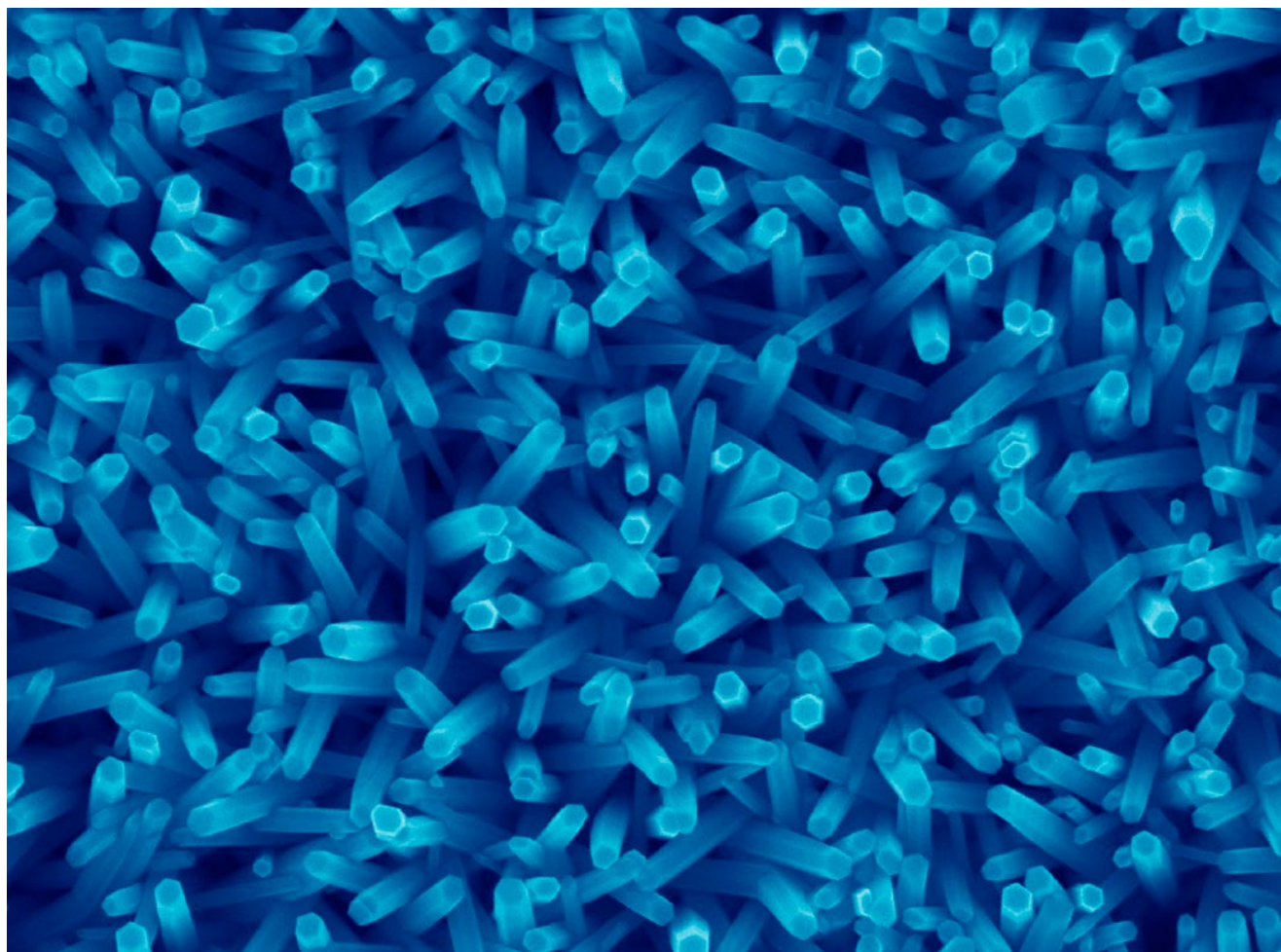

Research Institutes of Sweden

Års- och hållbarhetsredovisning 2017

RISE Research Institutes of Sweden

RISE är Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner. I internationell samverkan med företag, akademi och offentlig sektor bidrar vi till ett konkurrenskraftigt näringsliv och ett hållbart samhälle. Våra 2 300 medarbetare driver och stöder alla typer av innovationsprocesser. RISE är ett oberoende, statligt forskningsinstitut som erbjuder unik expertis och ett 100-tal test- och demonstrationsmiljöer för framtidssäkra teknologier, produkter och tjänster. www.ri.se

2017 I KORTHET	4
VD HAR ORDET	6
RISE OCH OMVÄRLDEN	8
AFFÄRS- OCH INNOVATIONSOMRÅDEN	10
NYA LÖSNINGAR I SAMVERKAN	12
VÅRT ERBJUDANDE	14
NYA LÖSNINGAR I SAMVERKAN	16
ANSVARSFULLT FÖRETAGANDE	18
VI ÄR RISE	22
NYA LÖSNINGAR I SAMVERKAN	24
RISE DIVISIONER	30
BOLAGSSTYRNING	32
STYRELSEORDFÖRANDE HAR ORDET	34
BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT	36
HÅLLBARHETSREDOVISNING	48
OM REDOVISNINGEN	50
INTRESSENTDIALOG, ETIK, STYRNING, HÅLLBARHETSFOND OCH HÅLLBARHETSDEKLARATIONER	51
MILJÖANSVAR	55
SOCIALT ANSVAR	58
EKONOMISKT ANSVAR	60
REVISORS RAPPORT ÖVER ÖVERSIKTLIG GRANSKNING AV RISE HÅLLBARHETSREDOVISNING SAMT YTTRANDE AVSEENDE DEN LAGSTADGADE HÅLLBARHETSRAPPORTEN	64
ÅRSREDOVISNING	66
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	68
FINANSIELL INFORMATION	75
REVISIONSBERÄTTELSE	128
ALTERNATIVA NYCKELTAL	133
DEFINITIONER OCH ORDLISTA	134

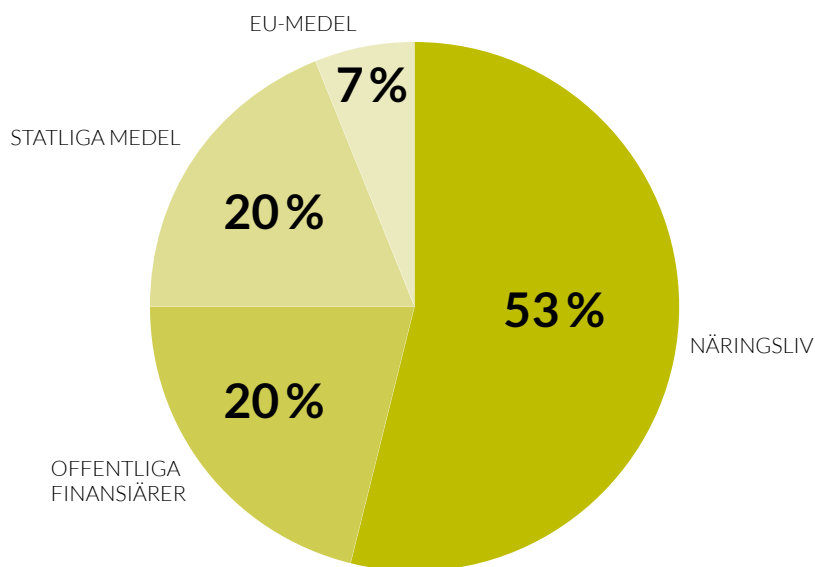
Viktiga händelser under året

- Awitar, RISE nya testanläggning för elektromagnetisk kompatibilitet i Borås, färdigställdes. Awitar är en viktig investering för att RISE ska vara en fortsatt stark innovationspartner till svensk fordonsindustri. Anläggningen invigdes i januari 2018 och har utarbetats i nära samarbete med fyra industripartners: Volvo Cars, Volvo Group, Scania och NEVS.
- Den 27 april undertecknade RISE ett avtal med EKTOS A/S om övertagande av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S i Danmark. EKTOS övertog samtliga aktier i bolaget liksom aktuella avtal vilket även innefattade all personal.
- I maj påbörjade RISE arbetet med att ta fram ett förslag på en nationell forskningsmiljö inom elektromobilitet. Under tredje kvartalet presenterade regeringen en planerad satsning på elektromobilitet om en miljard kronor. Under kvartal fyra fortskred arbetet med att utveckla förutsättningarna för elektromobilitetstestbädden som RISE och Chalmers gemensamt avser att äga.
- I november fick RISE i uppdrag av regeringen att starta ett Substitutionscentrum. Centrumet, som placeras i Borås, ska öka kunskapen om farliga ämnen och på så sätt bidra till att dessa byts ut.
- RISE tog ett strategiskt beslut att stödja tillgängliggörandet av forskningsanläggningarna MAX IV och på sikt neutronanläggningen ESS. Dessa ger svensk industri ytterligare möjligheter att leda utvecklingen av nya hållbara material, produkter och processer.
- RISE invigde sin slurryhydrokrackerpilotanläggning i Piteå för skogsbaserade, gröna bränslen.
- Implementeringen av hållbarhetsdeklarering av projekt inleddes. RISE ambition är att hållbarhetsdeklarera samtliga kunduppdrag senast 2020 för att tydliggöra hur de har bäring på ett eller flera av FN:s hållbarhetsmål.
- Det nästan årslånga programmet för integration och uppbyggnad av gemensamma strategier och arbetssätt inom RISE avslutades den sista mars. Under året fortsatte utvecklingsarbetet i linjen enligt plan.

Flerårsöversikt	2017	2016
Nettoomsättning, MSEK	2 696	2 470
Rörelseresultat, MSEK	14	57
Resultat efter finansiella poster, MSEK	27	59
Årets resultat, MSEK	27	52
Eget kapital, MSEK	980	962
Balansomslutning, MSEK	2 518	2 570
Soliditet, %	39	37
Rörelsemarginal, %	0,5	2,3

RISE i siffror

FÖRDELNING AV OMSÄTTNING

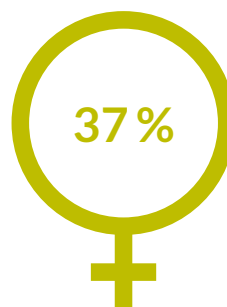

NETTOOMSÄTTNING 2 696 MSEK

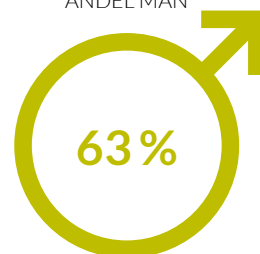
ANTAL ANSTÄLLDA

ANDEL KVINNOR

ANDEL MÄN

ANSTÄLLDA MED FORSKAREXAMEN

FORSKARSTUDERANDE

VETENSKAPLIGA PUBLIKATIONER

2017 var ett bra år för RISE. Vi hade en god tillväxt, fick fler uppdrag och fler projekt. Våra test- och demonstrationsanläggningar användes allt mer och vi fortsatte att i samarbete med näringslivet utveckla nya ledande test- och demonstrationsmiljöer. Att ge våra kunder och samarbetspartners tillgång till dessa miljöer är en förutsättning för att nå vår vision att bli en internationellt ledande innovationspartner.

Tillgång till test- och demonstrationsmiljöer blir allt viktigare för både näringsliv och offentlig sektor. Att kunna testa och utvärdera tidigt i innovationsprocessen är ett sätt att öka tempot och minska risken i utvecklingen av nya produkter och tjänster. Genom samarbete med akademien och genom att koppla RISE egen forskningskompetens till våra anläggningar skapar vi forskningsintensiva test- och demonstrationsmiljöer. RISE har etablerat ett test- och demonstrationskontor för att samordna och förstärka erbjudandet till näringsliv och samhälle. Vi har också, tillsammans med Teknikföretagen och EU-kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC), tagit initiativ till en europeisk konferens om hur utnyttjandet av test- och demonstrationsmiljöer kan maximeras i Europa.

I samband med Tysklands statsbesök i början av februari hölls ett antal rundabordssamtal med industri och institut, bland annat kring smart industri och test- och demonstrationsmiljöer. RISE har efter statsbesöket fortsatt arbeta för att skapa ett bilateralt samarbete mellan Sverige och Tyskland. Vår intention är att skapa förutsättningar för ett värdeskapande samarbete med stärkt europeisk konkurrenskraft som ledstjärna.

2017 var också ett år då RISE fortsatte den integrationsprocess som påbörjades i och med samgåendet 2016. Vi arbetade för att etablera en ny organisation, en gemensam kultur och nya sätt att jobba, med syftet att bli en ännu starkare innovationspartner. Ett forskningsråd med namnkunniga ledamöter från näringsliv,

akademi och offentlig sektor har tillsatts för att vägleda RISE i framtida forsknings-satsningar.

Vi etablerade fem affärs- och innovationsområden där vi samlar och utvecklar gränsöverskridande kompetens: Digitalisering, Energi och biobaserad ekonomi, Hållbara städer och samhällen, Hälsa och Life Science samt Mobilitet. Områdena speglar stora utmaningar och möjligheter för näringsliv och samhälle där RISE ska spela en viktig roll. Ett gränsöverskridande och utmaningsdrivet förhållningssätt är helt avgörande för att fortsätta vara relevanta när framtida lösningar förutsätter att olika teknologier integreras.

Digitalisering är en av de starkaste samhällsomvandlande krafterna i vår tid. Intelligent hantering av data får allt större betydelse och RISE ägnar allt mer resurser åt Data Science och Artificiell Intelligens. Vid slutet av året hade vi fler än 75 pågående AI-projekt och fler än 60 aktiva AI-forskare. RISE gör stora egna satsningar inom AI-området genom bland annat kompetensplattformen Data Science Center och vi har även många uppdrag mot näringsliv och offentlig verksamhet. För Arbetsförmedlingen gör vi AI-system för smart matchning av arbetssökande mot arbetstillfällen. För Skatteverket utvecklar vi, baserat på vår forskning, den virtuella skatteexperten, som initialt har fokus på att stödja handläggare. Ett lärande system för automatisk igenkänning av teckenspråk är ett annat exempel. RISE har tillsammans med ett antal partners drivit projektet Digilyftet som stöttar små och medelstora företag. Målet är att minst

1 000 små och medelstora industriföretag ska starta sin digitala resa med stöd av Digilyftet.

Vi lanserade under året varumärket RISE. Ett tydligt varumärke gör det lättare för nya och gamla kunder att hitta oss och det är en styrka när vi ska rekrytera duktiga medarbetare. Vi välkomnade många nya medarbetare till RISE och har format en koncernledning som har fullt fokus på att driva ett starkare svenskt innovationsklimat och en hållbar omställning.

Att bidra till hållbar utveckling är en central del av RISE verksamhet. Vi har satt hållbarhetsmål för RISE och vår ambition är att hållbarhetsdeklarera samtliga kunduppdrag senast 2020 för att tydliggöra hur de har bäring på ett eller flera av FN:s hållbarhetsmål. Ett exempel är hur RISE

bidragit till ett genombrott i utvecklingen av framtidens biodrivmedel. Detta sedan forskningsprojektet BioLi2.0 i pilotutrustning lyckades framställa ligninbaserat biodrivmedel som skulle kunna fungera i vanliga motorer och produceras i befintliga oljeraffinaderier.

Med ett bra år i ryggen vill jag tacka RISE kunder och partners för goda samarbeten. Det hade aldrig varit möjligt utan starka insatser från våra engagerade och kompetenta medarbetare. Nu ser jag fram emot ett nytt år där vi gör fler satsningar som ger ökad konkurrenskraft och hållbarhet i Sverige.

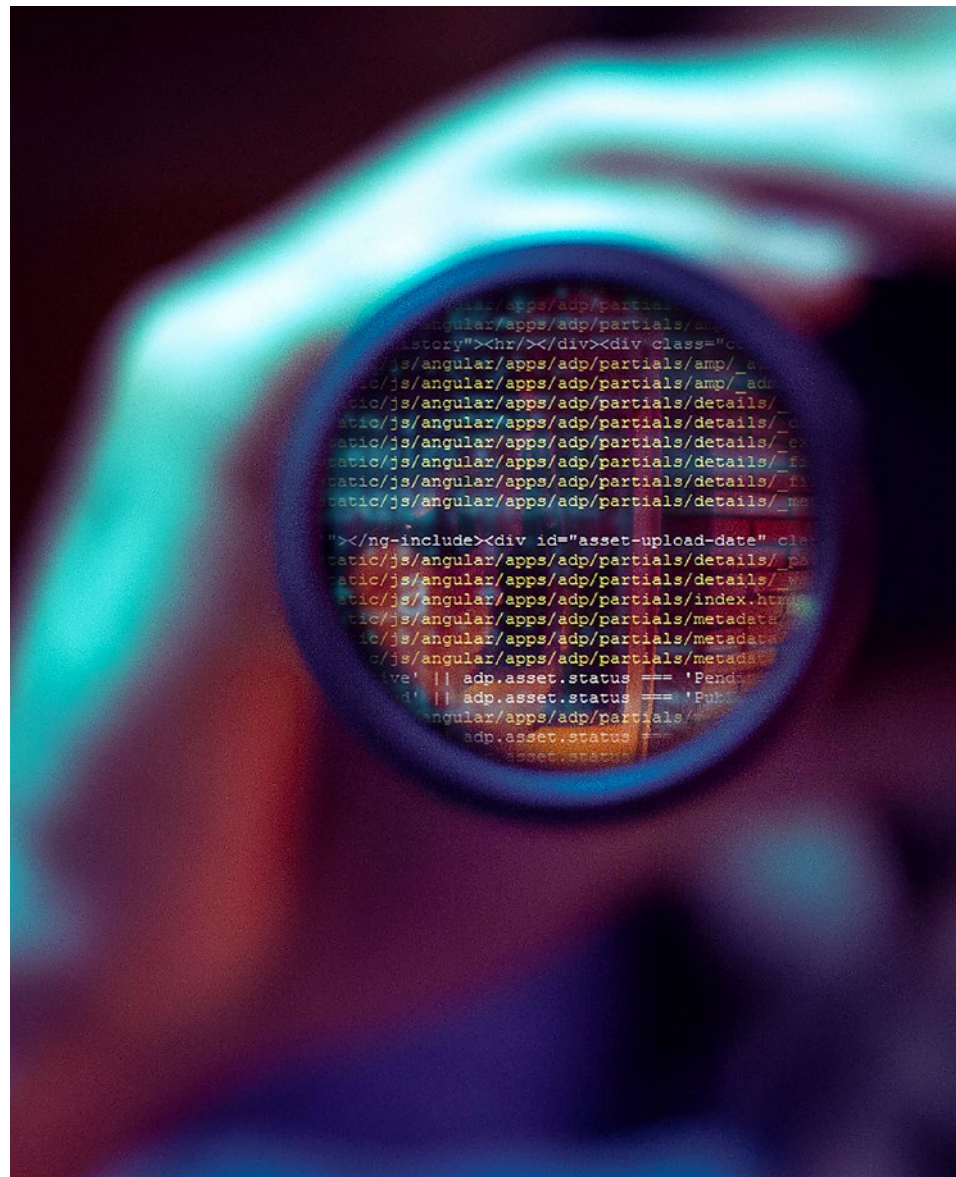
PIA SANDVIK
Vd och koncernchef

En värld i förändring

Världen förändras. Flera globala trender ändrar förutsättningarna för länder, samhällen, och marknader över hela jordklotet. Digitalisering, urbanisering, globalisering och behovet av att ställa om till en hållbar utveckling innebär utmaningar för såväl företag som samhället. Vi behöver tänka och agera annorlunda än vi gjort tidigare.

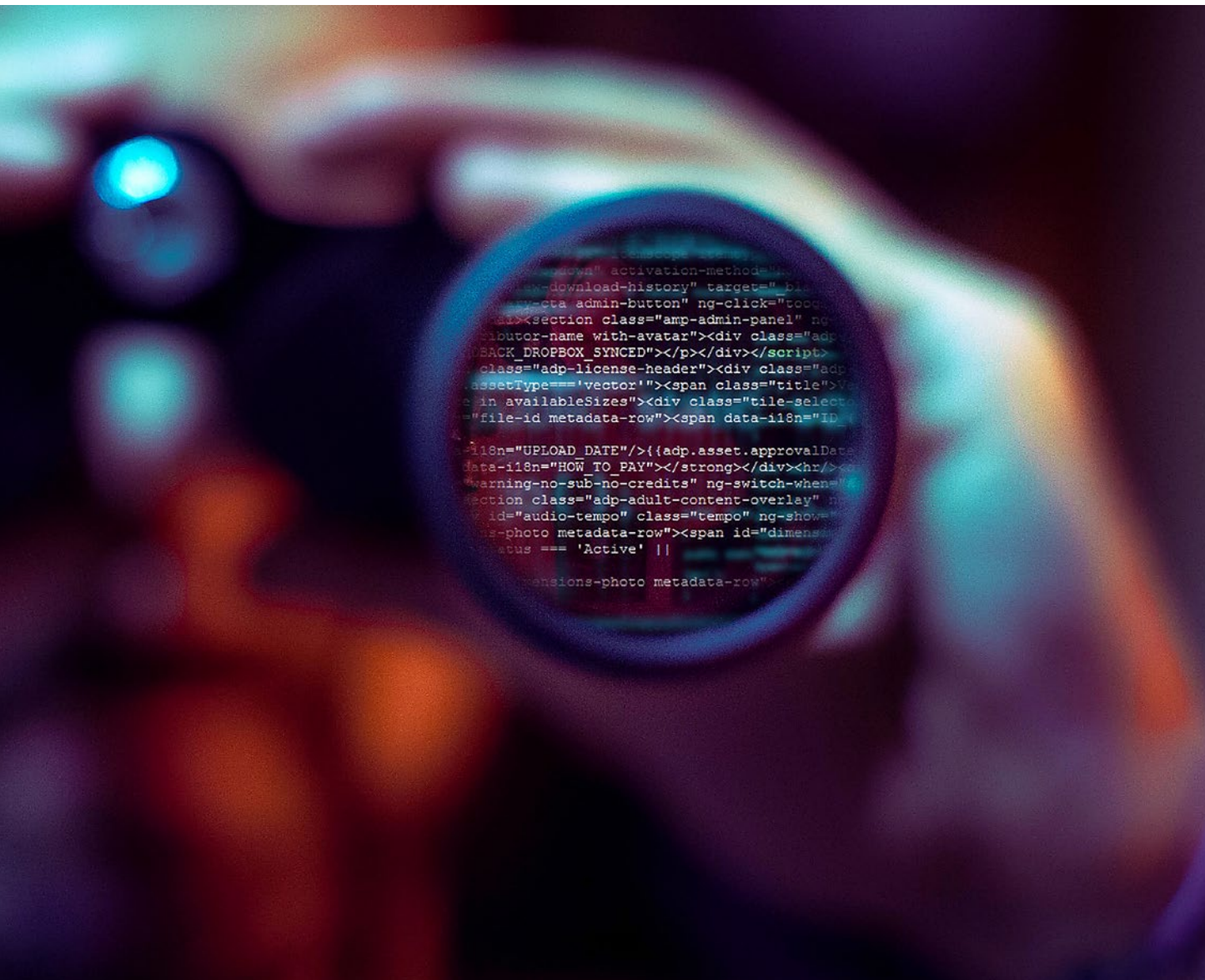
Världsekonomin beräknas att växa till dubbla storleken fram till år 2050. Den ekonomiska tillväxten drivs av produktivtetsökningar som bottnar i den teknologiska utvecklingen och är betydligt större än befolkningstillväxten. Tillväxtekonomierna med länder som Kina, Indien, Indonesien och Brasilien fortsätter att vara drivkraften i den globala ekonomin, medan Europas andel av världens BNP förväntas minska betydligt. Samtidigt sker en ökad förflyttning av forsknings och innovationsinsatser mot Asien, men både EU och Sverige verkar för att återta initiativet. Utvecklingen är en utmaning för Sverige, som är ett exportberoende land. För att kunna skapa förnyelse och tillväxt behöver innovationskraften öka i Sverige och svenskt näringsliv. Här spelar RISE en viktig roll. Genom bildandet av RISE som ett samlat och starkt forskningsinstitut och en starkt basfinansiering med 100 miljoner kronor per år kan vi bidra till att stärka hela det svenska innovationssystemet.

De stora globala förändringarna påverkar förstås också RISE kunder. Den offentliga sektorn står till exempel inför stora utmaningar med en ökad digitalisering av vården, utvecklingen mot ett fossiloberoende transportsystem och en ökad inflyttning till städerna som ställer nya krav på bland annat hållbar förtätning och sjukvårdsplanering. Både tjänstesektorn och basindustrin utmanas av bland

annat förändrade affärsmodeller i spåren av snabb teknikförändring. Små och medelstora företag behöver bli mer innovativa för att skapa förnyelse och tillväxt för Sverige och svenskt näringsliv.

De globala förändringarna innebär stora möjligheter, för Sverige som land men också för RISE. Vi kan vara en del av lösningen, en katalysator i utvecklingen som kan bidra till att finna nya lösningar som svar på de utmaningar som de globala megatrenderna innebär. Som

en vägledning för RISE framtida forskningssatsningar bildades under 2017 ett forskningsråd med representanter från näringsliv, akademi och offentlig sektor. Forskningsrådet ska ge råd i strategiska frågor om forskningens inriktning och i av näringslivet prioriterade frågor.

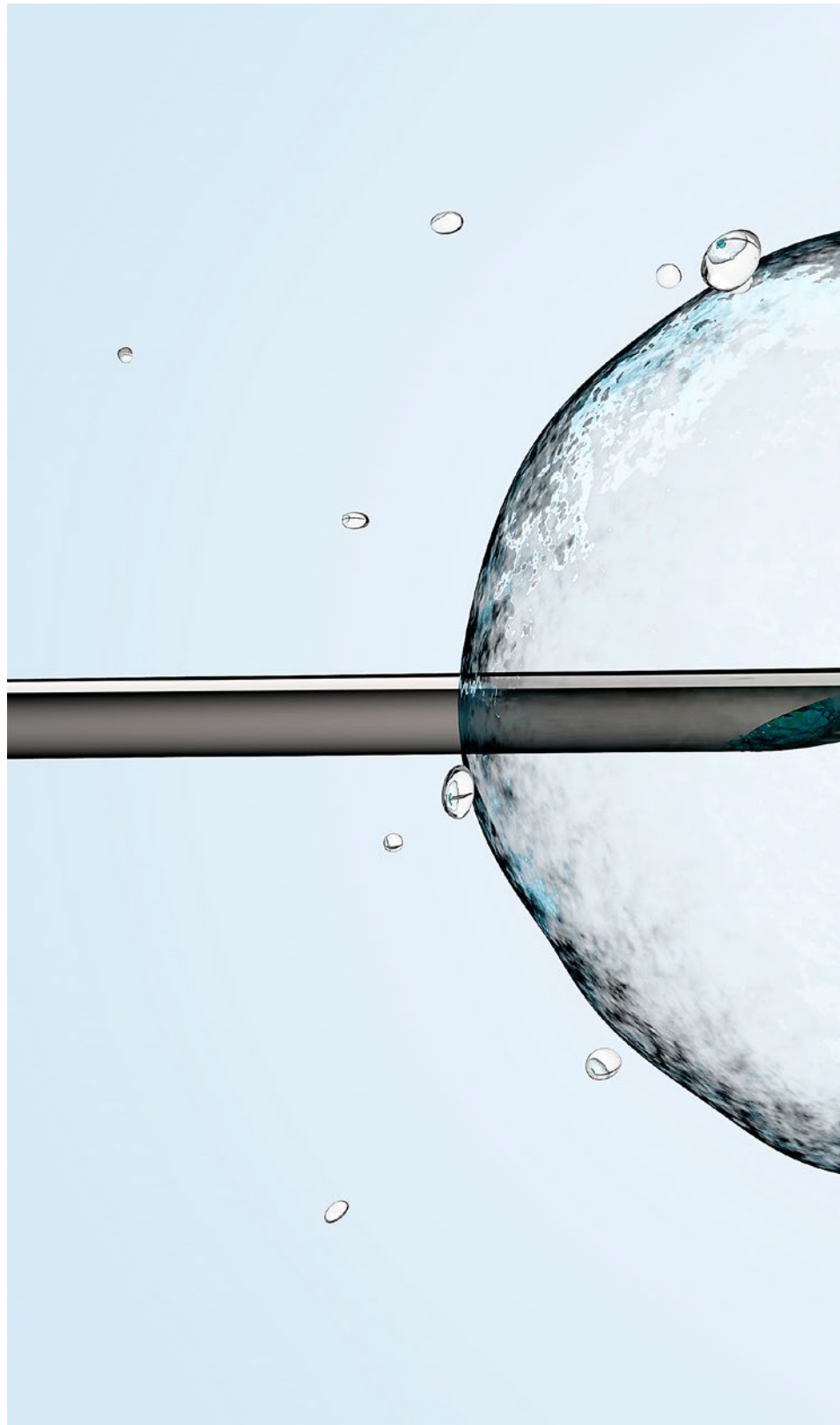
En viktig utgångspunkt för vår strategiska inriktning är den FN-resolution för en hållbar framtid som antogs 2015. Resolutionen har resulterat i 17 globala mål som påverkar förutsättningarna för

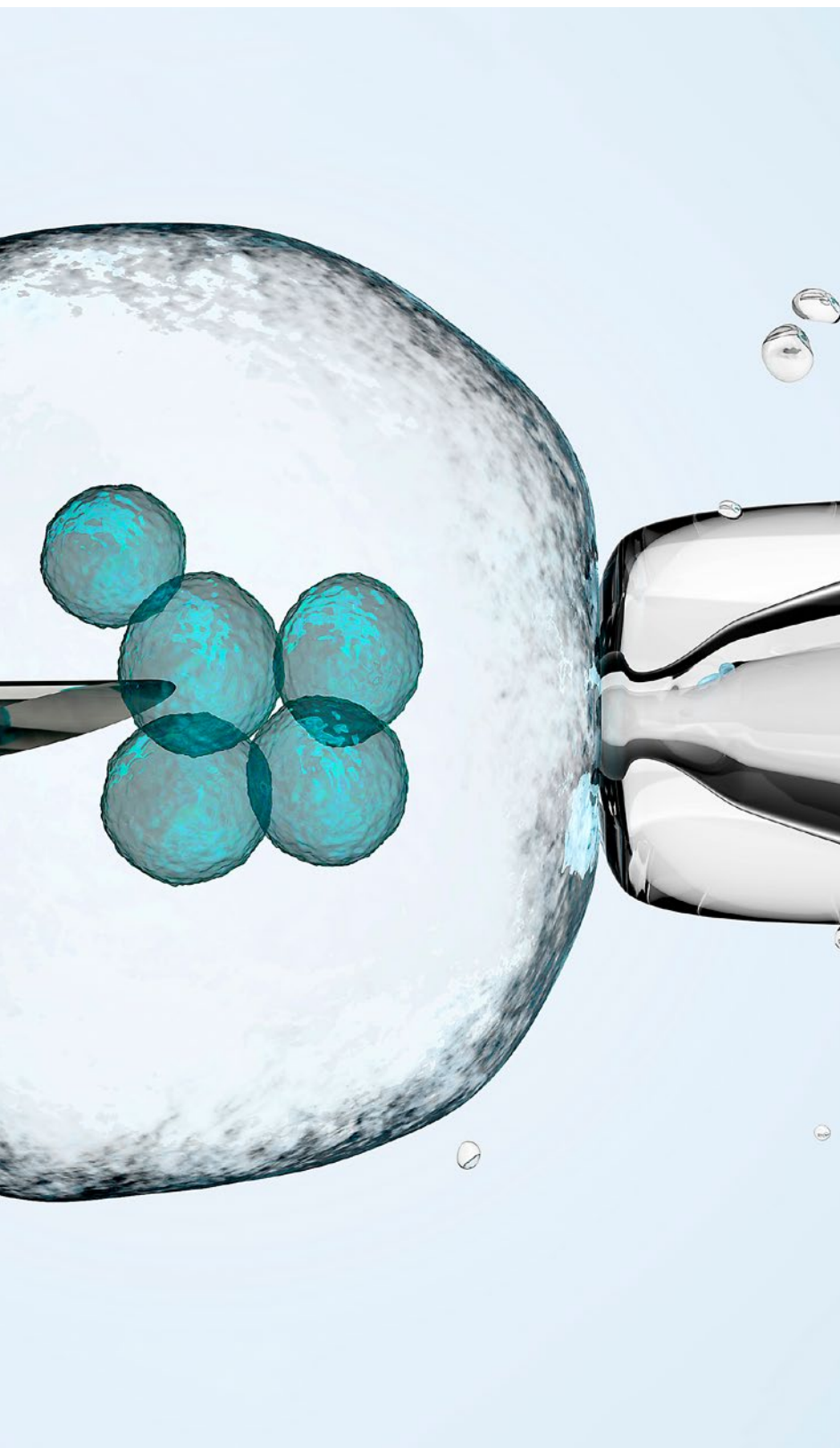
all verksamhet i framtiden, inte minst hur industriforskningsinstituterna ska utöva sin roll att "verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse" (som det uttrycktes i forskningspropositionen 2016/17:50). Regeringen har satt som mål att Sverige år 2045 ska nå nollutsläpp netto av växthusgaser. För att detta och andra mål för ett hållbart samhälle ska kunna uppnås är RISE verksamhet av stor betydelse.

Nya affärs- möjligheter i bred samverkan

Komplexa utmaningar kräver gräns-överskridande lösningar – och ett tvärvetenskapligt perspektiv. Vi är övertygade om att problem löses bäst genom att titta på dem från olika håll. Därför har vi samlat vår innovationsinfrastruktur i fem utmaningsdrivna affärs- och innovationsområden: Digitalisering, Energi- och biobaserad ekonomi, Hälsa och Life Science, Hållbara städer och samhällen samt Mobilitet.

Genom affärs- och innovationsområdena erbjuder vi både spets och bredd, nationella och internationella innovationsnätverk och ett hundratal unika test- och demonstrationsmiljöer. Som en oberoende innovationspartner samlar vi såväl expertkompetenser som olika aktörer för tvärdisciplinära, hållbara lösningar i bred samverkan. Vi kombinerar tillämpad forskning med branschfarenhet och samarbetar med näringsliv och offentlig sektor, med små och stora bolag, i bilaterala projekt och i stora konsortier.

DIGITALISERING

Sverige måste öka tillämpningarna av digitala tekniker för ökad konkurrenskraft och ett demokratiskt samhälle. Vi stöder näringsliv och samhälle i hållbar digital förnyelse.

HÄLSA OCH LIFE SCIENCE

Nya lösningar krävs för att möta ökade vård- och omsorgsbehov. Sverige behöver även utveckla nya terapier för ökad konkurrenskraft. Vi stöder innovationsarbetet för en bättre hälsa.

MOBILITET

Automatiseringen, elektrifieringen och digitaliseringen revolutionerar hur vi transporterar människor och gods. Vi stöder näringsliv och samhälle i omställningen mot en hållbar mobilitet.

ENERGI OCH BIOBASERAD EKONOMI

Energieffektivisering, resurshushållning och en biobaserad ekonomi är nycklar till minskad klimatpåverkan. Vi stöder näringsliv och samhälle i omställningen mot en fossilfri värld.

HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Smarta integrerade system, klimatanpassning och digitala funktioner med människa och miljö i fokus. Vi stöder utvecklingen av livskraftiga, hållbara städer och samhällen.

MINIBUSSEN SOM KAN FÖRFLYTТА ETT HELT SAMHÄLLE

Sedan 1950-talet har svenska städer planerats för bilen. Vi har bokstavligen byggt samhället på idén att de flesta människor äger en bil och behöver använda den. En följd – utöver miljöförstöring – har blivit att parkeringsplatser dominerar en stor del av gaturummet. Dessa parkeringsplatser har blivit ett hinder för städernas utveckling eftersom de tar upp plats som skulle kunna användas till annat: bostäder, kontor, affärer.

Men hur bygger man bort parkeringsplatserna samtidigt som man gör det möjligt för människor att förflytta sig? Ett sätt är att ersätta egen bil med delad minibuss. Eller i alla fall komplettera. Minibussarna skulle kunna användas för att transportera människor den första eller sista biten mellan hemmet och jobbet. Eller mellan parkeringsplatsen (nu förlagd i utkanten av stan) och hemmet.

Detta är en lösning som RISE och Autonomous Mobility nu testar tillsammans med 13 andra offentliga och privata aktörer i Göteborg. När hundratals parkeringsplatser försvinner i samband med nybyggen vid Chalmers Lindholmen kommer självkörande, eldrivna minibussar att gå i skytteltrafik mellan Chalmers Lindholmen och en parkering längre bort. Projektet är en del av regeringens samverkansprogram "Nästa generations resor och transporter" och Drive Sweden.

I förlängningen möjliggör de självkörande minibussarna mer än bara transporter av människor. Den här typen av hållbara transportlösningar öppnar möjligheter för människor att ta steget från ägande till delande – och för hela samhällen att förändras och förbättras.

Proteiner mot resistenta bakterier

Allt fler bakterier utvecklar motståndskraft mot antibiotika, något som innebär att till synes enkla infektioner kan leda till döden. Antibiotikaresistens är ett växande problem och behovet av nya effektiva behandlingar är akut. Kanske är antimikrobiella peptider framtiden. Peptiderna är en del av vårt immunförsvar och tar snabbt död på bakterier i kroppen genom att slå hål på bakteriens skal, vilket leder till att

den går sönder och dör. Tyvärr är peptiderna mycket känsliga, vilket har gjort det svårt att använda dem i läkemedel – fram till nu. EU-projektet FORMAMP, som koordineras av RISE, har lyckats stabilisera peptiderna och även gjort dem effektivare med hjälp av olika nanoformuleringar. Nästa steg är att se om resultaten från FORMAMP-projektet kan utvecklas vidare till färdiga läkemedel i nya projekt.

Maten som ska göra äldre friskare

Många äldre får inte i sig tillräckligt mycket energi och proteiner. Denna undernäring leder till muskelförlust, viktnedgång och allmän svaghet, vilket i sin tur ofta leder till att de äldre inte längre kan leva ett aktivt socialt och självständigt liv. Enkla åkommor gör att de hamnar på sjukhus och återhämtningen tar ofta tid. Undernäringen innebär framförallt personligt lidande och en sämre livskvalitet, men är också ett dyrt och växande samhällsproblem. Bara i Sverige beräknas vården av gamla, undernärda människor kosta 9 miljarder kronor varje

år, en summa som växer med en allt större andel äldre i befolkningen. Därför utvecklar RISE tillsammans med industrin och en japansk forskningsgrupp energirik, god och lättäten mat särskilt anpassad för äldre.

Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner

På RISE förädlar vi goda idéer till material, produkter, processer och tjänster som svarar upp mot framtidens behov – alltid i samverkan med kund och partners. Beroende på utmaning och uppdrag tar vi olika roller i innovationssystemet och utvecklar nya vid behov. Vi bidrar till såväl stegvis som radikal och systemisk innovation. Som ett oberoende forskningsinstitut och innovationspartner stöder vi enskilda bolag och offentliga aktörer, regionala näringar och industrikuster. Målet är att öka innovationstakten för ett konkurrenskraftigt näringsliv och ett hållbart samhälle.

Vårt samlade erbjudande delas in i tre tjänsteområden som kan kombineras och korsbefruktas på olika sätt, beroende på kundbehov och utmaning.

1. TILLÄMPAD FORSKNING OCH UTVECKLING

Forskning och innovation

Tillämpad forskning och innovation är vår kärnverksamhet. Vi arbetar utmaningsdrivet i både offentligfinansierade projekt och i direkta uppdrag från industri eller offentlig sektor. Tillsammans med våra kunder och partners identifierar vi utvecklingsbehov och tar fram nya lösningar på både gemensamma utmaningar och unika problem. Vi samarbetar med universitet och högskolor, exempelvis i forsknings- och innovationsprojekt, delade tjänster eller doktorandprojekt. Vi har teknisk expertis, världsomspännande nätverk, är en oberoende aktör och har god inblick i näringslivets villkor. Det ger oss goda förutsättningar att koordinera och driva komplexa forsknings- och innovationsprojekt.

Tjänstedesign och designprocesser

Tjänstedesign och designmetodik blir allt viktigare för att näringsliv och offentlig sektor ska kunna utveckla nya tjänster eller ny funktionalitet. Med designmetodik analyserar och visualiserar vi användarnas sammanhang, beteende och drivkrafter och utvecklar anpassade lösningar i nära

samverkan med våra kunder. Ofta behöver processerna ske bransch- och sektorsövergripande i gränslandet mellan innovation, forskning och affärsutveckling.

Expertstöd

RISE har de kompetenser som behövs för en lyckad innovationsprocess med experter inom ett stort antal tekniska discipliner och andra viktiga kunskapsområden. Expertkunskap som kan kombineras i tvärdisciplinära angreppssätt eller var för sig, beroende på kundbehov och komplexitet.

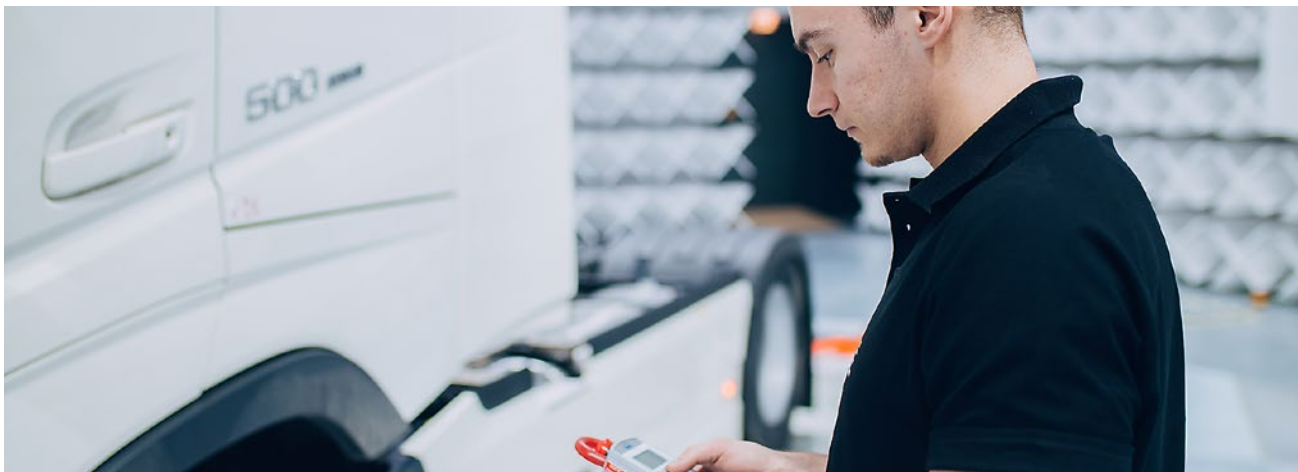
Innovationsstöd för små och medelstora företag

Förnyelse för ökad konkurrenskraft och en hållbar omställning är en utmaning för många små och medelstora företag (SMF). RISE SMF erbjuder anpassat stöd och kompetens oavsett var i utvecklingskurvan företaget befinner sig.

2. INDUSTRIALISERING OCH VERIFIERING

Test- och demonstrationsmiljöer

RISE äger och är partner i ett 100-tal unika test- och demonstrationsmiljöer öppna för industri, akademi, SMF och offentlig sektor.

Här kan framtidens material, produkter, tjänster och processer testas under simulerade eller realistiska betingelser för snabbare marknadsintroduktion.

Teknisk utvärdering och verifiering

Verifiering av processer eller tjänster är en viktig del i utvecklingsarbetet och för att säkerställa överensstämmelse med kravspecifikationer och standarder. RISE är en internationellt ledande partner för näringsliv och offentliga aktörer inom teknisk utvärdering och verifiering. Vi är ackrediterade för ett stort antal metoder och standarder och erbjuder teknisk utvärdering och experttjänster även på områden där internationella standardiserade metoder ännu inte finns framme.

Prototyper och pilotproduktion

Prototyper och produktion i mindre skala är viktiga steg för både startup-företag och mogna företag. RISE erbjuder kunskap och infrastruktur för att utveckla funktionella prototyper och pilotproduktion inom ett flertal områden.

fieringar och certifieringar för ledningssystem, maskiner, personer, produkter och produktionslinjer. Vi samverkar med flertalet branscher med internationella standarder, nationella föreskrifter och branschens kriterier som grund. RISE har också ett eget certifieringsmärke, P-märket. Vi ger teknisk hjälp till kunder som ska CE-märka och deklarerar sin produktprestanda.

Kalibrering och besiktning

Vi erbjuder mätteknisk service åt både industri och handel. Det innebär kalibrering och återkommande kontroll av olika mätinstrument. Vi utför även en rad tjänster inom besiktning.

Riksmätplats

RISE är Sveriges nationella mättekniska institut (riksmätplats) för de centrala mätstorheterna i SI-systemet. Som nationellt institut tillgodoser vi industrins och samhällets behov av spårbara mätningar och nära tillgång till mätteknisk kompetens.

3. KVALITETSSÄKRING

Certifiering

RISE erbjuder tjänster som ger företag marknadstillträde. Det sker genom veri-

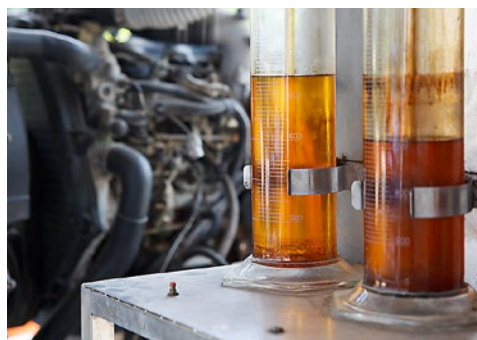
FLYG MED TRÄ I TANKEN

Att utveckla biobaserade flygbränslen är en stor utmaning för flyget. Det finns en vilja att hitta gröna alternativ och minska beroendet av fossila bränslen. Men biobränslen är ofta dyra att framställa. Med både teknikutveckling forskning och stort kunnande inom tjänstedesign har vi goda förutsättningar att både skapa ett grönt flygbränsle – och forma en ny marknad för detta bränsle.

Bland annat har vi lett ett svenskt-brasilianskt samarbete med Karlstad Airport och det brasilianska massaföretaget Fibria. Tillsammans har man utforskat möjligheterna att använda lignin som råvara till flygbränsle. Lignin sågs länge som bara en restprodukt vid paperstillverkning med lågt värde, men resultatet av RISE forskning visar att olja från lignin skulle kunna vara en möjlig och kostnadseffektiv bas för grönt flygbränsle – och därmed en viktig pusselbit i både omställningen av

flygbranschen och i strävan att nå målet om ett fossilfritt Sverige år 2050.

Steget till en färdig produkt på marknaden återstår ännu att ta, men de råvarumässiga förutsättningarna för ett ligninbaserat flygbränsle är goda: bara i Sverige och Brasilien produceras 12 miljoner ton lignin om året. Skulle det användas för att framställa biobränsle så skulle koldioxidutsläppen kunna minskas med 20 miljoner ton om året.

AI möter AF

Kan artificiell intelligens (AI) göra det lättare för jobbsökande att hitta möjliga arbetsgivare? Att döma av resultatet av ett samarbete mellan RISE och Arbetsförmedlingen (AF) är svaret ja. Traditionellt har Arbetsförmedlingen använt standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, för att kategorisera arbetsgivare. Men SNI-koderna blir ofta för breda (ett bioteknikföretag och ett företag som utvecklar

maskinutrustning kan till exempel hamna under samma kod). I RISE och Arbetsförmedlingens projekt används maskininläring för att förbättra kategoriseringen. Genom att låta datorer gå igenom Bolagsverkets register och sammanföra bolag med liknande beskrivningar kan arbetsökande lättare hitta företag som matchar. Tekniken kan också användas för att skapa bättre prognoser över framtidens jobb.

Fokus på hållbara projekt och lösningar

Hållbarhet är centralt i RISE verksamhet. Vårt uppdrag är att verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse och bidra till en innovativ utveckling av samhället. Det största bidraget till hållbar utveckling ger vi genom att erbjuda kunskap och kompetens, verifiering, forskning och test- och demonstrationsmiljöer.

Vi strävar efter att skapa värde för våra kunder och partners. Med våra tjänster hjälper vi kunderna att utveckla hållbara produkter, processer, metoder och tjänster som bidrar positivt till ekonomiska, miljömässiga och sociala utmaningar – allt från klimatförändringens påverkan till urbaniseringens effekter eller högkvalitativ vård för en åldrande befolkning. Eftersom allt fler efterfrågar tvärvetenskapliga och hållbara lösningar kombinerar vi kompetens inom många områden med den senaste forskningen. Vi sätter stor vikt vid att leverera oberoende lösningar och råd. Det innebär att vi också kan avråda från lösningar som inte är hållbara eller på andra sätt mindre lämpliga.

En del av vårt tjänsteutbud handlar om utvärdering och utveckling av produkter. För att kunna erbjuda dessa tjänster är tjänsterna ackrediterade eller certifierade och granskas regelbundet av oberoende organisationer, däribland Swedac, en myndighet för kvalitet och säkerhet. RISE är dessutom utsett som anmält organ för ett tjugotal direktivområden inom EU. Det betyder att vi inom berörda områden har uppdraget att verifiera att produkter som tillverkas uppfyller EU:s regelverk och

att vi står angivna som kontrollorgan i EU-kommissionens register. Rollen som kontrollorgan ställer stora krav på oberoende, opartiskhet och ett affärsetiskt ansvarstagande.

Hållbart företagande är en integrerad del av vår strategi och affär. Allt vårt arbete ska genomsyras av att utveckla lösningar som fungerar för framtiden och stödjer en positiv påverkan på samhället.

Under 2017 har RISE antagit en ny hållbarhetspolicy och etikpolicy och vi har arbetat vidare med våra tre strategiska mål som är direkt kopplade till hållbarhetsarbetet – ett ansvarsmål, ett affärsmål och ett mål att bli en ännu mer attraktiv arbetsgivare.

• **Ansvarsmålet:** 100 % av våra kunduppdrag ska år 2020 vara hållbarhetsdeklarerade och kopplade till något av de globala utvecklingsmålen. Det innebär att vi ska veta om projekten och uppdragen har en hållbarhetspåverkan och vilket eller vilka av FN:s hållbarhetsmål de adresserar. Under 2017 var 15 % av våra uppdrag hållbarhetsdeklarerade.

• **Affärsmålet:** 10 % av omsättningen ska år 2020 ha genererats som en direkt följd av hållbarhetsarbetet. Med hållbarhetsdeklarationen som bas ska vi mäta tillväxten av hållbara projekt inom RISE. Vi ska driva våra projekt mot att i allt större grad bli ansvarsfulla affärer. Under 2018 kommer vi att se över metoden för bedömning av resultat.

• **Attraktionsmålet:** 2020 ska vi vara en av de tio mest attraktiva arbetsgivarna i vår kategori nationellt. Under 2017 låg vi på plats 32.

Vi har under året fortsatt arbetet med att värdera verksamheten utifrån FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Det gör vi genom att följa upp varje projekt och uppdrag utifrån hur det bidrar till ett hållbart samhälle och vilket av de globala målen som det stödjer. Målet är att all verksamhet ska vara deklarerad år 2020. Deklarationen ger oss en samlad bild av hur vi driver på utvecklingen för att uppfylla FN:s globala mål. Det hjälper oss i vårt förbättringsarbete och ger även en trygghet för kunder och partners. De vet att RISE sätter fokus på hållbara projekt och lösningar.

RISE hållbarhetsarbete utgår från gemensamma policyer, mål och strategier. Det styrs och följs upp av koncernens ledning, med ett delegerat ansvar till olika nivåer i koncernen. Det ekonomiska ansvarstagandet hanteras normalt på central nivå men bygger på rapporter från olika delar av organisationen. Även många processer och insatser kopplade till RISE sociala ansvarstagande drivs på central nivå. Miljöarbetet drivs i ett stort antal centrala och lokala initiativ, där de lokala dominerar. Exempel på områden för miljöarbetet är avfallshantering och avfallssortering, kemikaliehantering samt insatser för energibesparing vid exempelvis ombyggnationer.

Eftersom vårt uppdrag är att verka nationellt så reser våra medarbetare i RISE relativt mycket i tjänsten men även till och från arbetet. RISE försöker minska såväl antalet resor som den negativa miljöpåverkan av de resor som görs. Därför underlättar vi distansmöten och ställer även krav på att resor ska ske på det mest hållbara sätt som är tillgängligt.

RISE verksamhet är kunskapsintensiv. Därför är det viktigt för oss att säkra en kontinuerlig kompetensutveckling hos företagets medarbetare. Utöver den kompetensutveckling som sker i den dagliga verksamheten, anordnar RISE ett stort antal kurser och utbildningar. Vi erbjuder

även möjlighet till fortbildning genom att medarbetare kan delta i både kortare och längre externt anordnade utbildningar. Många medarbetare bedriver forskarstudier vid universitet och högskola.

Jämställdhet och mångfald är en förutsättning för att få en dynamisk och attraktiv arbetsplats där allas erfarenheter och bakgrund tas tillvara. Därför är det viktigt att motverka alla former av diskriminering på arbetsplatserna. På RISE hjälper vi till att möta samhällets olika utmaningar. Vi är en ansvarstagande arbetsgivare som tillvaratar, bidrar och möjliggör utveckling, kreativitet och innovation genom att tillvarata människors unika förutsättningar och erfarenheter.

Vi strävar ständigt efter att vara en öppen och inkluderande arbetsplats för alla oavsett bakgrund, funktion, ålder, kön, könsidentitet och -uttryck, sexuell läggning och trosuppfattning.

Inom RISE sker ett utvecklat arbetsmiljöarbete. Eftersom detta arbete tidigare bedrivits självständigt i de bolag som 2016 gick samman i RISE, pågår för närvarande en samordning inom koncernen. Skyddsombud och skyddskommittéer finns i enlighet med gällande lagstiftning.

RISE har bildat en hållbarhetsfond av de pengar som tidigare använts till att köpa julgåvor till de anställda. Medarbetare kan söka medel ur fonden för att genomföra olika projekt med hållbarhetsinriktning. Hållbarhetsfonden genererar ett stort engagemang och har möjliggjort många värdeskapande insatser. Se exempel till höger i faktaruta.

Under 2018 kommer mycket av hållbarhetsarbetet att fokusera på att definiera och implementera affärsmålet samt fortsatt hållbarhetdeklarera verksamheten. Hållbarhetsfonden kommer också att fortsätta sin verksamhet.

I vår redovisning följer vi riktlinjerna utgivna av Global Reporting Initiative (GRI), GRI Standards. De tre bolagen som

Fyra hållbara initiativ

Många medarbetare har sökt medel från RISE hållbarhetsfond för att genomföra insatser som bidrar till en hållbar inriktning. Här är några exempel:

- Katarina Nilsson, LCA-expert på enheten Jordbruk och Livsmedel, anordnar seminarier om matens miljöpåverkan hos föreningar, skolor och kyrkor i Västsverige.
- Frida Vermina Lundström, brandforskare i Lund, ger med stöd från fonden en röst till utlandsfödda ingenjörer och forskare som invandrat till Sverige. Berättelser och bilder samlas till en webbplats och arbetet är kopplat till FN:s globala hållbarhetsmål om att förbättra den vetenskapliga forskningen i alla länder.
- Lisa Andersson, projektledare i stadsutveckling, har drivit ett projekt som handlar om automatiserade växthus i kontorsmiljö, ett samarbete med företaget SIOS.
- Pia Tiljander, gruppchef vid RISE Samhällsbyggnad, har ordnat ett förråd där skänkta möbler kan lagras för att sedan ges till asylsökande.

integrerades i RISE Holding AB under 2016 – SP, Swedish ICT, och Innventia – har tidigare haft egna GRI-rapporter. Därför identifierade RISE under 2016 en gemensam uppsättning av indikatorer. Det resulterade i ett tiotal indikatorer som

kopplades till de tre strategiska hållbarhetsmålen. Under 2017 har hållbarhetsarbetet utvecklats ytterligare och för 2017 rapporterar vi därför några fler indikatorer. Du kan läsa mer om vårt arbete i hållbarhetsredovisningen på sidorna 48-63.

RISE MÅL TILL ÅR 2020

av alla kunduppdrag hållbarhetsdeklarerade
100 %

av omsättningen genererat av hållbarhetsarbetet
10 %

av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare
TOPP 10

Globala målen för hållbar utveckling

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Det betyder att världens länder har åtagit sig att till år 2030 avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor och lösa klimatkrisen. De 17 globala målen kan illustreras enligt bilden intill. Läs mer på www.globalamalen.se

AHEAD. TOGETHER.

Just nu är vi mitt uppe i etableringen av ett RISE och en stark, gemensam kultur. Som ett samlat forskningsinstitut med ett enat varumärke har vi betydligt bättre förutsättningar att tillgodose våra framtida rekryteringsbehov. Det är affärskritiskt – både behovet av och konkurrensen om kompetenta medarbetare ökar. Därför arbetar vi målmedvetet och strategiskt med att utveckla vårt erbjudande som arbetsgivare, för nuvarande och för framtida medarbetare.

Att bli en organisation samtidigt som näringslivet förändras snabbt skapar nya krav och förväntningar på våra ledare. Därför arbetar vi med att identifiera och utveckla de kompetenser som kommer att ligga till grund för RISE ledarskap framåt – ett ledarskap för innovation. Under 2017 samlade vi alla ledare med personalansvar för en gemensam strategisk dialog om RISE mål, kultur och vision. Under året har vi också framgångsrikt implementerat RISE Puls, ett nytt verktyg för våra ledare att driva medarbetarengagemang och samtal.

Arbetskraften blir både yngre och äldre vilket ställer nya krav på oss som arbetsgivare. Digital teknik finns numera överallt och det finns en tydlig förväntan på att arbetslivet skall vara lika sömlöst och lättillgängligt som privatlivet. Det utmanar

den traditionella arbetsplatsen och nya arbetssätt utvecklas hela tiden. Förbättrad tillgänglighet, enkelhet och den övergripande medarbetarupplevelsen är därför alltid i fokus när vi arbetar fram effektivare arbetssätt och nya samverkanslösningar.

Engagerade och motiverade medarbetare är vår framgångsfaktor – de bygger ett innovativt klimat där vi skapar nytta för näringsliv och samhälle. För att skapa detta innovativa klimat arbetar vi särskilt med att utveckla RISE ledarskap och medarbetarskap. Vi är lyhörda för hur våra medarbetare upplever RISE som arbetsgivare. Vi skapar förutsättningar för en tillåtande och kreativ arbetsmiljö och en sund balans mellan jobb och fritid. Vi skapar möjligheter att lära av varandra och hittar nya vägar till kompetensutveckling genom vårt tvärfunktionella samarbete.

Studenter på högskola och universitet är vår framtid. Därför börjar vi tidigt att söka upp och inspirera våra blivande medarbetare för att säkerställa att de får en positiv upplevelse av såväl oss som arbetsgivare som branschen vi verkar inom. Varje år skriver ett hundratal studenter sina examensarbeten hos oss och vi engagerar oss även i strategiska kompetensförsörjningsinitiativ såsom Teknicsprånget och Jobbsprånget.

6 STÄDERS PLATTFORMAR FÖR INNOVATION

Hur kan städer hantera stora samhällsutmaningar som klimatförändringar, bostadsbrist, social polarisering, ungdomsarbetslöshet och äldres livskvalitet? I Kiruna, Stockholm, Borås, Göteborg, Lund och Malmö är innovationsplattformar för hållbar stadsutveckling ett sätt att försöka hitta nya lösningar på stora och komplexa frågor.

Genom innovationsplattformarna har städerna identifierat hinder och prioriterat vad de vill arbeta med för att underlätta förnyelse och innovation. I arbetet utmanas såväl rådande strukturer för ledning och organisering som invanda arbetssätt och ekonomisystem.

Sedan 2016 koordinerar och processleder RISE samverkan och lärande mellan de sex innovationsplattformarna. RISE bidrar med projekt- och processledning, följeforskning, sammanställning och kommunikation av praktiska erfarenheter och lärdomar.

Den röda tråden i innovationsplattformarnas arbete är hur nya arbetssätt bäst kan understödjas av modern ledning och organisering av innovation. Samt hur detta följs upp. En insikt från arbetet är att gränsöverskridande och utforskande arbetssätt ofta är den enda möjliga vägen till att lösa riktigt komplexa utmaningar.

Smart bil – smart bilruta

I decennier har instrumentbrädan gett oss värdefull information när vi kör. Nu flyttar information om bilen – men framförallt information om världen runt bilen – in i bilrutan. Tillsammans med elbilsföretaget NEVS utvecklar RISE interaktiv teknik som i princip förvandlar bilrutan till en genomskinlig skärm. Med hjälp av kameror och sensorer som läser av om-

givningen kan du bland annat få information om avstånd till andra bilar medan du kör. Genom att använda smart teknik kan också bilens aerodynamik förbättras, till exempel genom att ersätta backspeglar med kameror och displayer. Samarbetet mellan NEVS och RISE har som mål att hitta lösningar som kan användas i NEVS-fordon från 2020.

RISE hoppar på Jobbsprånget

År 2030 kommer det att saknas 50 000 ingenjörer i Sverige. Samtidigt finns många nyanlända med ingenjörsutbildning. Matchningsprogrammet Jobbsprånget, som drivs av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), har startats för att asylsökande och nyanlända snabbare ska komma in på arbetsmarknaden genom en fyra månader

lång praktik. 150 arbetsgivare på 50 orter i landet deltar i Jobbsprånget, RISE är en av dem. Under 2017 har RISE haft två jobbsprångare. Den ena har nu fast anställning inom RISE och den andra en två månaders projektanställning. Just nu pågår rekryteringen för 2018 och ambitionen är att ta in ytterligare fyra stycken jobbsprångare.

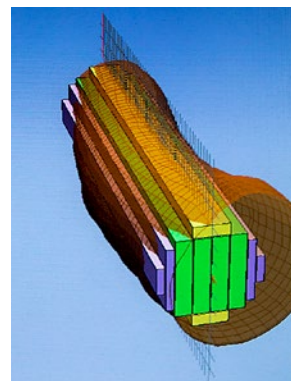
DATAANALYS GÖR SÅGEN SMARTARE

Genom att röntga stockarna i ett sågverk går det att avgöra vilken kvalitet det är på virket. På så sätt kan stockar med hög kvalitet bli till produkter som ger högre värdeskapande och stockar med lägre kvalitet kan bli produkter där kvaliteten inte är lika avgörande för priset.

Att skanna stockarna på det här sättet är vanligt i svenska sågverk. Det är däremot ovanligt att använda datan från skanningen när stocken väl är sorterad. Men det är just vad RISE, tillsammans med sågverket Moelven Valåsen och teknikföretagen RemaSawco och Schneider Electric gör i ett forskningsprojekt. Genom att använda det fingeravtryck som skanningen av stockarna ger med de färdigsågade plankorna går det att göra jämförelser. Blev resultatet det förväntade? Om inte,

vad behöver ändras i sorteringen eller i själva produktionen? Dessutom samlas data från hela produktionen in, till exempel motoreffekter, matningshastigheter och energimängder. Allt samlas i en gemensam databas för att behandlas och göra jämförande analyser. Jämförelserna gör det alltså möjligt att låta data från det färdiga resultatet styra och optimera kommande produktion. Målet är att kunna använda den insamlade datan för att använda mer av stockarna, minska energiförbrukningen och skapa ett bättre produktionsflöde.

Skanningen handlar på så sätt om mer än enskilda stockar, den blir en genomlysning av hela sågverket. Något som i första steget kan öka effektiviteten hos Moelven Valåsen – men på sikt kan skapa en effektivare och mer lönsam svensk sågverksindustri.

Varje stock som matas in i sågen (ca 1 varannan sekund) skannas individuellt. Om stocken är något svängd, som i fallet ovan, justeras den i nästa sekund genom att vridas i rätt läge på bandet, så att ett maximalt virkesutnyttjande vid sågningen blir möjligt. Bilden visar hur stocken sågas – fyra grova plank av stockens kärnved som är den bästa virkeskvaliteten (det gröna i stockens centrum), två tunnare brädor på vardera sida (de lila) och två lite grövre brädor, ovan och under (de gula). Det unika i att använda datan från skanningen för att kunna effektivisera produktionen är talande för hur RISE projekt och samarbeten bärbar för framtiden.

UTFALL ISTÄLLET FÖR SJUKDOMSFALL

Vad är det värt att någon inte behöver sjukvård? Det är grundfrågan för ett annat sätt att se på hälso- och sjukvård, där fokus ligger på att förebygga att människor överhuvudtaget blir sjuka. Något som inte bara sparar pengar utan också mänskligt lidande. Och som kan göra det möjligt att behålla kvaliteten i sjukvården trots en växande, allt äldre befolkning där allt fler drabbas av kroniska sjukdomar.

Tillsammans med SLL, Stockholms läns landsting, arbetar RISE för att skapa Europas första utfallskontrakt för hälsa. Ett utfallskontrakt innebär att ett landsting, i det här fallet SLL, samarbetar med en extern aktör för att uppnå ett önskat resultat. Säg till exempel en riktad insats mot 300 människor som riskerar att utveckla diabetes. Med hjälp av historiska data är ambitionen då att räkna ut vad en

diabetespatient kostar samhället. Eller annorlunda uttryckt: hur mycket det är värt att människor inte blir sjuka. Den summan kan användas som utgångspunkt för ett utfallskontrakt; landstinget köper tjänster av en samarbetspartner som arbetar med att förbättra hälsan och förebygga sjukdom för de 300 personerna med målet att, låt säga, 50 procent trots risk inte ska utveckla diabetes. Landstinget betalar bara samarbetspartnern om målet uppnås, vilket både minskar landstingets risk och stimulerar samarbetspartnern att nå framgång. För att utfallskontraktet ska bli effektivt är ersättningen till samarbetspartnern mindre än vad vårdens sparar på att insatsen lyckas.

Utfallskontrakt stimulerar nya lösningar och kan bidra till en omställning för hela den svenska hälso- och sjukvården, från vårdproduktion till hälsoproduktion.

Hela Sveriges forskningsinstitut

RISE medarbetare driver och stöder alla typer av innovationsprocesser. Inom RISE finns ett brett spektrum av spetskompetenser, forsknings- och innovationstjänster och gränsöverskridande affärsområden för industri, akademi och offentlig sektor organiserat i sex divisioner.

Bioekonomi

NETTOOMSÄTTNING 418 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 263

Biobaserade produkter från skogen skulle kunna ersätta många av dagens fossilbaserade. Division Bioekonomi driver omställningen till en cirkulär bioekonomi i samverkan med industri och akademi. Vi arbetar med hela värdekedjan från råvara till färdiga biobaserade material, bränslen och förpackningar. Våra testbäddar med industririka pilot- och demoanläggningar är viktiga för uppskalning av processer för det framtida bioraffinaderiet.

Biovetenskap och material

NETTOOMSÄTTNING 435 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 321

Biovetenskap och material är den naturliga innovationspartnern för branscher som jordbruk och livsmedel, kemi, läkemedel, medicinteknik, biokemikalier och bio-bränslen samt inom materialområdet för fordons- och byggbranscherna. Divisionen finns med hela vägen från idé till tillämpning med fokus på kundens behov och samhällets hållbara utveckling.

Certifiering

NETTOOMSÄTTNING 116 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 75

Division Certifiering hjälper RISE kunder att skapa förtroende och nå nya marknader. Divisionen utfärdar certifikat enligt en lång rad standarder inom ledningssystem, och produkt- och personcertifiering. Erfarna ledningssystemrevisorer, spetskompetens och den unika tillgången till ledande forsknings- och utvärderingskompetens inom koncernen gör Certifiering till en trygg samarbetspartner.

ICT

NETTOOMSÄTTNING 552 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 427

Division ICT erbjuder expertis i hela kedjan för ett digitalt och innovationsdrivet samhälle; hårdvara, mjukvara, affärsutveckling och branschkunskap inom en rad strategiska områden. Divisionen har spetskompetens inom bland annat sensorsystem, automation, tryckt elektronik, AI och data science, cybersäkerhet, visualisering, interaktionsdesign, fiberoptik, hållbara transporter och cirkulära affärsmodeller.

Samhällsbyggnad

NETTOOMSÄTTNING 414 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 326

En stor gemensam utmaning är att bygga framtidens hållbara samhällen. Genom att kombinera helhetssyn och spetskompetens tar division Samhällsbyggnad fram klimatanpassade, energi- och kostnadseffektiva lösningar med människan i centrum. Divisionen verkar inom områden som stadsutveckling, byggande och boende, infrastruktur lösningar, cirkulär ekonomi samt hållbar energiförsörjning och klimatanpassning.

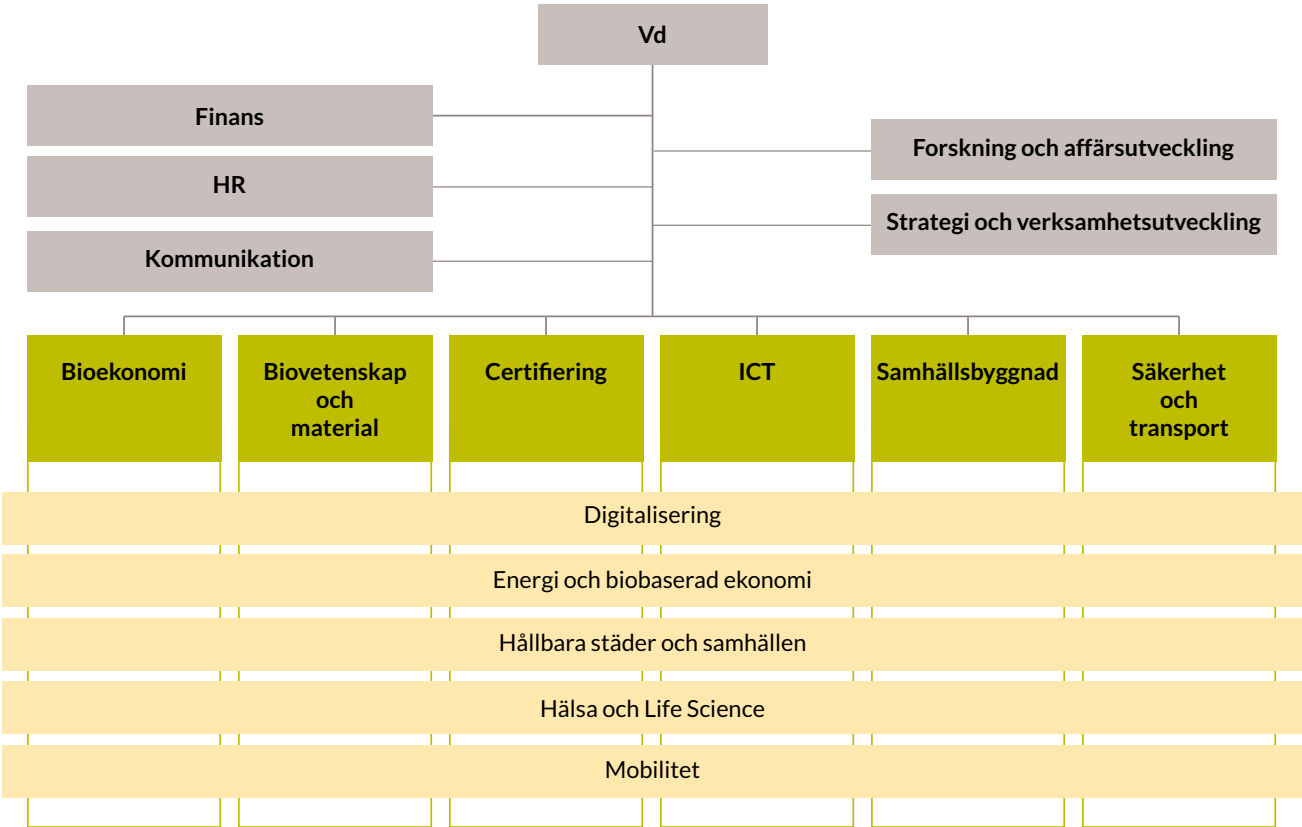
Säkerhet och transport

NETTOOMSÄTTNING 761 MSEK ÅRSANSTÄLLDA 503

I framtiden krävs säkra och hållbara transporter. Samtidigt ökar riskerna i ett högteknologiskt samhälle. Divisionen erbjuder kompetens inom aktiv säkerhet, mekaniska risker, mätteknik och brandskydd i avancerad labbmiljö. Division Säkerhet och transport arbetar också med provning, besiktning, kalibrering och verifiering. Dessutom finns här AstaZero, en testanläggning för forskning och utveckling av det automatiserade transportsystemet.

AFFÄRS- OCH INNOVATIONSOMRÅDEN OCH DIVISIONER I SAMVERKAN

- RISE är organiserat i sex divisioner.
- RISE fem affärs- och innovationsområden spänner över alla divisioner.

The background is a light blue gradient. A large, dark blue circle is positioned on the left side. Two dark blue lines intersect at the center of this circle: one line runs diagonally from the top-left towards the bottom-right, and the other runs diagonally from the top-right towards the bottom-left. The word "BOLAGS" is written in a white, serif font, centered horizontally and positioned in the lower half of the image.

BOLAGS

The background is a soft, warm-toned gradient. It features several overlapping circles of varying sizes and opacities. One circle in the lower-left quadrant is white and contains a solid black dot, from which a thin black line extends towards the left edge. Another large, semi-transparent circle is positioned in the upper-middle area. A small portion of a third circle is visible on the right edge.

STYRNING >

■ STYRELSEORDFÖRANDE HAR ORDET

Den svenska institutssektorns rötter går tillbaka till förra sekelskiftet när många forskningsinstitut med inriktning på specifika industriella branscher såg dagens ljus. Företag och organisationer inom olika industrigrenar och materialområden ägde sina institut, de flesta förvaltades i stiftelseform. Från 1980-talets mitt blev det en forskningspolitisk ambition att stärka utvecklingen av hela sektorn och under de kommande decennierna togs flera steg mot en samlad institutsektor. 2016 gick Innventia, SP och Swedish ICT samman i RISE.

RISE bildades för att institutssektorn i ännu högre grad ska kunna bidra till svenskt näringslivs konkurrenskraft och till hållbar omställning. Både staten och de tidigare industriägarna såg möjligheten att kraftsamla och skapa ett internationellt konkurrenskraftigt institut med god förmåga att utvecklas och snabbt ställa om sin verksamhet efter näringslivets och samhällets nya behov.

RISE roll i innovationssystemet är unik. Som forskningsinstitut har vi vår tyngd i tillämpad forskning men agerar inom hela innovationssystemet genom att inta ett stort antal roller – till exempel som forskare, infrastrukturägare, utbildare, utvecklare, verifierare eller certifierare. Vårt uppdrag, att stärka företagets konkurrenskraft och att skapa innovationer som bidrar till hållbar utveckling, gör att vi alltid arbetar med kund- och samhällsnytta som drivkraft. RISE lägger ett särskilt fokus på att stötta små och medelstora företag i deras innovationsprocesser.

För att säkerställa att RISE erbjudande har fortsatt hög relevans för näringslivet etablerades under 2017 RISE forskningsråd. Rådet, som ska vägleda RISE i framtida forskningssatsningar, består av 19 ledande representanter från näringsliv, akademi och samhälle.

Svenskt näringsliv och offentlig sektor står inför en rad utmaningar kopplade till ett antal globala megatrender: nya teknologier inklusive digitalisering, ökat fokus på hållbarhet, tilltagande urbanisering, global tillväxt, förändrad demografi samt ett nytt risk- och säkerhetsläge. För att svara upp mot dessa utmaningar har RISE etablerat fem affärs- och innovationsom-

råden. Dessa syftar till att ge våra kunder och partners ännu bättre förutsättningar att utnyttja hela den tvärdisciplinära kompetens som finns inom RISE.

Ett av RISE affärs- och innovationsområden är digitalisering. Vårt arbete syftar till att hjälpa såväl näringsliv som offentlig sektor att dra nytta av de möjligheter digitaliseringen innebär. RISE har stark kompetens och en god position att få tillämpningen av digitaliseringen att ske på rätt sätt. Vi driver genom forskning på vad som är möjligt att göra och ser sedan till att det tillämpas.

Genom att vara innovationsledande kan svenska företag skapa nya exportframgångar och nya jobb, och här har RISE en nyckelroll att spela. Vidare har RISE en central roll att spela i omställningen till en mer hållbar utveckling. I princip alla verksamheter inom RISE har bäring på något av FN:s hållbarhetsmål och vår ambition är att samtliga kunduppdrag ska vara hållbarhetsdeklarerade 2020.

RISE styrelse har under 2017 fokuserat på att institutens integrationsprocess sker på ett sätt som garanterar fortsatt god leverans till bolagets kunder, samt på bolagets kompetensförsörjning då detta är centralt i en kunskapsintensiv verksamhet. Sammantaget var 2017 ett gott år då RISE omsättning ökade med 9 procent. Rörelseresultatet blev 14 miljoner kronor trots omställningskostnader till följd av samgåendet. Vi såg många exempel på hur vårt sätt att arbeta tvärfunktionellt och utmaningsdrivet skapade nytta för våra kunder och för samhället i stort.

JAN WÄREBY
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport 2017 RISE Research Institutes of Sweden Holding AB

Bolagsstyrning för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB (RISE Holding AB), utgår från statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande, svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Riktlinjerna bygger på principen "följa eller förklara", vilket innebär att i de fall RISE Holding AB inte följer riktlinjerna kommer detta att förklaras. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Bolagsstyrning omfattar en god öppenhet gentemot ägaren så att denne kan följa bolagets utveckling och utvecklingen i de bolag som staten via RISE Holding AB äger eller har inflytande i.

Statens bolagsstyrning syftar till att de statligt ägda bolagen ska agera föredömligt inom området hållbart företagande. Utgångspunkten är att företagen ska driva sin verksamhet på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling. Det ska uppnås genom att balansera och förena en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Denna bolagsstyrningsrapport redogör för hur bolagsstyrning har bedrivits inom RISE Holding AB under verksamhetsåret 2017.

UPPDRAGET

Uppdraget till RISE Holding AB anges i regeringens propositioner för forskning och innovation. I såväl förra propositionen Forskning och Innovation för 2013–2016 som i senaste propositionen för perioden 2017–2020, Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50), föreslås det övergripande målet för industriforskningsinstituterna under RISE; att vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse.

I den senaste propositionen föreslås att RISE uppdrag ska utvecklas. Bland annat ska den svenska institutssektorn bli mer sammanhållen. I propositionen förespråkas också en fortsatt stärkning av RISE roll som utvecklare av test- och demonstrationsmiljöer samt en ökad samverkan med akademi, näringsliv och offentlig sektor. RISE ska också fortsätta att utveckla spetskompetens inom strategiskt viktiga områden för industrins omvandling samt vidareutveckla stödet till små och medelstora företag.

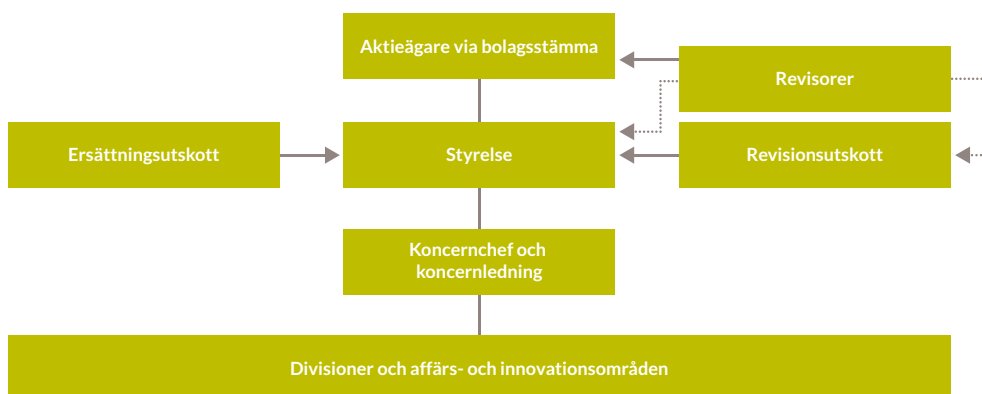
Avsteg från koden

Regel 2 om tillsättning av styrelse och revisorer

Kodens bestämmelser är främst avsedda för publika företag med spritt ägande. RISE Holding AB gör avsteg från koden eftersom nomineringsprocessen följer statens ägarpolicy. Se avsnitt Styrelsenomineringsprocessen nedan.

Regel 4 om styrelseledamöters oberoende

Enligt regel 4.5 ska majoriteten av ledamöterna vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare. I bolag som är helägda av staten saknas skäl att redovisa oberoende i förhållande till ägaren. Se avsnitt Styrelsenomineringsprocessen nedan.

Någon vinstutdelning från bolaget till aktieägaren ska inte ske.

RISE Holding AB tillhör den grupp av statliga företag som har ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag.

I ägaranvisning antagen vid årsstämma 21 april 2017 anges de återrapporteringskrav som ställs på RISE Holding AB gällande verksamhet som finansieras med strategiska kompetensmedel. En återrapportering ska göras till Regeringskansliet den 31 mars 2018.

ÅRSSTÄMMAN

RISE årsstämma 2017 hölls den 21 april på Lindholmspiren i Göteborg.

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och det forum där aktieägare formellt utövar sitt inflytande. Årsstämman ska besluta om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt om vinst- eller förlustdispositioner. Stämman ska också besluta i fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och den verkställande direktören. Beslut ska även fattas i övriga ärenden som enligt lag eller bolagsordningen ankommer på stämman, till exempel val av styrelseledamöter och revisorer samt styrelse- och revisionsarvoden.

Utöver reglerna i aktiebolagslagen och Koden gäller följande principer för bolagsstämmor i bolag med statligt ägande i enlighet med statens ägarpolicy. Där i anges att årsstämma ska hållas senast fyra månader efter bokslutsdag. Enligt RISE bolagsordning ska kallelse ske per brev till aktieägaren och genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar samt på bolagets webbplats www.ri.se. Information om att kallelse skett ska annonseras i Dagens Industri.

Riksdagsledamot har vidare rätt att närvara vid bolagsstämma och i anslutning till denna ställa frågor. Underrättelse om tid och plats för bolagsstämma ska sändas med brev till riksdagens centralkansli i anslutning till utfärdandet av kallelsen

till stämman. I bolag med statligt ägande bör allmänheten bjudas in att närvara vid bolagsstämman.

Årsstämman 2018 äger rum den 19 april.

STYRELSENOMINERINGS- PROCESSEN OCH STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Styrelsenomineringsprocessen koordineras av Näringsdepartementet och ersätter sedvanlig valberedning (avvikelse i förhållande till Koden, se ovan). Nomineringsprocessen i sin helhet beskrivs i statens ägarpolicy. Även val av revisorer följer principerna i ägarpolicyn.

Regeringens mål är att styrelsen i de statliga bolagen ska ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämmovalda ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. Även mångfaldsaspekter såsom etnisk och kulturell bakgrund ska vägas in. Hållbart företagande är en viktig fråga för staten som ägare och det krävs att styrelsen har förmåga att arbeta strategiskt inom detta område.

Enligt bolagsordningen för RISE Holding AB är det bolagsstämman som utser styrelse och styrelseordförande. Styrelsen ska ha lägst fem och högst nio stämموvalda ledamöter utan suppleanter. I bolagsordningen anges också att om ordföranden lämnar sitt uppdrag under mandattiden ska styrelsen inom sig välja ordförande för tiden intill utgången av den bolagsstämma då ny ordförande väljs av stämman.

Beslut om ändring av bolagsordningen ska fattas av bolagsstämman i enlighet med gällande lagstiftning. Inga övriga regler finns rörande bolagsordningen.

Samtliga stämموvalda ledamöter i styrelsen är oberoende i förhållande till bolaget. Styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare redovisas inte (avvikelse i förhållande till Koden, se ovan).

STYRELSEN

Styrelsen utses av stämman för en mandatperiod av ett år. Vid årets början bestod styrelsen av sju stämموvalda ledamöter, fyra män och tre kvinnor. Vid extra bolagsstämma den 23 januari 2017 valdes Jan Wäreby till styrelseordförande och dåvarande ordförande Sven Wird frånträdde uppdraget som styrelseord-

förande och kvarstod som ledamot. Efter detta består styrelsen av åtta ledamöter. På årsstämman den 21 april avgick Hasse Johansson och ersattes av Torbjörn Holmström som ny ledamot.

I styrelsen ingår arbetstagarrepresenterer med tre ordinarie och tre suppleanter. Vd ingår inte i styrelsen.

RISE styrelse och vd

Stående från vänster:

Marie Westrin, Sven Wird, Fredrik Winberg, Torbjörn Holmström, Jan Wäreby, Richard Reinius, Linda Ikatti.

Sittande från vänster:

Åsa Rudström, Anna Hultin Stigenberg, Pia Sandvik, Lazaros Tsantaridis, Anna-Karin Stenberg.

Stämموvalda styrelseledamöter:

JAN WÄREBY (född 1956), styrelsens ordförande sedan januari 2017 och ordförande i ersättningsutskottet. Tidigare Senior Vice President och chef för koncernfunktionen Sales på Ericsson, dessförinnan Senior Vice President och chef för affärsenheten Multimedia samt vice vd och chef för Sales and Marketing för Sony Ericsson Mobile Communications. Civilingenjör, Chalmers tekniska högskola. Styrelseordförande i Fingerprint Cards AB och styrelseledamot i Tobii AB, Incell International AB, Gapwaves AB och Agapi Boating AB.

ANNA HULTIN STIGENBERG (född 1963), styrelseledamot sedan 2007, ledamot i revisionsutskottet. Senior Manager Technology, AB Sandvik Coromant. Civilingenjör i metallurgi och materialvetenskap, teknologie doktor i materialvetenskap. Ordförande i Vinnova exellence center FunMat-II och Programkommittén för materialforskning inom Stiftelsen Strategisk Forskning samt valberedningen till styrelsen för EIT KIC Raw Materials eV. Tidigare styrelseledamot i Arcam AB, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, Sandvik Nora AB, MEFOS AB och ordförande i Vinnova exellence center Hero-M.

ANNA-KARIN STENBERG (född 1956), styrelseledamot sedan 2015, ordförande i revisionsutskottet. Vice president head of corporate control, Telia Company AB. Tidigare CFO Praktikertjänst AB, CFO Vattenfall Nordic, Business Controller Atlas Copco, Business controller ABB, bland annat inom Corporate Research. Civilekonom med internationell inriktning, Linköpings universitet. Tidigare styrelseledamot i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, ledamot i valberedningen till Skandias fullmäktige.

FREDRIK WINBERG (född 1949), styrelseledamot sedan 2015, ledamot i revisionsutskottet. Egen konsultverksamhet.

Tidigare vd Cementa, marknadsdirektör Heidelbergcement Northern Europe, medgrundare av Biteam AB i Stockholm, Oxeon AB och Fureho AB i Borås. Civilekonom. Tidigare också styrelseordförande i Byggmateriålindustrierna, styrelsesuppleant i Svenskt Näringsliv. Ledamot i IVA:s näringslivsråd. Tidigare styrelseledamot i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB.

MARIE WESTRIN (född 1958), styrelseledamot sedan 2011, ledamot i ersättningsutskottet. VP, Head of R&D Operations, GF Technology&Architecture, Ericsson AB. Civilingenjör i teknisk fysik och elektroteknik, inriktning datateknik (Linköpings universitet). Hedersdoktor Linköpings universitet. Styrelseledamot i LIU Holding AB och ordinarie ledamot i styrelsen för Linköpings tekniska högskola. Tidigare styrelseledamot i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB.

RICHARD REINIUS (född 1967), styrelseledamot sedan 2013, ledamot i revisionsutskottet. Civilekonom, HHS. Bolagsförvaltare, Näringsdepartementet. Tidigare bolagsanalytiker, Näringsdepartementet och dessförinnan aktieanalytiker, CSFB, London. Styrelseledamot i Lernia AB och Apoteksgruppen Holding i Sverige AB. Tidigare styrelseledamot i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB.

SVEN WIRD (född 1951), styrelseledamot sedan 2015, ledamot i ersättningsutskottet. S Wird Consulting AB. Tidigare Senior Vice President, Group Technology, Holmen AB. Master of Science Chemistry, Chalmers tekniska högskola. Styrelseledamot i Sveaskog AB, Melodea Ltd och Nordiska Virkesbörsen AB. Tidigare styrelseledamot i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB.

TORBJÖRN HOLMSTRÖM (född 1955), ledamot sedan april 2017 och ledamot i ersättningsutskottet. Senior Advisor till vd för Volvo Gruppen inom forskning och utveckling. Tidigare Executive Vice

President Group Trucks Technology och Teknisk Direktör för Volvo Gruppen samt styrelseledamot i ett flertal Volvo-bolag och Deutz AG. Nu vice ordförande Chalmers Tekniska Högskola, ordförande i Volvo Research and Educational Foundation samt medlem i Teknikföretagen Produktion 2030. Civilingenjör Chalmers tekniska högskola.

Arbetstagarrepresentanter, ordinarie:

LAZAROS TSANTARIDIS (född 1959), arbetstagarrepresentant, ledamot (ordinarie) sedan april 2016. Forskare inom träbyggande, RISE Samhällsbyggnad, ordförande i RISE SACO förening. Civilingenjör (teknisk fysik, Linköpings universitet), teknologie doktor i byggnadsmaterial (KTH).

LINDA IKATTI (född 1972), arbetstagarrepresentant, ledamot sedan maj 2017 (ordinarie), tidigare suppleant sedan 2015. Provningsingenjör inom byggnadsfysik vid RISE Samhällsbyggnad, ordförande i Unionenklubben vid RISE. Ingenjör Sven Erikssongymnasiet i Borås. Högskolestudier inom kemi på högskolan i Borås. Styrelseledamot (suppleant) i Borås Stad Textile Fashion AB och 2:e vice ordförande i Förskolenämnden Borås Stad.

ÅSA RUDSTRÖM (född 1959) arbetstagarrepresentant, ledamot (ordinarie) sedan april 2016. Senior forskare RISE SICS. Fil dr. Människa-Maskin-interaktion, Stockholms universitet. Koordinator RISE Data Science Initiative. Arbetstagarrepresentant även i styrelsen för RISE ICT AB och RISE SICS AB.

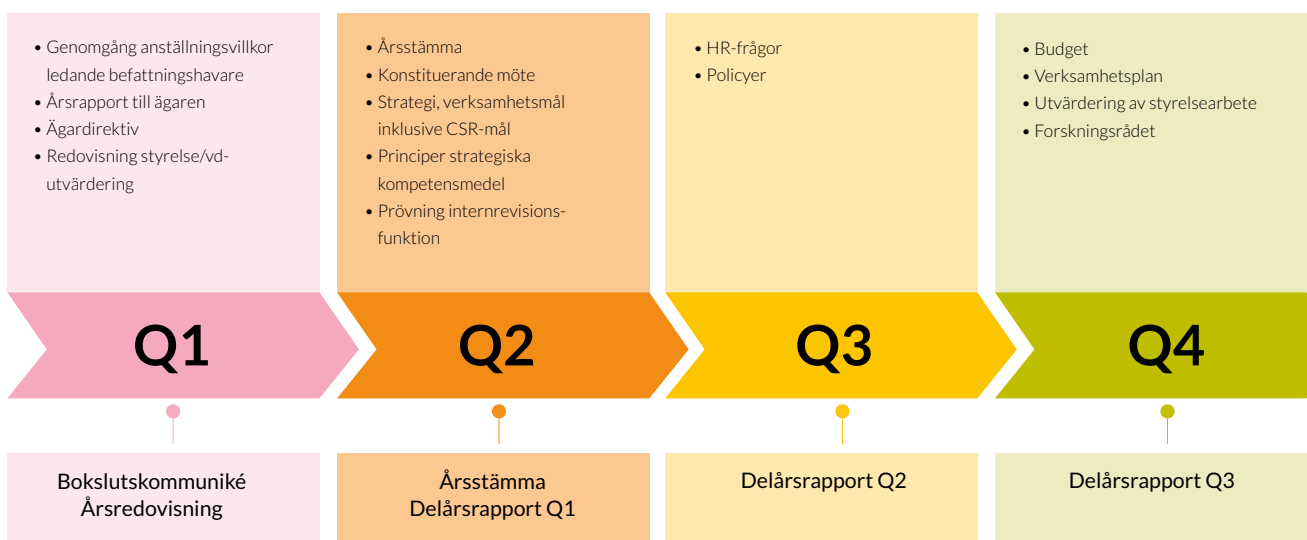
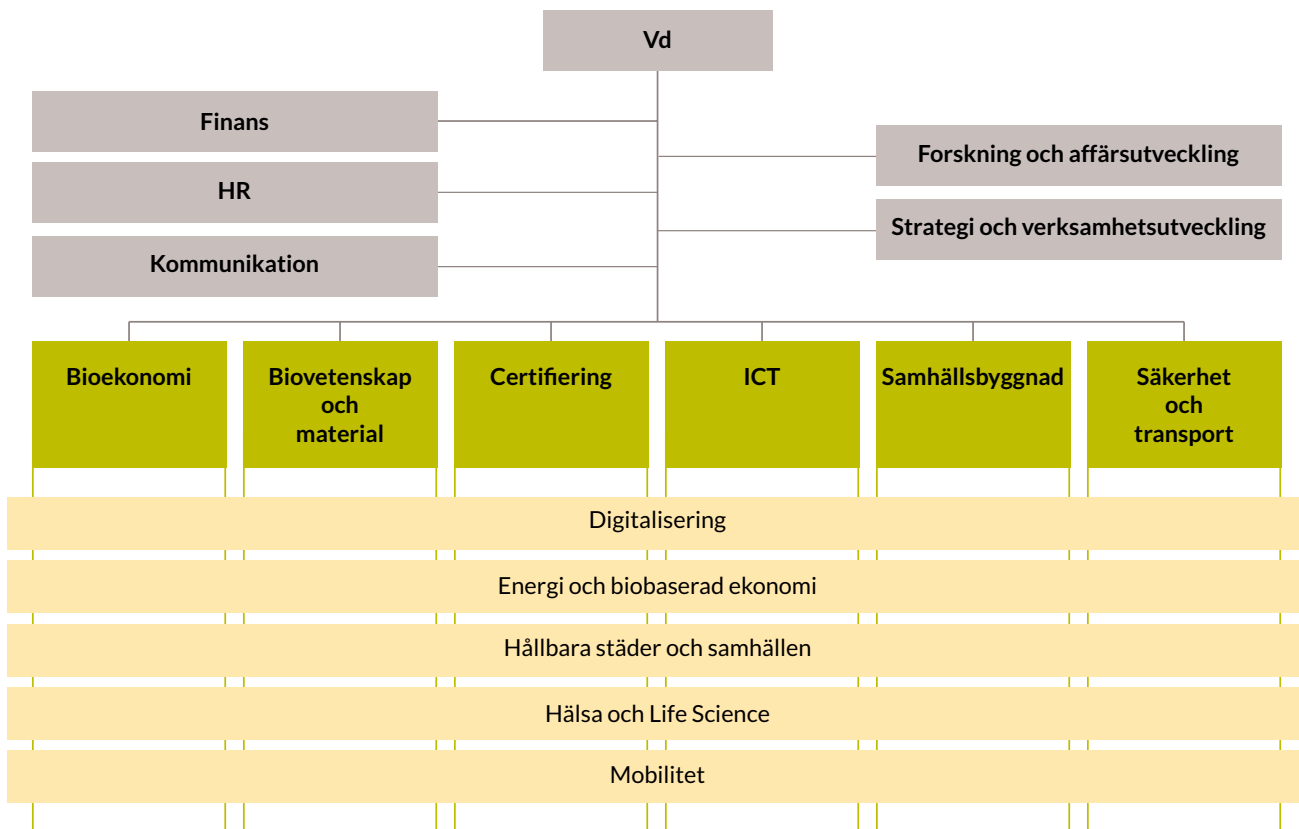
Arbetstagarrepresentanter, suppleanter:

EWA LIE (född 1962), arbetstagarrepresentant, ledamot (suppleant) sedan januari 2017. Senior forskare RISE Bioekonomi, i gruppen Produktsäkerhet. Civilingenjör i kemiteknik med inriktning på bioteknik från Lunds Tekniska Högskola. Teknologie doktor runt ämnet biologisk avskiljning av näringsämnen från avloppsvatten, Lunds Tekniska Högskola. Kvalitetsansvarig för den ackrediterade verksamheten för Innventia. Arbetstagarrepresentant i styrelsen för RISE Innventia AB.

FREDRIK LINDBERG (född 1974), arbetstagarrepresentant, ledamot (suppleant) sedan april 2016, tidigare ledamot (ordinarie) sedan 2014. Senior forskare metallografi på Swerea KIMAB AB. Filosofie doktor i strukturmateriell, Stockholms universitet.

MATS LIDBECK (född 1961), arbetstagarrepresentant, ledamot (suppleant) sedan maj 2017, tidigare ledamot (ordinarie) sedan 2014. Revisionsledare av ledningssystem för miljö och kvalitet samt verifiering av utsläppsrapporter för koldioxid, RISE Certifiering. Teknologie kandidatexamen i elektroteknik med inriktning mät- och kvalitetsteknik, skogsmästarexamen. Ledamot i Nejlikan 1 Parkerings AB, vice ordförande i Unionenklubben vid RISE och ledamot i regionstyrelsen SjuHall Unionen.

- RISE är organiserat i sex divisioner.
- RISE fem affärs- och innovationsområden spänner över alla divisioner.

STYRELSENS ARBETSORDNING

Styrelsen ska förvalta bolagets angelägenheter i bolagets och aktieägares intresse. Styrelsens arbete styrs, utöver lagar och rekommendationer, av styrelsens arbetsordning. En översyn av arbetsordningen görs årligen och fastställs genom styrelsebeslut.

Arbetsordningen reglerar ansvarsfördelningen mellan dels ägare och styrelse, dels styrelse och verkställande direktören, men också formerna för styrelsearbetet, antal möten, firmateckning, attestordning samt uppgifter för styrelsens utskott.

Ordinarie styrelsemöten ska hållas i enlighet med den översiktliga plan som anges i arbetsordningen. Där framgår under vilken period möte ska hållas samt vilka frågor som ska behandlas vid respektive möte, exempelvis årsboksutslut, delårsrapporter, strategifrågor, principer för allokering av strategiska kompetensmedel, verksamhetsplan och budget samt översyn och tillsättning av ledamöter i RISE forskningsråd, som under 2017 inledde sitt arbete. Andra frågor som årligen ska behandlas i styrelsen är HR-frågor och översyn av styrelsebeslutade policydokument.

Minst ett ordinarie styrelsemöte bör enligt arbetsordningen förläggas till någon av verksamhetsanläggningarna inom RISE och kombineras med ett besök i denna verksamhet.

Inför varje kalenderår ska styrelsen fastställa ett preliminärt program med sammanträdesdagar och mötesorter. Ett konstituerande möte hålls efter årsstämman där beslut fattas om firmateckning, styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktören, attestinstruktion och plan för ordinarie styrelsemöten under året.

Styrelsen ska föreslå årsstämman riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledande befattningshavare. Styrelsen ska godkänna väsentliga uppdrag som verkställande direktören har

utanför bolaget. Det är vd:s ansvar att hålla styrelsen underrättad härom.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen har sammanträtt tio gånger under året. två av dessa har varit telefonmöten. I enlighet med styrelsens arbetsordning får ledamöterna inför varje styrelsemöte ett skriftligt material rörande de ärenden som ska behandlas. I materialet ingår verkställande direktörens skriftliga rapport från verksamheten. Befattningshavare inom RISE AB deltar i styrelsemötena som föredragande för särskilda punkter och som sekreterare.

Styrelsens arbete under 2017 har bland annat bestått av:

- Integration och uppbyggnad av gemensamma strategier och arbetssätt
- Strategi för 2018–2020
- Hållbarhetsarbete
- Strategi och beslut om investeringar i test- och demonstrationsmiljöer

NÄRVARO OCH ERSÄTTNING TILL STYRELSE

Ersättning till styrelsen som fastställts av 2017 års årsstämma är 375 000 kr per år till ordföranden och 175 000 kr per år till ledamot. Till ordförande i revisionsutskottet utgår ett arvode om 30 000 kr per år och till ledamot 20 000 kr per år. Inget arvode utgår för ersättningsutskottet. Arvode utgår inte till anställd i Regeringskansliet eller till arbetstagarrepresentanter. De totala ersättningarna till styrelsen framgår av bolagets årsredovisning.

Närvaro vid styrelse- och utskottsmöten framgår av tabellen på nästa sida.

Styrelsens arvoden och mötesnärvaro 2017

Styrelse

Namn	Funktion styrelsen	Närvaro	Arvode
Jan Wäreby	Ordförande	10/10	320 833
Sven Wird	Ordförande jan, ledamot feb-dec 2017	10/10	189 583
Anna Hultin Stigenberg	Ledamot	10/10	175 000
Hasse Johansson	Ledamot jan-mars 2017	2/3	0
Torbjörn Holmström	Ledamot från april 2017	4/7	131 250
Richard Reinius 1)	Ledamot	8/10	
Anna-Karin Stenberg	Ledamot	10/10	175 000
Marie Westrin	Ledamot	10/10	175 000
Fredrik Winberg	Ledamot	9/10	175 000
Lazaros Tsantaridis 1)	Arbetsagarrepresentant	7/10	
Åsa Rudström 1)	Arbetsagarrepresentant	9/10	
Linda Ikatti 1)	Arbetsagarrepresentant, ordinarie från maj 2017	10/10	
Fredrik Lindberg 1)	Arbetsagarrepresentant, suppleant	8/10	
Ewa Lie	Arbetsagarrepresentant, suppleant sedan januari 2017	9/10	
Mats Lidbeck 1)	Arbetsagarrepresentant, suppleant från maj 2017	8/10	
Summa			1 341 666

1) arvode utgår inte till anställd i Regeringskansliet eller till arbetsagarrepresentanter.

Utskott

Namn	Revisionsutskott, funktion	Närvaro	Arvode	Ersättningsutskott, funktion	Närvaro	Arvode 2)
Jan Wäreby				Ordförande	3/3	
Anna-Karin Stenberg	Ordförande	7/7	30 000	Ledamot, jan-april	1/1	
Anna Hultin Stigenberg	Ledamot	6/7	20 000	Ledamot, jan-april	1/1	
Fredrik Winberg	Ledamot, april-dec	4/5	20 000			
Richard Reinius 1)	Ledamot	6/7				
Sven Wird				Ledamot, april-dec	2/2	
Marie Westrin				Ledamot, april-dec	1/2	
Torbjörn Holmström				Ledamot, april-dec	2/2	
Summa			70 000			0

1) arvode utgår inte till anställd i Regeringskansliet eller till arbetsagarrepresentanter.

2) arvode utgår inte till ledamöter i ersättningsutskottet.

UTVÄRDERING AV STYRELSENS OCH VD:S ARBETE

En regelbunden och systematisk utvärdering utgör grunden för bedömning av styrelsens och verkställande direktörens prestationer och en fortlöpande utveckling av deras arbete.

På ordförandens initiativ sker årligen en utvärdering av styrelsens och vd:s arbete, om så bedöms lämpligt med stöd av extern specialhjälp. Utvärderingen för 2017 har genomförts genom djupintervjuer. Ordföranden har därefter ansvarat för återkoppling och diskussion i hela styrelsen. Utvärderingen fokuserar bland annat på om styrelsen arbetar med rätt frågor och på rätt sätt samt även på relationer, arbetsformer och kompetens. Utvärderingen syftar till att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet. Det sammantagna resultatet av styrelseutvärderingen redovisas till Regeringskansliet. Även vd-utvärderingen har gjorts genom djupintervju. Resultatet har redovisats för styrelsen och återkopplats till vd.

REVISIONSUTSKOTT

För att fördjupa och effektivisera arbetet gällande riskbedömningar, intern kontroll, extern redovisning och revision har styrelsen inrättat ett revisionsutskott. Utskottet bistår styrelsen i att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet är ett beredande organ vars förslag överlämnas till styrelsen. Revisionsutskottets uppgifter finns beskrivna i Arbetsordning för styrelsen.

Revisionsutskottet har sammanträtt sju gånger under året. Information från utskottets möten lämnas till styrelsen vid efterföljande styrelsesammanträde och protokoll delges samtliga styrelseledamöter. Leda-möter i utskottet framgår av tabellen ovan.

ERSÄTTNINGSAUTSKOTT

Ett ersättningsutskott har ansvar för beredning av frågor gällande riktlinjer för

ersättningar och övriga anställningsvillkor för vd och övriga befattningshavare samt frågor kring den generella lönenivån gällande ledande befattningshavare. Den så kallade farfarsprincipen gäller vid tillsättning av ledande befattningshavare, det vill säga vd samråder med ersättningsutskottet/styrelsens ordförande.

Ersättningsutskottet har sammanträtt tre gånger under året. Information från utskottets möten lämnas till styrelsen vid efterföljande styrelsemöte och protokoll delges samtliga styrelseledamöter. Leda-möter i utskottet framgår av tabellen ovan.

PROJEKTUTSKOTT

Projektutskottet har inte varit verksamt under 2017.

FORSKNINGSRÅDET

Under 2017 har styrelsen skapat ett externt forskningsråd i RISE. Det finns idag 19 medlemmar, särskilt utvalda för att representera RISE intressenter från näringslivet, akademien och offentlig sektor. Ordförande är Mikael Dahlgren, forskningsdirektör ABB. Forskningsrådets ansvar och huvudsakliga uppgifter är att vägleda styrelsen; vid inrättande av tvärfunktionella satsningsprojekt, vid fördelning av satsningsmedlen och i strategiska frågor om forskningens inriktning samt i av näringslivet prioriterade frågor. Därutöver ska forskningsrådet bidra med rådgivning och stöd kring aktuella forskningsfrågor. Mer information om forskningsrådet finns på www.ri.se.

KONCERNLEDNING

PIA SANDVIK (född 1964), verkställande direktör. Tidigare vd Länsförsäkringar Jämtland, rektor vid Luleå tekniska universitet. Civilingenjör (maskinteknik, Linköpings universitet), teknologie doktor och docent i kvalitetsteknik. Övriga uppdrag: Vice preses IVAs presidium, vice ordförande KTH, styrelseledamot Entreprenörskapsforum samt Almi Företagspartner AB.

BIRGITTA SUNDBLAD (född 1957), divisionschef Bioekonomi och vd RISE Innventia. Tidigare olika befattningar i näringslivet, SCA och Akzo Nobel med fokus på produktutveckling, forskning och innovation. Civilingenjör (KTH). Övriga uppdrag: styrelseledamot i Stiftelsen Nils och Dorthi Troedsson Forskningsfond och i Stiftelsen Gunnar Sundblads Forskningsfond. Styrelseledamot ETC, Processum, KTH Holding, ordförande PFI, vice ordförande IVAs avdelning VIII.

JOHANNA FLANKE (född 1975), HR-direktör. Tidigare vice president Human Resources Volvo Group Sweden, HR-chef Volvo IT Sverige och flera andra ledande HR-uppdrag inom Volvokoncernen. Personal- och ekonomiprogrammet, Karlstads universitet. Övriga uppdrag: styrelseledamot International School of the Gothenburg Region.

JOHN RUNE NIELSEN (född 1968), affärsutvecklingsdirektör samt divisionschef Certifiering. Tidigare tf. vd SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, vice vd och affärsutvecklingsdirektör SP samt olika chefsbefattningar och forskare vid SP. Technologie doktor (NTNU). Övriga uppdrag: styrelseledamot i Swerea, Högskolan i Borås och Borås Näringsliv. Styrgruppsordförande Science Park Borås.

MARGARET SIMONSON MCNAMEE (född 1965), teknisk direktör. Tidigare vice vd och teknisk direktör SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB samt olika chefsbefattningar och forskare vid SP (1995-2016). Filosofie doktor vid Chalmers. Övriga uppdrag: styrelseledamot SIO Grafen, Stiftelsen Svensk Textilforskning och STRIM samt flera av koncernens dotterbolag, ledamot MSB:s vetenskapliga råd, Treasurer IAFSS – International Association of Fire Safety Science.

MARIANNE GRAUERS (född 1963), divisionschef Samhällsbyggnad. Tidigare NCC AB, VTI (Väg- och transportforskningsinstitutet), Trafikverket och vd för Glafo AB (Glas-

forskningsinstitutet). Technologie doktor (Chalmers). Övriga uppdrag: ledamot IVAs avdelning Samhällsbyggnad.

OLA DAWIDSON (född 1969), head of operational excellence. Tidigare director Strategy and Product Management WirelessCar/Volvo, director Business and Project Management Office Volvo Group Telematics och andra liknande tjänster inom Volvo IT och Volvo Group. Filosofie doktor, Teknikens ekonomi och organisation (Chalmers).

PERNILLA WALKENSTRÖM (född 1969), divisionschef Biovetenskap och material. Tidigare vice vd och avdelningschef Swerea IVF samt olika chefsbefattningar vid IFP Research ABoch Swerea IVF AB, forskare vid IFP Research AB och adjungerad professor vid Textilhögskolan, Högskolan i Borås. Filosofie doktor (Chalmers).

PETHER WALLIN (född 1956), divisionschef Säkerhet och transport samt tf. divisionschef ICT. Tidigare vd för AstaZero, Aero Maintenance AB, Omninova Vehicle AB, Omni Nova Composite AB och EuroMaint AB, enhetschef Volvo Cars och vice vd Hydro Raufoss Automobile. Civilingenjör (Chalmers). Övriga uppdrag: styrelseordförande Tetrafix AB samt styrelseuppdrag inom koncernen.

SYNNÖVE HELANDER (född 1960), finansdirektör. Tidigare ekonomidirektör Sahlgrenska Universitetssjukhuset och ekonomidirektör Pininfarina Sverige AB samt ett flertal chefsbefattningar inom Volvo Cars. Civilekonom med internationell inriktning (Göteborgs Universitet).

YVONNE NÄSSTRÖM (född 1962), kommunikationsdirektör. Tidigare näringslivsdirektör Uppsala kommun, kommunikationsdirektör AstraZeneca och global hållbarhetschef AstraZeneca. Dessförinnan olika chefsbefattningar inom marknad och försäljning vid AstraZeneca Sverige AB. Apotekare (M.Sc. Pharmacy, Uppsala universitet).

FÖRÄNDRINGAR I KONCERNLEDNINGEN

Medlemmar i koncernledningen som avgått under året är **OLOF SANDÉN** vice vd, **LEIF LJUNGKVIST** divisionschef ICT och **MARIANNE GRAUERS** divisionschef Samhällsbyggnad.

Medlemmar som avgått efter balansdagen är **BIRGITTA SUNDBLAD** divisionschef Bioekonomi, **MARGARET SIMONSSON MCNAMEE**, teknisk direktör.

Medlemmar som tillträtt efter balansdagen är **CHARLOTTE KARLSSON**, divisionschef ICT från och med 1 april, **FREDRIK HOLST** divisionschef Samhällsbyggnad från och med 8 januari. **PERNILLA WALKENSTRÖM** tillträder även som tf. divisionschef Bioekonomi från och med 1 mars.

EXTERNA REVISORER

Revisorerna har till uppgift att på aktieägarens vägnar granska RISE bokföring, bokslut och koncernredovisning samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Huvudansvarig revisor lämnar också en revisionsberättelse till årsstämman. RISE Holding AB ska enligt bolagsordningen ha en eller två auktoriserade revisorer med eller utan revisorssuppleanter eller ett registrerat revisionsbolag som revisor.

Vid årsstämman 2017 valdes KPMG till bolagets revisorer för en period av ett år intill utgången av årsstämman 2018, med Anders Malmeby som huvudansvarig revisor. Anders Malmeby är civilekonom, auktoriserad revisor och partner i KPMG.

INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING AVSEENDE FINANSIELL RAPPORTERING FÖR RÄKENSKAPSÅRET 2017

Styrelsens ansvar för intern kontroll och styrning regleras i Aktiebolagslagen, Årsredovisningslagen och i Koden.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL

Styrelsens rapport om intern kontroll för 2017 i bolagsstyrningsrapporten beskriver hur den interna kontrollen är organiserad på moderbolagsnivå och i koncernen.

Rutinerna för styrelsens interna kontroll utgörs av ledningssystemet med organisationen, beslutsvägar, befogenheter och ansvar, vilket redovisas i styrande dokument för bolaget och/eller i de dotterbolag som ingår i koncernen. Att aktivt arbeta med bolagsstyrning är en del av styrelsens kontrollfunktion.

De viktigaste delarna av kontrollmiljön när det gäller den finansiella rapporteringen behandlas i styrande dokument/policyer och processer som rör redovisning och finansiell rapportering. Dessa styrdokument uppdateras regelbundet för att innefatta bland annat: ändringar i lagstiftning och aktuella versioner av redovisningsstandarder, till exempel IFRS. Vissa policyer är utfärdade för RISE-koncernen (inklusive intressebolaget Swerea), till exempel statstödspolicy, IPR-policy och Tech Transfer Policy, medan exempelvis momspolicy är utfärdad för bara koncernen.

RISKBEDÖMNING

RISE-koncernen utsätts för risker både externt och internt. En förutsättning för att kunna bedöma dessa risker är att det finns uppsatta mål. Grunden för riskhanteringen är att identifiera och analysera risken för att de uppsatta målen inte uppnås. Övergripande riskbedömningar görs kontinuerligt för att, när så behövs, leda till åtgärder som ska hantera uppkomna risker.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteter utgörs av rutiner och processer som säkerställer att direktiv genomförs och uppsatta kontrollmål uppnås för att hantera väsentliga risker. Kontrollaktiviteter sker, förutom kontroll av

efterlevnad mot koncernpolicyer, främst genom ett aktivt deltagande i koncernbolagens styrelser. Koncernledningen finns representerad som ledamöter i dotter- och intressebolagens styrelser.

Moderbolagets styrelse behandlar kontinuerligt bolagets ekonomiska situation och de finansiella rapporterna för bolaget och samråder med revisorerna i svårbedömda redovisningsfrågor.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

För att uppnå en effektiv och korrekt informationsspridning både internt och externt krävs att alla delar inom RISE-koncernen kommunicerar och utbyter relevant information. Ändamålsenlig information och kommunikation är nödvändig för att de interna kontrollsystemen ska fungera och medarbetarna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter väl. Under 2017 har internkommunikation fokuserat extra på att stötta förändrings- och integrationsprocessen. Styrelsen genom vd ansvarar för att den externa finansiella informationen är ändamålsenlig och korrekt återgiven. RISE webbplats, www.ri.se, utgör en del av koncernens informationskälla där aktuell information redovisas. Mer information

om RISE Holding AB:s bolagsstyrning finns att hämta på webbplatsen.

UPPFÖLJNING

Efterlevnad och effektivitet i de interna kontrollerna följs upp löpande av både styrelse och koncernledning. Uppföljning är en integrerad del av den löpande verksamheten och ingår i ledningens ordinarie aktiviteter. Brister i den interna kontrollen ska rapporteras till närmast överordnad och allvarliga brister till styrelsen. Företagets ekonomiska situation och strategi avseende den finansiella ställningen behandlas vid varje styrelsemöte. Revisionsutskottet fyller en viktig funktion i att säkerställa kontrollaktiviteter för väsentliga riskområden.

INTERNREVISION

Bolaget har utarbetade styr- och internkontrollsystem utan att ha någon särskild internrevisionsfunktion. Med hjälp av revisionsutskottet följer styrelsen upp bolagets bedömning av den interna kontrollen, bland annat genom kontakter med bolagets revisorer. Styrelsen har bedömt att den uppföljning som redovisas ovan är tillräcklig för att säkerställa att den interna kontrollen är effektiv. Behovet av en internrevisionsfunktion prövas årligen av styrelsen.

Göteborg den 20 mars 2018

Styrelsen för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB

A close-up photograph of a green leaf, showing a network of veins. The veins are a lighter shade of green and run diagonally across the frame. The background is a darker green, creating a textured, organic pattern.

HÅLLBARHETS REDOVISNING >

Om redovisningen

RAPPORTERING

Hållbarhetsredovisningen omfattar sidorna 18-21 och 48-63 i RISE års- och hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsredovisningen omfattar även RISE lagstadgade hållbarhetsrapport enligt ÅRL 6 kap.

Denna hållbarhetsredovisning är upprättad enligt Global Reporting Initiative (GRI), GRI Standards, nivå Core. 2016 års hållbarhetsredovisning upprättades enligt GRI G4. I samband med övergången till GRI standards har rapporteringen av vissa indikatorer blivit mer omfattande, men i princip samma ska rapporteras. Dock har indikatorn avfall tagits bort eftersom största delen av avfallet sorteras och återanvänds. För mer information om GRI:s ramverk hänvisas till www.globalreporting.org.

RISE Holding AB:s senaste hållbarhetsredovisning, publicerad den 21 mars 2017 tog stöd i GRIs riktlinjer. Tidigare redovisningar omfattade primärt moderbolaget, men dotterbolagens hållbarhetsarbete och hållbarhetspåverkan redovisades översiktligt. Flera av dotterbolagen upprättade även själva egna hållbarhetsredovisningar.

Rapporten för 2016 var RISE-koncernens första gemensamma hållbarhetsrapport. Under 2017 har rapporteringsrutinerna förbättrats, men de kan förbättras ytterligare.

Rapporteringen sker en gång per år med kalenderår som period.

Genom att moderbolaget RISE och några av bolagen i RISE-koncernen tidigare har hållbarhetsrapporterat enligt GRI finns för dessa utarbetade rutiner. Rutinerna har under lång tid förbättrats inom de bolag som har hållbarhetsrapporterat. Men då flera bolag endast rapporterat övergripande till RISE hållbarhetsrapport finns dock stora skillnader i rapporteringsrutinerna mellan olika delar av koncernen. Det gäller till exempel resdata där vissa delar av RISE har svårt att ange resandets omfattning

eller energiförbrukning där vissa delar av RISE som hyr sina lokaler har svårt att rapportera. Arbeta med att samordna rapporteringen har genomförts under 2016-2017, till exempel via gemensam insamling av data för beräkning av GRI-indikatorer. Arbetet fortsätter under 2018.

För ökad transparens och trovärdighet har RISE valt att få hållbarhetsredovisningen granskad externt av KPMG.

KARTLÄGGNING OCH PRIORITERING AV INNEHÅLL

Utgångspunkten för vad som redovisas är RISE egen bedömning av vilka verksamheter som har stor påverkan på samhälle, ekonomi och miljö. En viktig del i detta är intressentdialogen. De viktigaste intressenterna; kunder, forskningsfinansiärer, samarbetspartners, leverantörer, ägare och medarbetare har på olika sätt fått ge sin syn på vad som är viktigt i RISE hållbarhetsarbete. Det slutgiltiga urvalet gjordes sedan utifrån en gemensam diskussion i RISE CSR-grupp. Här vägdes även miljöutredningar och kännedom om de tidigare rapporterade GRI-indikatorerna in. Detta eftersom det är viktigt att kunna se förändringar över tid.

I denna rapport har inte verksamhet i utlandet tagits med till fullo. Det gäller exempelvis rapportering av avfall, resor och energianvändning. Däremot rapporteras för dessa lokaliseringar data som hänger samman med medarbetare, till exempel antal anställda. Små lokaliseringar med mindre än omkring 15 anställda, där laborieverksamhet saknas, har inte heller inkluderats i rapporten.

RISE levererar främst tjänster. Koncernen är framförallt verksam i Norden, i huvudsak i Sverige. Det finns ett drygt fyrtiotal svenska lokaliseringar, och ett fåtal i Norge. Det danska bolaget SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AS har avyttrats. Le-

KONTAKTPERSONER

MAGNUS HOLMGREN
magnus.holmgren@ri.se

SYNNÖVE HELANDER
Finansdirektör
synnove.helander@ri.se

JOHANNA FLANKE
HR-direktör
johanna.flanke@ri.se

verantörskedjan har inte förändrats. De leverantörer som används är vanligen lokala aktörer. Vid större inköp utvärderas de möjliga leverantörerna för just den affären. Flera av bolagen inom RISE har genomfört utvärderingar av sina leve-

rantörer, men en samlad utvärdering har ännu inte gjorts för hela koncernen. Lagen om offentlig upphandling (LOU) tillämpas i moderbolaget RISE Holding AB. Under 2017 inleddes implementering successivt av LOU för hela koncernen.

Intressentdialog, etik, styrning, hållbarhetsfond och hållbarhetsdeklarationer

INTRESSENTDIALOG

Bolagen i RISE-koncernen har under lång tid arbetat med hållbarhetsfrågor och dessa är av mycket stor vikt för hela koncernen. De intressenter som har identifierats är: ägare, kunder, medarbetare, forskningsfinansierare, samarbetspartners, leverantörer och allmänhet. De fem första är viktigast. Den totala bilden av intressenternas intressen har satts samman av redan genomförda intressentdialoger. De väsentlighetsanalyser som samtliga delar av RISE-koncernen genomfört har också legat till grund för valet av väsentliga områden.

Det finns olika sätt att genomföra intressentdialoger. I många fall har bolagen inom RISE använt sig av olika typer av enkäter såsom kundenkäter, medarbetarenkäter, leverantörsenkäter, reseenkäter och enkäter till projektledare. RISE träffar sina intressenter i många olika sammanhang där hållbarhetsfrågor diskuteras. Till exempel kunddagar, i styrelser, teknikråd med mera. Inspel från dessa möten har, tillsammans med de olika enkätsvaren och ägardirektiv, utvärderats. Det har då varit tydligt vilka områden inom RISE hållbarhetsarbete som våra intressenter anser att vi ska prioritera.

Enkäter och olika möten är viktiga men det är dock i det dagliga arbetet, i våra olika projekt och uppdrag, som vi oftast träffar våra intressenter och får värdefull feedback. I tabellen på sidan 54 redovisas de områden som har identifierats som väsentliga. Exempel på frågor som är viktiga för medarbetare och kunder är resor, avfall och kemikalier. Detta är också frågor som RISE kontinuerligt arbetar med. Men det absolut viktigaste är att RISE projekt och uppdrag genomförs på ett hållbart sätt och även bidrar till hållbarhet i stort. Därför har RISE tagit fram en modell för att hållbarhetsdeklarera sina projekt och uppdrag, och under 2017 påbörjades arbetet.

ETIK

Under 2016 utarbetade RISE en gemensam etikpolicy som styrelsen antog i slutet av året. Etikpolicyen hanterar frågor som forskningsetik, lagefterlevnad, oberoende och korruption. Under 2017 har ytterligare policyer utarbetats, exempelvis en hållbarhetspolicy. RISE har även en uppförandekod för leverantörer vilken berör bland annat etiska frågor.

STYRNING

RISE hållbarhetsarbete bedrivs på flera olika nivåer i koncernen. Det övergripande ansvaret ligger hos RISE styrelse, som bland annat fattar beslut om hållbarhetsmål och policyer. Under 2017 har ytterligare policyer som ansluter till hållbarhetsarbetet utarbetats, exempelvis hållbarhetspolicy. En årlig genomgång av RISE policyer görs och ändringar föreslås vid behov. Styrelsen fattar sedan beslut om antagande av policyerna.

Vd och koncernledning ansvarar för, och styr, det mer direkta hållbarhetsarbetet, såsom beslut om att inrätta RISE hållbarhetsfond och styrning av RISE CSR-grupps arbete. Koncernledningen är också ansvarig för tilldelning av resurser för hållbarhetsarbetet.

RISE CSR-grupp består av representanter för de olika divisionerna, en representant från de centrala stödfunktionerna samt en representant från intressebolaget Swerea. Gruppen arbetar med RISE-gemensamma hållbarhetsfrågor. Som exempel kan nämnas hållbarhetsdeklarerade projekt, hållbarhetsmål, RISE Hållbarhetsfond och policyer. CSR-gruppen leds av kommunikationsdirektören.

Förutom dessa grupperingar bedrivs hållbarhetsarbete på alla nivåer inom RISE-koncernen. Hållbarhetsarbetet omfattar allt ifrån hantering av avfall till att hjälpa nyanlända in på den svenska arbetsmarknaden. Det finns ett stort antal olika hållbarhetsinitiativ inom koncernen. Bolagen lägger tonvikt på olika frågor, beroende på verksamhetens eller projektets inriktning, men ambitionen är alltid att lyfta fram hållbarhetsaspekterna i projektsultat. Generellt bedrivs verksamheten med stöd och styrning av ledningssystem, med uppföljningar och ständiga förbättringar. Det gäller inte minst inom hållbarhetsområdet. Detta kallar vi inom RISE för hållbart företagande.

RISE HÅLLBARHETSFOND

Traditionellt har flera av bolagen inom RISE-koncernen delat ut julklappar till personalen. Under 2016 beslutades det att man i stället skulle samla dessa pengar och skapa en fond ur vilken RISE-medarbetare kunde söka medel för att genomföra olika projekt med hållbarhetsinriktning. Fondens medel uppgick vid 2017 års början till 800 000 kronor.

Målet är att projekten ska stödja FN:s 17 globala hållbarhetsmål. I projekten ska det även ingå eget arbete som deltagarna själva utför. Genomförda projekt ska rapporteras i en slutrapport.

Under 2017 genomfördes tre stycken utlysningar och cirka 30 ansökningar inkom. Av dessa finansierades cirka hälften. Även 2017 års julklappspengar har lagts till fonden så fonden kommer att fortsätta att finansiera hållbarhetsprojekt under 2018. Exempel på projekt är flytthjälp, inklusive insamling av möbler till nya svenskar, stöd till familjehem som hjälper nyanlända ungdomar och test av automatiserade växthus i kontorsmiljö.

MEDLEMSSKAP

RISE är medlem i flera olika nationella och internationella organisationer, såsom EARTO (samarbetsorgan för europeiska forskningsinstitut) och EURAMET (samarbetsorgan för europeiska metrologiinstitut).

HÅLLBARHETSDEKLARATION AV PROJEKT OCH UPPDRAG

RISE absolut största hållbarhetspåverkan sker genom de projekt och uppdrag som RISE genomför. Hållbarheten påverkar dels under projektets/uppdragets genomförande men framförallt genom resultatet och användningen av det. Påverkan kan vara såväl positiv, exempelvis genom att kunder får hjälp med energieffektivisering, som negativ, exempelvis genom att vi måste resa för att genomföra aktiviteten.

I många fall finns både typerna av påverkan i ett projekt/uppdrag. För att få en bättre kunskap om projekten och uppdragens hållbarhetspåverkan har RISE tagit fram en modell för att hållbarhetsdeklarera sina projekt och uppdrag. Denna modell har just börjat tillämpas inom RISE. Under 2018 kommer ett antal medarbetare att utbildas som hållbarhetstöd. Hållbarhetsstöden uppgift är att stödja projektledare när de genomför hållbarhetsdeklarationer av sina (större) projekt. Ett av RISE hållbarhetsmål är att all verksamhet skall vara hållbarhetsdeklarerad 2020.

RISKER

I RISE verksamhet finns det naturligtvis risker kopplade till hållbarhet. Det kan gälla till exempel risker kopplade till miljö eller personal. RISE har på styrelsens uppmaning gjort en speciell kartläggning av vissa av dessa risker (som aktivitet i vissa länder och användning av vissa kemikalier). Förutom denna speciella kartläggning förekommer det kontinuerligt identifiering av risker genom exempelvis interna och externa revisioner, arbetsmiljöronder, hållbarhetsdeklarationer och riskanalyser. Det finns i ledningssystemet generella verktyg för att genomföra riskanalyser för alla typer av verksamhet vilket också skall göras. När risker har identifierats skall dessa om möjligt elimineras eller minimeras.

De största riskerna relaterade till miljö är olika former av emissioner, utsläpp av kemikalier samt generering av farligt avfall. Den största risken är kopplad till brandteknisk provning och forskning. Dessa risker hanteras främst genom att ha en rökgasrening och en rening av släckvatten och genom att se till så att dessa drivs i enlighet med kraven i tillståndet. Även användning av kemikaliehanteringssystem minskar riskerna avseende farliga kemikalier.

Laboratoriearbete medför flera olika typer av risker för personalen exempelvis

risk för förgiftning eller brännskador. Dessa risker identifieras ofta vid arbetsmiljöronder och hanteras genom efterföljande hantering av rapporterade avvikelser eller i det löpande arbetsmiljöarbetet. Psykosociala arbetsmiljörisker identifieras vid PU-samtal eller andra samtal mellan chef och medarbetare. Det är också i sådana samtal som dessa risker hanteras. Här finns även möjlighet till stöd från RISE HR. Risker avseende sociala förhållanden och mänskliga rättigheter finns naturligtvis även för RISE men har bedömts som mindre än de ovan beskrivna riskerna. Risker avseende sociala förhållanden och mänskliga rättigheter hanteras främst genom att ställa krav i upphandlingar. RISE uppförandekod för leverantörer tar också upp krav avseende mänskliga rättigheter och korruption.

I vissa delar av RISE finns det risk för korruption. Det kan till exempel gälla inom områden där RISE godkänner produkter, system eller tjänster. Av den orsaken är det en av de punkter som Swedac fokuserar på i samband med sina tillsyner inte minst eftersom de standarder som styr dessa aktiviteter ställer krav på oberoende. Detta undersöks även vid interna revisioner och PU-samtal. Det förekommer dessutom personliga förbindelser avseende oberoende. Etikpolicyn hanterar frågan om korruption och denna diskuteras i organisationen.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

VIKTIGA HÅLLBARHETSOMRÅDEN

Aspektnr.	Område	Betydelse för RISE	Policyer, riktlinjer etc.	Hantering	Uppföljning	Avgränsningar
302	Energi	Energi och energiförbrukning och därtill hörande emissioner av växthusgaser är oerhört viktiga områden för RISE. Dels för en hållbar framtid men även RISE ekonomi.	Hållbarhetspolicy, miljöpolicyer.	RISE väljer vid nybyggnad och renovering alltid energieffektiva lösningar. Alternativa energikällor (solceller, bergvärme) används när så är möjligt.	RISE följer kontinuerligt upp sin energiförbrukning. Denna rapporteras årligen i GRI-rapporten.	Detta är väsentligen en intern aspekt. I vissa fall kan det vara svårt att erhålla data men målet är att rapportera hela RISE energiförbrukning.
305	Emissioner	Utsläpp av växthusgaser utgör ett hot mot hela mänskligheten och RISE måste ta sitt ansvar för den verksamhet som ger emissioner.	Reseriktlinjer, Hållbarhetspolicy, miljöpolicyer för enskilda bolag.	Genom att erbjuda möjligheter till resfria möten (Skype) kan resorna inom RISE minskas, energibesparande åtgärder ger minskade utsläpp.	RISE följer upp resor och rapporterar dessa årligen. Även antalet Skypemöten rapporteras.	Stora delar av emissionerna kommer från resor men även från energiproduktion. Extern
306	Flytande och fast avfall	RISE har en verksamhet där det genereras avfall och framförallt farligt avfall.	Kemikalieriktlinjer, kemikaliehanteringssystem, rutiner för avfallshantering.	Aktiv sortering av avfall och farligt avfall, byte av farliga kemikalier till mindre farliga.	Statistik från avfallentreprenörer används för uppföljning. Även statistik från kemikaliehanteringssystemet används för uppföljning.	Intern
401	Medarbetare	RISE är ett kunskapsföretag och tillgången till kompetenta medarbetare är helt nödvändig för RISE. Att vara en attraktiv arbetsplats är därför mycket viktigt för RISE.	Riktlinjer för kompetens, PU-samtalsrutin, Agda.	Arbete med att bli en attraktiv arbetsgivare pågår och det är även ett av RISE hållbarhetsmål.	Universeums mätning används för att mäta hur populär arbetsgivare RISE är.	Intern
403	Arbetsmiljö, skydd och säkerhet	Mycket av verksamheten inom RISE är av experimentell natur. Laboratoriearbete medför risker för medarbetarnas hälsa.	Säkerhets- och sekretesspolicyer för bolagen, rutiner för skydd och säkerhet, kemikaliehanteringssystem, avvikelседatabas.	arbetsmiljöronder, arbetsmiljöarbete.	Antal incidenter, antalet olyckor, möten i arbetsmiljökommitteen.	Intern
404	Träning och utbildning	För att bibehålla och även öka kompetensen inom RISE behövs utbildning och träning kontinuerligt.	Rutiner för kompetensutveckling.	Interna och externa kurser, kompetensutveckling, PU-samtal.	RISE följer upp antalet utbildningstimmar, frågan om utbildning etc. skall diskuteras på PU-samtalet.	Intern
405	Mångfald och jämlikhet	För att vara en attraktiv arbetsplats är det viktigt att RISE aktivt arbetar för mångfald och jämlikhet.	Policyer om jämställdhet.	Vid anställning beaktas mångfald och jämlikhet.	Eventuella löneskillnader och diskrimineringsfall följs upp.	Intern
406	Ickediskriminering	Ett aktivt arbete mot diskriminering är en viktig komponent i att bli en attraktiv arbetsplats.	Rutiner avseende diskriminering.	Det finns möjligheter för alla att anmäla alla former av diskriminering etc.	Statistik avseende diskriminering går igenom årligen.	Intern
417	Marknadsföring och märkning	RISE har ett mycket stort antal kunder och det är viktigt att leverera den av kunden beställda varan eller tjänsten. Det kan dock i vissa fall uppstå problem och då ska RISE lösa dessa problem.	Rutiner för klagomål, avvikelседatabas.	RISE har en process för hantering av klagomål och liknande.	Klagomål etc. diskuteras årligen på ledningens genomgång.	Extern
419	Uppfyl- lande av socioekonomiska krav	Att följa lagar och regler är för RISE en självklarhet.	Det finns riktlinjer för att följa lagar och regelverk.	Detta följs upp i linjeorganisationen och av Swedac för den ackrediterade verksamheten.	Eventuella böter och straff rapporteras årligen.	Extern
201	Ekonomiskt utfall	För att kunna bedriva en hållbar verksamhet krävs det en god ekonomi.	Ekonomiska rutiner, budget.	Genom att sätta upp ekonomiska mål och följa upp dem styr RISE det ekonomiska arbetet.	Ekonomi följs upp kontinuerligt.	Intern

Miljöansvar

PROJEKT SOM BIDRAR TILL ÖKAD HÅLLBARHET

De projekt som RISE driver påverkar i hög utsträckning vår miljö, huvudsakligen i positiv riktning. Under 2017 har arbetet med att hållbarhetsdeklarera RISE projekt fortsatt. En modell har tagits fram och också börjat användas. Arbetet syftar till att följa upp ansvars målet, det vill säga att 100 procent av projekten och uppdragen ska vara hållbarhetsdeklarerade 2020.

MILJÖARBETE INOM RISE

RISE miljöarbete styrs av lagar och regler samt kraven i RISE tillstånd. Dessutom styr hållbarhetspolicy, enskilda bolags miljöpolicyer och ledningssystem. Miljöarbetet utvärderas av koncernledningen.

RISE ska agera som ett föredöme i miljöarbetet. Utöver de externa projekten har RISE ett ständigt pågående internt arbete. Både det interna arbetet och verksamheten i projekten påverkar miljön. RISE strävar efter att tillämpa försiktighetsprincipen i hela sin verksamhet genom att till exempel uppmuntra till miljövänligt resande, köpa vattenproducerad el, tillhandahålla elbilar för tjänsteresor, välja bort farliga kemikalier när så är möjligt och välja energieffektiva lösningar. Exempelvis har det nya EMC-laboratoriet försetts med solceller.

RISE deltar kontinuerligt i olika aktiviteter inom ramen för miljöarbetet, till exempel Sol i Väst, ett nätverk för solcellsutbyggnad. RISE är också medlem i olika organisationer som arbetar inom miljöområdet, till exempel CSR-Väst.

LEDNINGSSYSTEM

Flera bolag inom RISE har ledningssystem som stöd för miljöarbetet. Miljöledningssystemen svarar mot de flesta av kraven i ISO 14001. Vissa bolag har varit certifierade, medan andra har identifierat eventu-

ella avsteg med hjälp av GAP-analys. RISE håller för närvarande på att bygga upp sin organisation kring kvalitet och hållbarhet, inklusive miljö. I arbetet ingår också att bygga upp ett koncerngemensamt ledningssystem för kvalitet och hållbarhet.

TILLSTÅNDSPLIKTIG VERKSAMHET

RISE bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Enheten Safety har tillstånd för den brandtekniska forskning och provning som påverkar den yttre miljön genom utsläpp av rökgaser och processvatten. Tillståndsgivande myndighet är Länsstyrelsen i Västra Götaland. Tillståndet gäller tills vidare. RISE rapporterar årligen från sin tillståndspliktiga verksamhet. RISE Process and Pharmaceutical Development bedriver anmälningspliktig verksamhet.

BETYDANDE MILJÖASPEKTER

Påverkan på miljön kan vara både positiv och negativ. Genomförda väsentlighetsanalyser visar att den största positiva miljöpåverkan från RISE verksamhet är den som uppstår som ett resultat från genomförda projekt. Negativa aspekter är resor och transporter, energianvändning och farligt avfall samt kemikalier. Tidigare har RISE även rapporterat för övriga avfall, men nästan allt övrigt avfall sorteras varför miljöpåverkan är liten och därför utelämnats 2017. I tidigare enkäter som besvarats av projektledare bedöms projekten till största delen bidra till positiv miljöpåverkan. Detta stöds av de hållbarhetsdeklarationer som har gjorts av projekt och uppdrag. Med den framtagna metoden för hållbarhetsdeklarering kan vi både visa på positiv påverkan och undvika eventuell negativ påverkan i våra projekt och uppdrag.

De mest framträdande negativa miljöaspekterna är resor och transporter,

energianvändning, och farligt avfall samt kemikaliehantering.

RESOR

Resor och transporter har identifierats som en mycket betydande miljöaspekt för RISE. I och med att RISE-koncernen har expanderat har också behovet av resor i viss mån ökat. RISE arbetar aktivt för att minska resandet där det är möjligt. Många möten hålls på distans genom videogrupp-möten. Medarbetare uppmuntras också till att välja mer hållbara transportlösningar, bland annat genom policyer och genom att det interna bokningssystemet påtalar om man inte har valt det mest miljövänliga resesättet. I delar av koncernen finns även tillgång till elbilar för kortare tjänsteresor. Även om tjänsteresorna är många är det resorna till och från arbetet som dominerar. Därför görs ansträngningar för att minska deras inverkan. Bland annat ges möjlighet att köpa kollektivtrafikkort genom netto-löneavdrag. Där verksamheten tillåter finns ibland även möjlighet att arbeta på annan ort.

ENERGIEFFEKTIVISERING

RISE arbetar kontinuerligt med energieffektivisering. I samband med ombyggnader och renoveringar beaktas alltid möjligheterna till energieffektivisering samt åtgärder för förbättrad arbetsmiljö. Även användning av solceller och bergvärmepumpar har ökat.

KEMIKALIER

Kemikalier förekommer i större eller mindre grad i nästan alla RISE verksamheter. Det handlar ofta om stora mängder eller mycket giftiga kemikalier. Därför är kemikalier och destruering en betydande miljöaspekt för RISE. Det blir då fråga om transport av farligt avfall. För att förbättra hanteringen använder delar av koncernen ett kemikaliehanteringssystem. Detta system kommer att börja användas i alla

delar av koncernen, när så är möjligt med tanke på datortekniska orsaker.

REDOVISNING AV RELEVANTA MILJÖINDIKATORER

Med utgångspunkt från de betydande miljöaspekterna, samt det faktum att flera bolag i RISE sedan tidigare GRI-rapporterat, har ett antal indikatorer valts ut för en djupare beskrivning.

RISE följer därför upp energianvändningen inom koncernen direkt (302-1), utanför koncernen indirekt (302-2), energiintensitet (302-3) samt minskning av energiförbrukning (302-4), utsläpp av växthusgaser (305-2) liksom indirekta växthusgasutsläpp (305-3) och minskning av direkta växthusgasutsläpp (305-5). Dessutom följer RISE mängden transporterat miljöfarligt avfall (306-4).

Inte alla lokaliseringar i Norge har medtagits i de rapporterade miljöindikatorerna. Inte heller mindre lokaliseringar (< 15 anställda) utan laboratorieverksamhet. I vissa fall där RISE hyr anläggningar har det varit svårt att få fram data. RISE äger sina anläggningar i Borås och Umeå, samt vissa av lokalerna i Stockholm och Göteborg.

I vissa fall fattas rapporterade data från någon lokalisering. Då har fjolårets värde använts om det finns.

Energiförbrukning erhålls vanligen från olika leverantörers fakturor och redovisning av bränslemixar och RISE har genomfört omräkningar av CO₂-emissioner för 2016. Orsaken till denna omräkning är att vid beräkningar av CO₂-emissioner för 2017 användes Naturvårdsverkets nyligen (december 2017) publicerade riktlinjer.

ENERGIANVÄNDNING INOM ORGANISATIONEN (302-1)

De två dominerande typerna av energi som används inom RISE är elenergi och värmeenergi. Dessutom används fjärrkyla (1 584 494 kWh 2016 och 1 613 212 kWh 2017).

ENERGIANVÄNDNING INOM
ORGANISATIONEN (302-1) OCH
ENERGIINTENSITET (302-3)

(kWh)	2016	2017
Fjärrvärme	14 472 785	14 453 523
Fjärrvärme per anställd	6 744	6 336
El	28 967 543	27 804 245
El per anställd	13 498	12 189
Totalt	43 440 328	42 257 768
Totalt per anställd	20 672	18 626

ENERGIANVÄNDNING UTANFÖR
ORGANISATIONEN (302-2)
OCH INDIREKTA VÄXTHUSGAS-
UTSLÄPP (305-3)

Rese- sätt	(Km)	Energi (kg)	CO ₂ (kg)	Förbruk- ning (l)
Bil	4 267 183	9 153 108	445 889	234 695
Flyg	11 115 877	18 579 393	1 355 536	476 395
Tåg	3 496 258	-	9	-

MINSKNING AV
ENERGIFÖRBRUKNING (302-4)

Total besparing 1 208 842 kWh cirka 3 %.
Det är svårt att dra slutsatser kring orsa-
kerna till minskningen i energiförbrukning.
Naturligtvis påverkar det kontinuerliga
arbetet med energieffektivisering men
naturliga variationer kan även spela in.

INDIREKTA ENERGIRELATERADE
VÄXTHUSGASUTSLÄPP (305-2)
OCH MINSKNING AV VÄXTHUS-
GASUTSLÄPP (305-5)

Minskning av direkta
växthusgasutsläpp

(kg CO ₂)	2016	2017
El	3 620 943	3 475 531
Ångförbrukning	-	-
Fjärrvärme	998 622	997 293
Fjärrkyla	-	-
Total	4 619 565	4 472 824
Total besparing		146 741

(kWh)	2016	2017
El	28 967 543	27 804 245
Ångförbrukning	55 000	0
Fjärrvärme	14 472 785	14 453 523
Fjärrkyla *	1 584 494	1 613 212
Total	45 079 822	43 870 980
Total besparing		1 208 842

MÄNGDEN TRANSPORTERAT
MILJÖFARLIGT AVFALL (306-4)

Mängden transporterat avfall som
klassats som miljöfarligt uppgick 2017
till 41,6 ton. Inget farligt avfall har
importerats eller exporterats. Allt avfall
behandlades av entreprenören. Det
farliga avfallet från RISE anläggningar i
Borås utgör en stor andel av den totala
mängden farligt avfall (>90 %). För denna
hantering används certifierad entreprenör
Borås Energi och Miljö.

*2016 års uppgift har uppdä-
terats jämfört med föregående
års redovisning och inkluderar
nu en uppskattning av Viktorias
förbrukning för 2016.

Socialt ansvar

RISE bidrar till en mer hållbar framtid genom tillämpad forskning. Merparten av den forskning och innovation som bedrivs inom RISE har en direkt koppling till vår tids största samhällsutmaningar. Detta är ett arbete som kommer både näringsliv och samhälle till gagn.

RISE följer gällande lagstiftning som berör hållbarhetsarbetet men ambitionen är betydligt högre – oavsett om det gäller miljö, medarbetare eller produktansvar. RISE var under 2017 inte inblandat i någon rättslig konflikt avseende vare sig dessa frågor eller konkurrenslagstiftningen.

Under 2017 har RISE utarbetat ett antal policyer som också har godkänts av styrelsen och då ersatt policyer som gällt för enskilda bolag. Under 2018 kommer detta arbete att avslutas.

Innan det finns RISE-gemensamma policyer styrs HR-arbetet av policyer för de olika bolagen såsom arbetsmiljöpolicy, jämställdhetspolicy, drog- och alkohol-policy etc.

Risken för korruption diskuteras i organisationen som en del i hållbarhetsarbetet. Betydelsen av oberoende och opartiskhet diskuteras på alla nivåer inom organisationen inte minst för att detta är ett krav i flera av de regelverk som RISE ska följa. RISE ger inte stöd eller bidrag till politiska partier eller motsvarande. Medverkan i den samhällspolitiska dialogen sker där så är befogat, inom de områden RISE har kompetens.

Ett av RISE hållbarhetsmål är det så kallade Attraktionsmålet. Det går ut på att koncernen 2020 ska vara en av de tio mest attraktiva arbetsgivarna i sin kategori. Detta är en klar indikation på att RISE vill vara en attraktiv arbetsgivare och kunna attrahera kompetenta medarbetare.

Några av bolagen inom RISE saknar kollektivavtal. Det gäller ett antal bolag inom

divisionen ICT, totalt rör det sig om cirka 180 anställda (8 %). Genom organisationsförändringar kommer dessa medarbetare att komma att omfattas av kollektivavtal under 2018.

HR-funktionen inom RISE har ett pågående arbete med att identifiera möjligt gemensamt kollektivavtal för hela RISE-koncernen då kollektivavtalet inte är detsamma alla bolag. Ambitionen är att samtliga bolag inom RISE-koncernen ska omfattas av kollektivavtal innan utgången av 2018.

MÅNGFALD TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA (405-1)

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal anställda 2016	ca 35 %	ca 65 %	2 146
Antal anställda 2017	843 (37 %)	1 438 (63 %)	2 281

ARBETSSKADOR (403-2)

RISE mål är att skapa en hållbar arbetsmiljö utifrån övergripande mål och strategier där medarbetarna känner sig trygga, delaktiga och motiverade samt att förebygga ohälsa och olycksfall. Varje medarbetare tar ansvar för och bidrar till sin egen och andras säkerhet och arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del i den löpande verksamheten där huvudansvaret för arbetsmiljön ligger i linjeorganisationen. RISE arbetar långsiktigt och målmedvetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet inom koncernen. RISE arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetsmiljön genom kartläggningar och utbildning.

Tillbud och arbetsskador registreras och arbetsmiljöronder genomförs. Aktiv information och utbildning har lett till en ökad medvetenhet om risker i verksamheten och det pågående arbetsmiljöarbetet, vad gäller såväl fysisk som psykosocial arbetsmiljö. RISK-analyser av de olika

verksamheterna genomförs. Kemikaliehanteringssystem underlättar riskbedömning av kemikalier vilket i sin tur leder till minskad användning samt förbättrade skyddsåtgärder.

ARBETSSKADOR (403-2)

	2016	2017
Antal anställda	2 146	2281
Antal dödsfall	0	0
Antal anmälda arbetsskador	41	40
Antal arbetsrelaterade sjukdomar	15	6

SJUKFRÅNVARO

	2016	2017
Sjukfrånvaro totalt (dagar)	15 490	15402
Antal sjukfrånvarodagar som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	6 842	6 261
Total sjukfrånvaro som andel av ordinarie arbetstid (procent)*	2,79	3,07
Långtidssjukskrivning (procent)**	44	41

ANDEL SOM FÅR REGELBUNDNA UTVECKLINGSSAMTAL (404-3) OCH ANTAL TIMMAR UTBILDNING SOM MEDARBETARE ERHÅLLER I GENOMSNITT PER ÅR (404-1)
Det personliga utvecklingssamtalet, PU-samtalet, är ett viktigt hjälpmedel för planering och uppföljning av olika utbildnings- och utvecklingsinsatser. Detta eftersom kompetenta medarbetare är avgörande för RISE förmåga att uppfylla sitt uppdrag. Målet att PU-samtal ska genomföras minst en gång per år med varje medarbetare finns inom flera delar av koncernen. Ännu finns inget gemensamt system inom RISE för att registrera PU-samtal. Ett gemensamt system kommer att anskaffas. Dock visar de system som finns att det är troligt att fler än 90 % av medarbetarna får regelbundna utvecklingssamtal. Det är av samma orsak svårt att få fram antal utbildningstimmar för hela RISE-koncernen.

LÖNESKILLNAD MELLAN MÄN OCH KVINNOR (405-2)

Någon lönekartläggning har inte gjorts för koncernen som en helhet. Ett arbete har påbörjats för att genomföra lönekartläggning för hela koncernen.

ANTAL FALL AV DISKRIMINERING SAMT VIDTAGNA ÅTGÄRDER (406-1)
Inget fall av kränkande särbehandling har rapporterats inom RISE under året.

ANTAL BÖTER OCH ANDRA STRAFF/SANKTIONER (419-1)

RISE har under 2017 inte betalat några betydande böter eller viten relaterade till hållbarhetsarbetet.

FÖRÄLDRALEDIGHET (401-3)

Totalt tog 120 medarbetare inom koncernen föräldraledigt mer än en månad under 2017. Av dessa var 55 kvinnor och 65 män. Rätten till föräldraledighet är i Sverige reglerad i lag.

INCIDENTER RÖRANDE AVVIKELSER AVSEENDE INFORMATION KRING PRODUKTER OCH TJÄNSTER (417-2)

Under ett år mottar RISE cirka 60 klagomål. Alla dessa utreds av personer som är oberoende av den verksamhet klagomålet gäller. I de absolut flesta fallen kommer man överens med den klagande. Under året har följande incidenter uppkommit.

	2017
Antal incidenter som givit böter	0
Antal incidenter som givit varning	0
Antal incidenter där man enats	ca 60

*uträknat som sjukfrånvarodagar/anställningsdagar.

** efter långtidssjukskrivning i förhållande till total sjukfrånvaro.

Ekonomiskt ansvar

Den ekonomiska dimensionen av hållbarhetsbegreppet handlar om verksamhetens påverkan på de ekonomiska förhållandena hos intressenterna samt på ekonomiska system. RISE finns på ett 30-tal orter, från Malmö i söder till Luleå i norr. Den stora lokala närvaron bidrar positivt till den regionala och lokala utvecklingen.

RISE tar ansvar för ekonomisk hållbarhet genom att agera långsiktigt, exempelvis genom att fatta affärsmässiga beslut och upprätthålla goda relationer till viktiga intressenter.

RELEVANTA INDIKATORER FÖR EKONOMISK PÅVERKAN

Indikatorerna 201-1 och 201-4 beskrivs utförligt nedan.

Aktierna i RISE medför inte rätt till utdelning. Bolagets vinst ska, i den mån den inte reserverats, användas för att främja bolagets verksamhet. Det innebär att kvarvarande ekonomiskt värde stannar i bolaget.

DIREKT EKONOMISKT VÄRDE SKAPAT OCH FÖRDELAT (201-1)

Nedanstående är hämtat från RISE finansiella redovisning.

Indikator/kategori	Innehåll	Kommentar	2016 (KSEK)	2017 (KSEK)
a) Intäkter	Nettoomsättning	Total omsättning i Årsredovisning	2 515 103	2 711 790
	Finansiella intäkter	Finansiella intäkter i Årsredovisning justerat för nedskrivning tilläggsköpeskilling	6 141	3 303
Summa direktgenererat ekonomiskt värde			2 521 244	2 715 093
b) Driftkostnader	Externa kostnader övrigt	Övriga externa kostnader i Årsredovisning exkl samhällsinvest f) se nedan och exkl straffavgifter till myndigheter e)	733 229	802 228
	Investeringar under året ej strategiska *)	Värdet av vad som investerats löpande under året och som ej har strategisk karaktär dvs normalt instrument, maskiner, inventarier etc	127 284	181 492
c) Anställdas löner o förmåner	Personalkostnader	Personalkostnad i Årsredovisning	1 617 692	1 767 076
d) Betalningar till investerare	Räntekostnader **)	Räntekostnader i Årsredovisning enligt not	3 672	2 391
	Amorteringar på lån	Från kassaflödesrapport	16 800	26 694
e) Betalning till myndigheter	Skatter Sverige **)	Skatt på årets resultat i Årsredovisning enligt not	8 766	5 101
	Straffavgifter per land	Böter o liknande som betalats till myndigheter	50	0
f) Samhällsinvesteringar		Frivilliga bidrag till välgörenhetsorganisationer o dyl	64	0
Summa distribuerat ekonomiskt värde			2 507 557	2 784 982
Kvarvarande ekonomiskt värde			13 687	-69 889

*) Strategiska investeringar kan till exempel vara ny verksamhet i forma av dotterbolag eller rörelsegrän.

**) Räntekostnader och skatter Sverige har justerats 2016 för korrekt jämförbarhet.

VÄSENTLIGA STÖD FRÅN STAT ELLER MYNDIGHETER (201-4)

RISE avlämnar årligen en bestyrkt öppen redovisning av offentliga medel i enlighet med lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera. Nedanstående information är hämtad från denna redovisning samt bestyrkta årsredovisningar i dotterbolagen. Erhållna medel utgör ersättning för genomförda aktiviteter/projekt/uppdrag gällande behovsmotiverad forskning, innovation och tekniska tjänster. Den absolut största delen av det statliga stödet utgår från den svenska staten i Sverige. Bidrag från den norska staten i Norge är marginella.

(KSEK)	2016	2017
Strategiska kompetensmedel	477 457	537 141
Medel statliga myndigheter *)	500 151	541 183
EU	150 265	180 643
Medel metrologi Vinnova	26 700	27 200

*) Medel statliga myndigheter har korrigerats 2016 för korrekt jämförbarhet.

GRI-INDEX

Indikator	Indikator	Sida	Kommentarer
Organisation			
102-1	Organisationens namn	68	
102-2	Organisationens viktigaste aktiviteter, märken, produkter och tjänster	10-11, 14-15	
102-3	Lokalisering av huvudkontoret	83	
102-4	Lokaliseringar för verksamhet	50	
102-5	Ägande och bolagsform	68	
102-6	Marknader där organisationen är verksam	10-15	
102-7	Organisationens storlek	69	
102-8	Information om medarbetare	5, 58	Informationen är inte fullständigt tillgänglig. För att kunna göra en fullständig rapportering krävs att alla delar inom RISE har gemensamma IT-system. Detta kommer att ske under de närmaste två åren. Det som utelämnats är fast-, tillfällig-, heltids- och deltidsarbetskraft fördelat på kön.
102-9	Leverantörskedjan	51	
102-10	Signifikanta ändringar av organisationen och dess leverantörskedja	4, 51, 70	
102-11	Försiktighetsprincipens tillämpning	55	
102-12	Externa initiativ	20	
102-13	Medlemskap i organisationer	52	
Strategi			
102-14	Uttalande från högsta ledningen	6, 34	
Etik och oberoende			
102-16	Värden, principer, standarder och uppförandekoder	51-53	

HÅLLBARHETSREDOVISNING

Indikator	Indikator	Sida	Kommentarer
Styrning			
102-18	Ledningsstruktur	41-47, 51-52	
Intressentengagemang			
102-40	Lista över intressentgrupper	51	
102-41	Kollektivavtal	58	
102-42	Identifiering och val av intressenter	50-51	
102-43	Sätt att involvera intressenter	50-51	
102-44	Väsentliga områden och identifierade kritiska områden	50-52, 54	
Rapportering			
102-45	Delar av organisationen som ingår i bokslutet	68, 73, 116	
102-46	Definition av rapportinnehåll och gränser	50-51	
102-47	Lista över viktiga områden	54	
102-48	Omräkning av information	56, 60-61	
102-49	Skilnader i rapportering	50-51	
102-50	Rapporteringsperiod	50	
102-51	Datum för senaste rapport	50	
102-52	Rapporteringscykel	50	
102-53	Kontakter för frågor kring rapporten	50	
102-54	Rapporteringsnivå	50	
102-55	GRI -innehållsindex	61-63	
102-56	Extern verifiering	50, 65	
Hantering av viktiga hållbarhetsfrågor			
103-1	Förklaring kring viktiga områden och deras begränsningar	54	
103-2	Hantering av hållbarhetsfrågor	52-54	
103-3	Utvärdering av hanteringen av hållbarhetsfrågor	52-55	
Ekonomiskt utfall			
201-1	Direkt ekonomiskt värde skapat och fördelat	60	
201-4	Väsentliga stöd från stat eller myndigheter	61	
Energi			
302-1	Energianvändning per energikälla i organisationen	56-57	Informationen är inte fullständigt tillgänglig. För att kunna göra en fullständig rapportering krävs att alla delar inom RISE har gemensamma IT-system och ekonomisystem. Detta kommer att ske under de närmaste två åren. Det som utelämnats i rapporteringen är andel förnyelsebar energi.
302-2	Indirekt energikonsumtion utanför organisationen	57	Se 302-1
302-3	Energiintensitet	57	
302-4	Minskning av energiförbrukning	57	Se 302-1. Det som inte rapporteras är minskning till följd av specifika åtgärder.
Emissioner (Miljö)			
305-2	Indirekta energirelaterade växthusgasutsläpp	57	Se 302-1. Global Warming Potential och konsolideringssätt har inte rapporterats.
305-3	Indirekta växthusgasutsläpp	57	Se 302-1. Global Warming Potential har inte rapporterats.
305-5	Minskning av växthusgasutsläpp	57	Se 302-1. Det har inte rapporterats var minskningen skett.

Indikator	Indikator	Sida	Kommentarer
Flytande och fast avfall			
306-4	Transport av farligt avfall	57	
Medarbetare			
401-3	Föräldraledighet	59	Se 302-1. Det som inte har rapporterats är det som rör de som har återvänt från föräldraledighet.
Arbetsmiljö, skydd och säkerhet			
403-2	Arbetssskador	58-59	Se 302-1. Könsuppdelning och typ av skador samt därtill kopplad frånvaro har inte rapporterats. Arbetsmiljöverkets definitioner har använts.
Träning och utbildning			
404-1	Antal timmar utbildning som medarbetare erhåller i genomsnitt per år	59	Se 302-1. Inget har rapporterats.
404-3	Andel som får regelbundna utvecklingssamtal	59	Se 302-1. Inget har rapporterats.
Mångfald och jämlikhet			
405-1	Mångfald bland medarbetare och ledning	58, 104	Se 302-1. Indelning i olika åldersgrupper har inte rapporterats.
405-2	Löneskillnad mellan män och kvinnor	59	Se 302-1. Inga lönesiffror har rapporterats endast övergripande generella kommentarer.
Ickediskriminering			
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder	59	
Marknadsföring och märkning			
417-2	Incidenter rörande avvikelser avseende information kring produkter och tjänster	59	
Uppfyllande av socioekonomiska krav			
419-1	Antal böter och andra straff/sanktioner	59	

STYRELSENS FÖRSÄKRAN

Vi försäkrar att, så vitt vi känner till, hållbarhetsredovisningen och den lagstadgade hållbarhetsrapporten är upprättade enligt GRI Global Reporting Initiatives riktlinjer, lämnade uppgifter

stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av hållbarhetsredovisningen.

Göteborg den 20 mars 2018

Styrelsen för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB

Revisors rapport över översiktlig granskning av RISE Hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

TILL RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN HOLDING
AB ORG.NR 556179-8520

INLEDNING

Vi har fått i uppdrag av styrelsen RISE Research Institutes of Sweden Holding AB (RISE) att översiktligt granska RISE hållbarhetsredovisning för år 2017. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 50 i detta dokument varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidan 50.

STYRELSENS OCH FÖRETAGSLEDNINGENS ANSVAR

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 50 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på

vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till RISE enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort

vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för

upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

UTTALANDE

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 26 mars 2018

KPMG AB

ANDERS MALMEBY

Auktoriserad revisor

TORBJÖRN WESTMAN

Specialistmedlem i FAR

ÅRSREDO

VISNING >

Förvaltningsberättelse 2017

Styrelsen och verkställande direktören för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB (RISE Holding AB) får härmed avge års- och koncernredovisning för verksamhetsåret 2017. Bolaget har säte i Göteborg och organisationsnummer 556179-8520.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

RISE Holding AB är helägt av svenska staten och har uppdraget att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv ägarstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor. Forskningsinstituten under RISE Holding AB ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. Syftet med RISE Holding AB:s verksamhet är inte att generera vinst åt aktieägaren.

RISE-koncernen utgörs av moderföretaget RISE Holding AB som äger samtliga aktier i RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) och som är via RISE AB ägare till samtliga aktier i RISE ICT AB och RISE Innventia AB. RISE Holding AB är även delägare i Swerea AB som är ett intresseföretag inom RISE-koncernen och som ägs till 42,8 %. Beträffande ägarandel i underkoncernerna, se vidare under Bolag i koncernen.

Forskningsinstituten i RISE-koncernen är vinstdrivande men inte vinstutdelande forsknings- och innovationsverksamheter, med intäkter som i huvudsak tas i konkurrens. Staten investerar strategiska kompetensmedel och medel för strukturutveckling i instituten genom RISE Holding AB. Syftet är att skapa värde och konkurrenskraft i både små och stora företag som i sin tur bidrar till tillväxt och stödjer omställningen till hållbar utveckling i hela samhället.

RISE-koncernen är en stark forsknings- och innovationspartner som samverkar i

Sverige och internationellt med akademi, näringsliv och offentlig sektor. För mer information, se väsentliga händelser under året.

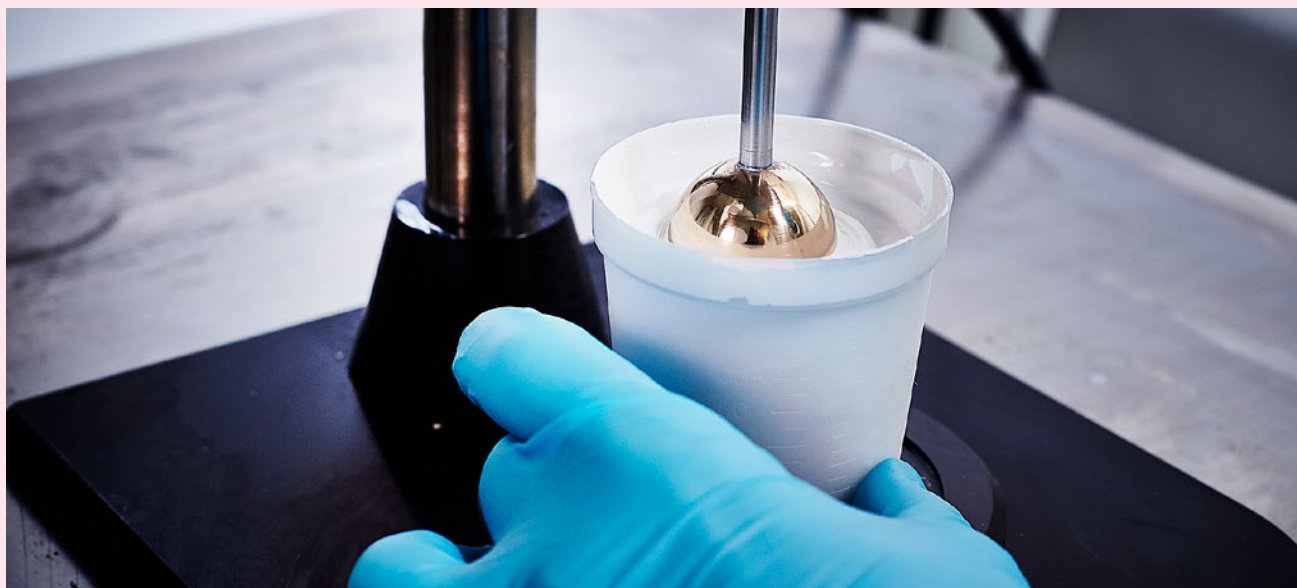
ÖVERSIKT ÖVER RESULTAT OCH STÄLLNING

KONCERNEN

Omsättning och resultat 2017

Koncernens omsättning under perioden januari-december visar en fortsatt ökning med 9 % mot föregående år. Nettoomsättningen uppgick till 2 696 (2 470) MSEK. Omsättningsökningen beror på tillväxt inom samtliga områden i koncernen och den verkliga ökningen rensat från förvärvet av Innventia i april 2016 uppgår till 6 %.

Rörelseresultatet uppgick till 14 (57) MSEK. Rörelseresultatet har belastats med merkostnader på grund av omorganisation och skapandet av det nya RISE samt med nedskrivning av byggnad om 21 MSEK. Föregående år redovisades en intäktspost om 29 MSEK avseende omvärdering av intressebolag vid förvärv. Resultatandelar från intresseföretag uppgick till 14 (1) MSEK. En korrigerig av andel i intresseföretag har gett en positiv resultateffekt på 7 MSEK. Rensat från dessa poster som påverkat jämförbarheten uppgick rörelseresultatet till 28 (28) MSEK. Finansnettot uppgick till 13 (2) MSEK. En nedskrivning av finansiell skuld till tidigare minoritetsägare har påverkat finansnettot positivt med 18 MSEK. Resultat efter finansiella poster uppgick till 27 (59) MSEK och rensat från poster som påverkar jämförbarheten uppgick det till 23 (30) MSEK.

Flerårsöversikt	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning, MSEK	2 696	2 470	2 107	1 977	1 807
Rörelseresultat, MSEK	14	57	40	51	32
Resultat efter finansiella poster, MSEK	27	59	38	58	41
Årets resultat, MSEK	27	52	30	48	30
Eget kapital, MSEK	980	962	957	927	875
Balansomslutning, MSEK	2 518	2 570	2 119	2 046	1 807
Antal årsanställda	2 041	2 014	1 745	1 673	1 586
Soliditet, %	39	37	45	45	48
Avkastning på eget kapital, %	2,8	5,4	3,2	5,1	3,4
Kassalikviditet, %	83	91	101	105	105
Rörelsemarginal, %	0,5	2,3	1,9	2,6	1,8

Likviditet och kassaflöde

Koncernens likviditet är god. Kassa och bank samt kortfristiga placeringar uppgick på balansdagen till 521 (666) MSEK. Det egna kapitalet uppgick till 980 (962) MSEK och koncernens kassaflöde uppgick till -145 (142) MSEK.

Investeringar

Investeringarna uppgick under räkenskapsåret till 184 (128) MSEK. Därav utgör immateriella tillgångar 2,5 (0,5) MSEK och materiella anläggnings-tillgångar 181,5 (127,3) MSEK.

Transaktioner med närstående

Närståendetransaktioner, avseende köp och försäljning inom koncernen mellan moderbolaget och dotter/intressebolag, förekommer inte. Transaktioner med SK-medel behandlas inte som närstående-transaktioner.

Medarbetare

Antal årsanställda är 2 041 (2 014) varav 36 % (35) kvinnor.

Utdelningspolicy

Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten varken att bereda vinst åt aktieägaren eller att ge utdelning till aktieägaren.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till 37 (61) MSEK och resultatet efter finansnetto uppgick till 0 (0) MSEK. Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick på balansdagen till 22 (69) MSEK. Moderbolagets kassaflöde uppgick till -47 (3) MSEK.

Eget kapital uppgick på balansdagen till 463 (463) MSEK. Fritt eget kapital är förändrat med 0 (0) MSEK under perioden.

ÖVRIGT OM VERKSAMHETEN

Väsentliga händelser under året

I januari bytte RISE Research Institutes of Sweden AB namn till RISE Research Institutes of Sweden Holding AB. Därefter övertog SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB namnet RISE Research Institutes of Sweden AB.

Den 27 april undertecknade RISE ett avtal med EKTOS A/S om övertagande av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S i Danmark. EKTOS övertog samtliga aktier i bolaget liksom aktuella avtal vilket även innefattade all personal.

I maj påbörjade RISE arbetet med att ta fram ett förslag på en nationell forskningsmiljö inom elektromobilitet. Under tredje kvartalet presenterade regeringen en planerad satsning på elektromobilitet om en miljard kronor. Under kvartal fyra fortskred arbetet med att bygga upp elektromobilitetstestbädden som RISE och Chalmers gemensamt avser att äga.

I november fick RISE i uppdrag av regeringen att starta ett Substitutionscentrum. Centrumet, som placeras i Borås, ska öka kunskapen om farliga ämnen och på så sätt bidra till att dessa byts ut.

Under året färdigställdes Awitar, RISE

nya testanläggning för elektromagnetisk kompatibilitet i Borås. Awitar är en viktig investering för att RISE fortsatt ska vara en stark innovationspartner till svensk fordonsindustri. Anläggningen har utarbetats i nära samarbete med fyra industripartners, Volvo Cars, Volvo Group, Scania och NEVS. Invigningen skedde i januari 2018.

Det nästan årlånga programmet för integration och uppbyggnad av gemensamma strategier och arbetssätt inom RISE avslutades den sista mars. Under året fortsatte utvecklingsarbetet i linjen enligt plan.

OMVÄRLDSANALYS

Vi lever i en värld som förändras allt snabbare. Antalet megatrender och magnituden av de globala utmaningarna är i sig anmärkningsvärda. Aldrig förr har läget för mänskligheten varit mer kritiskt avseende globala utmaningar och aldrig förr har vi haft en sådan enastående snabb utveckling av teknik och kunskap. Stora utmaningar erbjuder också stora möjligheter. Händelseförloppet ökar med trender som uppstår och utvecklas snabbt i det uppkopplade samhället.

Utmaningarna vi alla står inför kan inte lösas av RISE ensamt. Det blir allt viktigare att knyta tydliga allianser till samverkanspartners, nationellt och internationellt. Industrieforskningsinstitutens uppdrag från ägarna genom forskningspropositionen 2016/17:50 Kunskap i samverkan är att "vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse". Konkurrenskraft bygger på förmåga till förnyelse och innovation. Vi som industrieforskningsinstitut ska därför vara industrins innovationspartner. Då våra partners befinner sig såväl inom som utanför landets gränser verkar vi också både i Sverige och utomlands. Dessutom har industrieforskningsinstitutet en särskild position i innovationssystemet, med en unik förmåga att bidra till näringslivets förnyelse, innovation och förmåga att

erbjuda tvärvetenskaplig kompetens.

Test- och demonstrationsmiljöer behövs i ökande grad för en effektivare utvecklingsprocess, demonstration och introduktion till marknaden. RISE-instituten har en majoritet av landets öppna test- och demonstrationsanläggningar. Institutet har en tydlig förmåga att skapa nytta för sina kunder och partners genom excellens i såväl enskilda kompetenser som i att kombinera gränsöverskridande kompetens.

Det är viktigt att bygga långsiktiga affärsrelationer för att skapa nytta och ökad kännedom. Ett professionellt och enhetligt bemötande mot kund med god intern samverkan är viktigt för att kunna öka den nytta som instituten kan skapa. Det är också viktigt att institutssektorn har en professionell IPR-hantering för att undvika att hamna i konkurrens med sina kunder och samarbetspartners. Under 2017 fortsatte sektorns omstrukturering för att öka kundnytta och vår förmåga till samverkan.

För att kunna skapa förnyelse och tillväxt för svenskt näringsliv och samhälle är det av yttersta vikt att innovationskraften ökar. Det sker bland annat genom att öka innovationsförmågan hos små och medelstora företag (SMF). RISE-institutet bör vara den självklara partnern för SMF vilket kräver strukturer som stödjer samverkan. Vi driver dessutom samverkan i hela innovationssystemet på ett sätt som främjar samhällets förmåga att ta tillvara innovationer, till exempel genom innovationsupphandling. Som oberoende aktör kan instituten erbjuda stöd i utvärdering av innovationer.

Utveckling av möjliggörande och disruptiva teknologier sker allt snabbare. Digitaliseringen i sitt vida begrepp bromsas idag inte av teknologiska genombrott utan av trögheten i förändringen av hur vi som människor ser på vår vardag och hur vi hanterar de etablerade strukturerna. Utmaningen har, utöver utveckling av teknik och användarinterface, dessutom visat sig

ligga i hur affärsmodellerna ska se ut då digitaliseringen skär på tvären genom etablerade modeller och strukturer. Viktiga utmaningar kopplas bland annat till säkerhetsfrågor då allt mer blir uppkopplat och sammankopplat, och stora datamängder och AI nyttjas. RISE skapar strukturer och bygger kompetens för att vara Sveriges nationella industriforskningsinstitut för digitalisering.

FRAMTIDSUTSIKTER

Arbetet med ett samlat forskningsinstitut under ett gemensamt varumärke kommer att fortgå och RISE kommer fortsätta att vara en stark kraft för innovation och hållbar utveckling. Sammantaget innebär detta att vi förväntar oss en fortsatt ökad efterfrågan av våra tjänster under 2018.

Investering i strategisk kompetensutveckling

De medel som RISE Holding AB erhåller från staten för helåret 2017 uppgår till 630 (621) MSEK i enlighet med prop. 2016/17:50 Kunskap i samverkan. Av dessa medel beslutade styrelsen i RISE Holding AB att fördela 600 (525) MSEK för strategisk kompetensutveckling (SK-medel) och 10 (51) MSEK för strukturutveckling (strukturmedel) samt 20 (40) MSEK som driftmedel till ägarbolaget RISE Holding AB.

Syftet med de strategiska kompetensmedlen till industriforskningsinstitutet inom RISE-koncernen är att de ingående instituten ska utveckla strategisk kompetens och fortsatt vara en attraktiv samarbetspartner till näringslivet i forsknings- och innovationsverksamhet. Genom att möta näringslivets nuvarande och framtida behov och utmaningar ska instituten aktivt bidra till att stärka det svenska näringslivets internationella konkurrenskraft och arbeta för en hållbar utveckling i näringsliv och samhälle. Syftet med stödet till strukturutveckling är att stimulera till fortsatt strukturering i institutssektorn

såväl organisatoriskt som i verksamheten och därigenom uppnå ökad effektivitet. Medlen under 2017 har huvudsakligen riktats mot utveckling av samverkan mellan RISE Holding AB och instituten under intressebolaget Swerea AB.

Statliga medel för strategisk kompetensutveckling omfattar samtliga bolag i RISE-koncernen, inklusive intressebolaget Swerea AB, och utgår ifrån samma fördelningsvillkor oavsett statlig ägarandel. Fördelningen görs med definierade kriterier utgående från institutens operativa omsättning. Det är respektive instituts styrelse som ansvarar för prioritering och användning av kompetensmedel på basis av institutens strategier.

Strategiska kompetensmedel redovisas i RISE Holding AB:s balansräkning och inte i resultaträkningen. Endast driftmedel och finansiella intäkter påverkar resultaträkningen på intäktssidan. I dotterbolag och intresseföretag redovisas strategiska kompetensmedel i bolagens resultaträkningar.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD
RISE Holding AB arbetar i enlighet med statens ägarpolicy för jämställdhet och mångfald. I arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor läggs stor vikt vid att svara upp mot regeringens tydliga ambitioner. Av koncernens årsanställda är 36 (35) % kvinnor, vilket är en utmaning att arbeta vidare med för att uppnå en rättvisare fördelning mellan män och kvinnor. I RISE Holding AB:s styrelse är 42 (36) % kvinnor. RISE Holding AB medverkar i nomineringsprocessen för RISE-koncernens styrelser.

Mer information om arbetet med jämställdhet och mångfald lämnas i koncernens hållbarhetsredovisning.

HÅLLBAR UTVECKLING

RISE strävar efter att möta statens önskan om ett strukturerat hållbarhetsarbete som kan rapporteras och utvärderas. Tillsammans med industriföreträdare och

medägare har vi uppdraget att genomföra en förnyelse av forskningsinstitutssektorn och på så sätt förstärka bidraget till en långsiktig och konkurrenskraftig hållbar utveckling av näringsliv och samhälle. RISE ska åstadkomma hållbar tillväxt i Sverige genom att på vetenskaplig grund skapa internationell konkurrenskraft. Här är hållbarhetsarbetet centralt.

I takt med att hållbart företagande har fått stor betydelse i statens ägarstyrning av RISE så har hållbarhetsfrågorna också fått ökat utrymme i bolaget och på styrelseagendan. Inom ramen för ett gemensamt analys- och samordningsprojekt har RISE-koncernen kartlagt de viktigaste samhällspåverkande aktiviteterna ur ett hållbarhetsperspektiv. Tre områden har identifierats där RISE påverkar omvärlden mest:

- Erbjudandet – forskningsinstitutet forskar, utvecklar och skapar innovation för en hållbar utveckling och ökad konkurrenskraft,
- Verksamheten – en förutsättning för RISE trovärdighet är att verksamheten bedrivs hållbart och långsiktigt, och
- Affärsrelationer – RISE-koncernen utför sina tjänster på ett ansvarsfullt sätt.

RISE styrelse har antagit tre affärskopplade hållbarhetsmål:

Ansvarsmålet – att 100 % av kunduppgifterna är hållbarhetsdeklarerade 2020,

Affärsmålet – att 10 % av omsättningen ska år 2020 ha genererats som en direkt följd av hållbarhetsarbetet, och

Attraktionsmålet – att RISE är rankat som en av de tio mest attraktiva arbetsgivarna i de viktigaste målgrupperna.

Under 2017 har vi arbetat med att mer i detalj definiera hållbarhetsmålen och bestämma hur de ska mätas. Arbetet har lett fram till en metod för att hållbarhetsdeklarerat projekt och uppdrag. Under 2018 kommer arbetet med att hållbarhetsdeklarerat och definiera olika måttal att fortsätta.

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har RISE

valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten ingår som en del av hållbarhetsredovisningen med start på sidan 48.

BOLAG I KONCERNEN

RISE Research Institutes of Sweden AB

RISE AB-koncernen är ett forskningsinstitut som verkar inom Bioekonomi, Biovetenskap och material, Certifiering, Samhällsbyggnad samt Säkerhet och transport. Bolagens forskning, innovation och tjänster ska bidra till värdeskapande i näringslivet och en hållbar samhällsutveckling. RISE AB har också uppdraget att svara för den nationella fysikaliska och kemiska metrologin. I RISE AB-koncernen ingår dotterbolagen RISE SMP Svensk Maskinprovning AB (100 %), SP Process Development AB (100 %), RISE CBI Betonginstitutet AB (100 %), AstaZero AB (61,33 %), RISE Processum (60 %), RISE Fire Research AS (70 %) samt RISE Energy Technology Center AB (100 %). Utöver dessa bolag finns även vilande bolag.

RISE Holding AB innehar 100 % av aktierna i RISE AB.

RISE ICT AB

RISE ICT verkar för en hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i Sverige genom att bidra till digitaliseringen av näringsliv och samhälle. Verksamheten bedriver tillämpad forskning och utveckling inom ICT (Information and Communication Technologies) i nära samarbete med svenskt näringsliv, samhälle och akademi. I gruppen ingår moderbolaget RISE ICT AB (och fyra dotterbolag; RISE Acreo AB, RISE SICS AB, RISE Interactive Institute AB och RISE Viktoria AB). RISE SICS AB är majoritetsägare i dotterbolagen RISE SICS East AB (91 %), RISE SICS Västerås AB (100 %) och RISE SICS North AB

(100 %). RISE ICT-koncernen har också vilande dotterbolag: Swedish ICT Innovation AB och Ogemi AB. RISE AB innehar 100 % av aktierna i RISE ICT AB.

RISE Innventia AB

Innventia genererar och förädlar forskningsresultat och idéer baserat på skogsråvara till nytta för kunder i hela värdekedjan. En viktig del av verksamheten är arbetet med nya material och biobränslen. I Innventia-koncernen ingår RISE LignoBoost Demo AB (100 %), Papir- og Fiberinstitutet AS i Norge (95 %) och Innventia UK Ltd (100 %).

RISE AB innehar 100 % av aktierna i RISE Innventia AB.

Swerea AB

Swerea-koncernen skapar, förädlar och förmedlar forskningsresultat inom områdena material-, produktion och produktutveckling för en hållbar industri. Målet är att skapa affärsmässig nytta för medlemmar och andra kunder. Bolaget ska också arbeta för att stärka konkurrens- och innovationsförmågan hos näringslivet i Sverige. I Swerea-koncernen ingår dotterbolagen Swerea IVF AB, Swerea KIMAB AB, Swerea SICOMP AB, Swerea SWECAST AB och Swerea MEFOS AB (samtliga 100 %).

RISE Holding AB innehar 42,8 % av aktierna i Swerea AB. Resterande aktier ägs av Stiftelsen Svensk Järn- och Metallforskning 19,8 %, Svenska Gjuteriföreningen 8,2 %, Intressentföreningen för Korrosionsforskning 6,3 %, Swerea IVFs Intressentförening 11,8 % och Metallurgiska forskningsbolaget i Luleå AB 11,2 % vardera.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Risktagning och hantering av risker är en naturlig del av all affärsverksamhet och även RISE-koncernens verksamhet

är exponerad för ett flertal risker. Under året har arbete med att utveckla processen för riskinventering utvecklats för att säkerställa att samtliga väsentliga risker kontinuerligt inkluderas och hanteras. Riskarbetet ses som en kontinuerlig process där ett tydligt allokerat ägandeskap och en generell medvetenhet kring risker i organisationen är avgörande.

De risker som lyfts fram här är baserade på en bedömning av deras sannolikhet för inträffande, deras möjliga konsekvens, samt förmågan att hantera de specifika riskerna. Finansiell riskhantering redovisas i not 3.

Valet av satsningsområden för forskning och utveckling innebär alltid en osäkerhet och medföljande risk att missa viktiga områden för framtiden, med minskad relevans och konkurrenskraft på en marknad som förändras allt snabbare. Vidare är delar av RISE verksamhet inom specifika områden beroende av enskilda större kunder vilket innebär en risk för ändringar i strategisk riktning för dessa kunder. På samma sätt påverkas RISE av en ökad konkurrens inte bara genom en allt mer global marknad utan även som resultat av industriella kunders potentiella insourcing av forskning och utvecklingsverksamhet.

Svårigheter att rekrytera och behålla kvalificerad personal är riskfaktorer för flera av instituten inom RISE-koncernen, vilket i många fall ytterligare försvåras genom beroenden till nyckelpersoner inom specifika områden. Inom många branscher finns inte relevant kompetens tillgänglig vilket i sin tur leder till att rekrytering behöver ske på en internationell arbetsmarknad. Institutet arbetar aktivt för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare som förmår rekrytera och behålla kompetent personal.

En stor del av RISE verksamhet är beroende av tillgängligheten i test- och demonstrationsanläggningar med hög teknisk nivå. Driftsättning av nya anläggningar innebär alltid risker med avseende på tillgängligheten, men även

de anläggningar som varit igång en längre tid omfattas av risker som en följd av både slitage på utrustning och en fortsatt relevans av specifik utrustning.

Vidare innebär större förändringar alltid en osäkerhet för organisationens medarbetare med ökade psykiska påfrestningar som följd, tillsammans med en sedan tidigare hög upplevd belastning till följd av hög efterfrågan på RISE tjänster.

STYRELSENS ARBETE OCH SAMMANSÄTTNING UNDER ÅRET

För en beskrivning av styrelsen och en redogörelse för dess arbete hänvisas till RISE Holding AB:s bolagsstyrningsrapport 2017.

RISE Holding AB följer statens riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Se mer information avseende ersättningar i not 10 samt RISE Holding AB:s bolagsstyrningsrapport 2017.

Förslag till disposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel, 463 412 364 SEK, disponeras enligt följande:

- Balanserade vinstmedel från föregående år 463 393 045 SEK
- Årets resultat 19 319 SEK
- Balanserade vinstmedel vid årets slut överförs i ny räkning 463 412 364 SEK
- Eget kapital hänförligt till moderföretagets ägare i koncernen uppgår till 930 (916) MSEK.

Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten inte att bereda vinst åt aktieägaren. Utdelning lämnas inte.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Finansiell information

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Belopp i KSEK	Not	2017	2016
Nettoomsättning	6, 8	2 695 702	2 470 285
Övriga rörelseintäkter	7, 14	16 088	44 818
Övriga externa kostnader	9,36	-802 228	-733 343
Personalkostnader	10	-1 767 076	-1 616 182
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	17, 18	-142 474	-107 818
Övriga rörelsekostnader	11	-349	--
Resultatandel i intresseföretag	19	14 558	-1 090
Rörelseresultat		14 221	56 670
Finansiella intäkter	12, 14	21 763	6 141
Finansiella kostnader	12, 14	-8 814	-3 684
Finansiella poster – netto		12 949	2 457
Resultat före skatt		27 170	59 127
Inkomstskatt	21	174	-7 072
Årets resultat		27 344	52 055
Moderföretagets aktieägare	15	21 834	43 727
Innehav utan bestämmande inflytande		5 510	8 328
Resultat per aktie*			
Resultat per aktie (kronor)	15, 16	1 326	2 655
Genomsnittligt antal utestående aktier		16 470	16 470

*Resultat per aktie, räknat på resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare under året (uttryckt i kr per aktie).

KONCERNENS RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Belopp i KSEK	Not	2017	2016
Årets resultat		27 344	52 055
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter		-937	1 953
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen			
Omvärdering av nettopensionsförpliktelsen		-9 185	-1 510
Skatteeffekt av ovanstående		517	332
Årets övrigt totalresultat		-9 605	775
Summa totalresultat för året		17 739	52 830
Summa totalresultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		14 293	44 353
Innehav utan bestämmande inflytande		3 446	8 477

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Belopp i KSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	18		
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten		1 908	2 624
Patent och licenser		6 878	5 006
Goodwill		19 954	19 954
Summa immateriella tillgångar		28 740	27 584
Materiella anläggningstillgångar	17		
Byggnader och mark		495 613	517 870
Förbättringsutgift på annans fastighet		40 284	38 867
Inventarier, verktyg och installationer		378 491	338 683
Pågående nyanläggningar		69 797	31 428
Summa materiella anläggningstillgångar		984 185	926 848
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	19	155 937	141 767
Finansiella tillgångar som kan säljas	20, 24	600	524
Uppskjutna skattefordringar	21	4 027	4 134
Andra långfristiga fordringar	23, 24	4 958	4 271
Summa finansiella anläggningstillgångar		165 522	150 696
Summa anläggningstillgångar		1 178 447	1 105 128
Omsättningstillgångar			
Varulager	25	6 771	6 840
Upparbetade ej fakturerade intäkter	26	304 497	296 225
Förskott till leverantör		154	154
Kundfordringar	24, 27	359 163	344 842
Skattefordringar		38 727	37 163
Övriga fordringar	24, 28	37 219	44 446
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24, 29	72 475	69 304
Likvida medel	24, 30	521 033	666 188
Summa omsättningstillgångar		1 340 039	1 465 162
SUMMA TILLGÅNGAR		2 518 486	2 570 290

KONCERNENS BALANSRÄKNING FORTS.

Belopp i KSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL			
Eget kapital som kan hänföras till moderföretagets aktieägare			
Aktiekapital		1 647	1 647
Övrigt tillskjutet kapital		428 129	428 129
Reserver		224	1 149
Balanserad vinst inklusive årets totalresultat		500 167	484 949
Summa eget kapital som kan hänföras till moderföretagets aktieägare		930 167	915 874
Innehav utan bestämmande inflytande		50 044	45 708
Summa eget kapital	41	980 211	961 582
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	40	216 667	238 333
Övriga skulder		578	5 605
Uppskjutna skatteskulder	21	36 220	41 682
Pensionsförpliktelser	31	38 251	35 577
Övriga avsättningar	31	2 600	5 658
Summa långfristiga skulder		294 316	326 855
Kortfristiga skulder	3		
Skulder till kreditinstitut	24,40	21 667	21 667
Förskott från kunder		640 131	647 644
Leverantörsskulder	24	158 634	137 948
Aktuella skatteskulder		257	481
Övriga skulder	24,32	237 815	315 967
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33	185 455	158 146
Summa kortfristiga skulder		1 243 959	1 281 853
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 518 486	2 570 290

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i KSEK	Not	Hänförligt till moderföretagets aktieägare					Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
		Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräknings-reserv	Balanserad vinst inkl årets resultat	Summa		
Ingående balans per 1 januari 2016		1 647	428 129	-655	441 749	870 870	86 608	957 478
Årets totalresultat								
Årets resultat					43 727	43 727	8 328	52 055
Årets övrigt totalresultat				1 804	-1 178	626	149	775
Årets totalresultat				1 804	42 549	44 353	8 477	52 830
Tillskott från och värdeöverföringar till ägare								
Innehav utan bestämmande inflytande i förvärvade dotterbolag						0	910	910
Summa tillskott från och värdeöverföringar till ägare					0	0	910	910
Transaktioner med koncernens ägare								
Förvärv av andelar från innehavare utan bestämmande inflytande					651	651	-50 287	-49 636
Summa transaktioner med koncernens ägare					651	651	-50 287	-49 636
Utgående balans per 31 december 2016	41	1 647	428 129	1 149	484 949	915 874	45 708	961 582
Ingående balans per 1 januari 2017	41	1 647	428 129	1 149	484 949	915 874	45 708	961 582
Årets totalresultat								
Årets resultat					21 834	21 834	5 510	27 344
Årets övrigt totalresultat				-925	-6 616	-7 541	-2 064	-9 605
Årets totalresultat				-925	15 218	14 293	3 446	17 739
Transaktioner med koncernens ägare								
Tillskott och värdeöverföringar från innehavare utan bestämmande inflytande						0	890	890
Summa transaktioner med koncernens ägare					0	0	890	890
Utgående balans per 31 december 2017	41	1 647	428 129	224	500 167	930 167	50 044	980 211

KONCERNENS RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i KSEK	Not	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		14 221	56 670
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	17, 18	142 474	107 818
Övriga ej likviditetspåverkande poster	37	-15 368	-25 998
Erhållen ränta		3 068	6 154
Betald ränta		-8 174	-3 696
Betalda inkomstskatter		-6 452	-3 661
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		129 769	137 287
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelsefordringar		-21 386	-168 138
Ökning/minskning av rörelseskulder		-36 553	131 239
Summa förändring av rörelsekapital		-57 939	-36 899
Kassaflöde från den löpande verksamheten		71 830	100 388
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Köp av immateriella tillgångar	18	-2 543	-530
Köp av materiella anläggningstillgångar	17	-181 492	-127 284
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		-	100
Investeringar i intresseföretag		-	-108
Effekt vid förvärv av dotterföretag	39	-1 962	166 339
Effekt vid avyttring av dotterföretag	39	-3 276	-
Ökning/minskning av övriga finansiella tillgångar		-1 908	1 965
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-191 181	40 482
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Upptagna lån under året		-	33 227
Amorterade lån under året		-26 694	-16 800
Inbetalning från aktieägare utan bestämmande inflytande		890	-
Utbetalning till aktieägare utan bestämmande inflytande		-	-15 506
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-25 804	921
Årets kassaflöde		-145 155	141 791
Likvida medel vid årets början	30	666 188	524 397
Likvida medel vid årets slut	30	521 033	666 188

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

Belopp i KSEK	Not	2017	2016
Nettoomsättning	6,8	36 672	60 733
Övriga rörelseintäkter	7	128	134
Övriga externa kostnader	9,36	-16 227	-40 168
Personalkostnader	10	-20 487	-20 627
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	17	-50	-36
Övriga rörelsekostnader		-18	
Rörelseresultat		18	36
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	13	4	6
Räntekostnader och liknande resultatposter	13	-3	-14
Resultat efter finansiella poster		19	28
Skatt på årets resultat	21	-	-
Årets resultat		19	28

Årets resultat överensstämmer med totalresultatet varför ingen separat rapport över totalresultatet presenteras.

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

Belopp i KSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	17	21	71
Summa materiella anläggningstillgångar		21	71
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	22	429 276	429 276
Andelar i intressebolag	19	22 967	22 967
Andra långfristiga fordringar	23	51	51
Summa finansiella anläggningstillgångar		452 294	452 294
Summa anläggningstillgångar		452 315	452 365
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Aktuella skattefordringar		581	239
Fordringar hos koncernföretag		5 200	5 200
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29	-	157
Summa kortfristiga fordringar		5 781	5 596
Kassa och Bank	30	21 595	69 111
Summa omsättningstillgångar		27 376	74 707
SUMMA TILLGÅNGAR		479 691	527 072

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING FORTS.

Belopp i KSEK	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	15	1 647	1 647
Reservfond		105	105
Summa bundet eget kapital		1 752	1 752
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		461 641	461 613
Årets resultat	42	19	28
Summa fritt eget kapital		461 660	461 641
Summa eget kapital		463 412	463 393
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		484	4 632
Övriga skulder	32	11 852	57 314
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33	3 943	1 733
Summa kortfristiga skulder		16 279	63 679
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		479 691	527 072

FÖRÄNDRINGAR I MODERBOLAGETS EGET KAPITAL

Belopp i KSEK	Not	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2016		1 647	105	461 613	463 365
Årets resultat				28	28
Utgående balans per 31 december 2016	41	1 647	105	461 641	463 393
Ingående balans per 1 januari 2017		1 647	105	461 641	463 393
Årets resultat				19	19
Utgående balans per 31 december 2017	41	1 647	105	461 660	463 412

Årets resultat överensstämmer med totalresultatet.

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i KSEK	Not	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		18	35
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		50	36
Erhållen ränta		4	6
Betald ränta		-3	-14
Betald inkomstskatt		-342	156
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		-273	219
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelsefordringar		157	466
Ökning/minskning av rörelseskulder		-47 400	2 165
Summa förändring av rörelsekapital		-47 243	2 631
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-47 516	2 850
Investeringsverksamheten			
Köp av materiella anläggningstillgångar	17	-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		-	28
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0	28
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0
Årets kassaflöde		-47 516	2 878
Likvida medel vid årets början	30	69 111	66 233
Likvida medel vid årets slut	30	21 595	69 111

NOT 1 ALLMÄN INFORMATION

RISE Research Institutes of Sweden Holding AB:s uppdrag är att samla den svenska institutssektorn och stärka dess roll i innovationssystemet genom effektiv ägarstyrning och arbete med struktur-, effekt- och finansieringsfrågor. Forskningsinstituten under RISE Holding AB ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse.

RISE-koncernen består, förutom av moderbolaget RISE Research Institutes of Sweden Holding AB, av de helägda dotterbolaget RISE Research Institutes of Sweden AB, RISE ICT AB och RISE Innventia AB. I koncernen ingår även intressebolaget Swerea AB som ägs till 42,8 %. RISE Holding AB är helägt av staten.

Moderbolaget är ett aktiebolag som är registrerat i Sverige och har sitt säte i Göteborgs kommun. Besöksadressen till huvudkontoret är Lindholmspiren 7A, 417 56 Göteborg.

Den 20 mars 2018 har denna koncernredovisning och årsredovisning godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktör. Årsredovisningen kommer att läggas fram för fastställelse på bolagsstämman den 19 april.

NOT 2 SAMMANFATTNING AV VIKTIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

2.1 GRUND FÖR RAPPORTERNAS UPPRÄTTANDE

Koncernredovisningen för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB-koncernen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards Board (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Tillgångar och skulder värderas till sina respektive anskaffningsvärden förutom vissa finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att koncernledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen anges i not 4.

Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2, Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Uppgifterna inom parentes avser föregående år.

Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Under 2017 har ändringar i IAS 7 "Rapport över kassaflöden" trätt i kraft vilket innebär att ett företag ska ge upplysningar som möjliggör en utvärdering av förändringen av

finansiella skulder över året. Det gäller såväl förändringar på grund av kassaflöden och förändringar som uppkommit av andra orsaker. Det är inte nödvändigt att presentera jämförande upplysningar för 2016 när ändringen tillämpas för första gången i årsredovisningen för 2017.

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 9 "Finansiella instrument" gäller från den 1 januari 2018 och ersätter IAS 39. IFRS 9 har tre värderingskategorier för finansiella tillgångar. Dessa är upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karräktär. Investeringar i eget kapitalinstrument ska alltid redovisas till verkligt värde. Förändringen i värde ska antingen redovisas i resultaträkningen eller som en del av övrigt totalresultat. Om det senare alternativet tillämpas ska även eventuella vinster och förluster som görs vid avyttring av finansiella instrument redovisas i övrigt totalresultat. IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserv som bygger på en grundmodell där fordringarnas kreditrisk följs. En förlustreserv ska beräknas oavsett om någon förlusthändelse föreligger eller inte. Införandet av IFRS 9 kommer inte att få någon väsentlig påverkan på koncernens resultat- och balansräkning. Värdering av eget kapitalinstrument till verkligt värde förväntas få en mycket liten effekt tillsammans med beräkningen av kreditförlustreserv eftersom RISE kreditförluster uppgår till låga belopp. För finansiella skulder och säkringsredovisning är bedömningen att inga effekter uppstår. Det sker ingen omklassificering av finansiella tillgångar då dessa ska fortsatt redovisas till sina upplupna anskaffningsvärden. Effekter av förändringen vid övergången 1 januari 2018 redovisas i eget kapital och justerar ingående balans. Jämförelseåret kommer att redovisas enligt IAS 39 och ingen omräkning av eventuella effekter kommer att göras.

IFRS 15 "Intäkter från avtal med kunder" reglerar hur redovisning av intäkter ska ske. De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysningsskyldigheten innebär att information om intäktsslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försålda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhåller nyttan från varan eller tjänsten. IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt därtill hörande SIC och IFRS Interpretations Committee. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018. Under året har en kontraktsanalys av potentiella övergångseffekter gjorts och bedömningen är att det inte uppstår några väsentliga övergångseffekter på de finansiella rapporterna. Nuvarande principer för intäktsredovisning baserat på uppdragens färdigställandegrad (succesiv vinstavräkning) är fortsatt tillämpliga. RISE kommer att tillämpa metoden retroaktivitet med tillämpning av en eller flera lättnadsregler vid övergången till IFRS 15.

IFRS 16 "Leasingavtal" är antagen av EU och gäller för räkenskapsår som inleds 1 januari 2019 eller senare. Den nya standarden ersätter IAS 17 "Leasingavtal". IFRS 16 kräver att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Klassificering av operationella och finansiella leasingavtal ska därför inte göras. Undantagna är leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare samt leasingavtal som uppgår till mindre värden. Även resultaträkningen kommer att påverkas då kostna-

den redovisas som avskrivning och räntekostnad i stället för övriga externa kostnader. Kassaflödesanalysen kommer att påverkas genom att kassaflöden från den löpande verksamheten blir högre då den största delen av de betalningar som görs gällande leasingskulden klassificeras till finansieringsverksamheten. De fullständiga effekterna av IFRS 16 har ännu inte fastställts. I huvudsak är effekterna av den nya standarden främst kopplade till hyra av lokaler samt hyra av fordon.

Inga andra av de IFRS eller IFRS Interpretations Committee tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

2.2 KONCERNREDOVISNING

2.2.1 Dotterbolag

Dotterföretag är alla företag över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterbolag. Anskaffningsvärdet för ett förvärv utgörs av verkligt värde på tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade eget kapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelsedagen. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder och eventalförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen, oavsett omfattning på eventuellt innehav utan bestämmande inflytande. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på koncernens andel av identifierbara förvärvade tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet understiger verkligt värde för det förvärvade dotterbolagets tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Samtliga förvärvsrelaterade transaktionskostnader kostnadsförs. Dessa kostnader redovisas i koncernen på raden övriga externa kostnader i resultaträkningen. Kostnader som redovisas på denna rad är transaktionskostnader, eventuella omvärderingar av tilläggsköpeskillingar samt eventuella omvärderingar till verkligt värde av tidigare förvärvade andelar vid stegvisa förvärv.

2.2.2 Förändringar i ägarandel i ett dotterbolag utan förändring av bestämmande inflytande

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande som inte leder till förlust av kontroll redovisas som egetkapitaltransaktioner – dvs som transaktioner med ägarna i deras roll som ägare. Vid förvärv från innehavare utan bestämmande inflytande redovisas skillnaden mellan verkligt värde på erlagd köpeskilling och den faktiska förvärvade andelen av det redovisade värdet på dotterbolagets nettotillgångar i eget kapital. Vinster och förluster på avyttringar till innehavare utan bestämmande inflytande redovisas också i eget kapital.

2.2.3 Försäljning av dotterbolag

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande, värderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde per den tidpunkt när den förlorar det bestämmande inflytandet. Ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intressebolag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende den avyttrade enheten som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt hade avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna. Detta kan medföra att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

2.2.4 Intressebolag

Intressebolag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 % och 50 % av rösterna. Innehav i intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Vid tillämpning av kapitalandelsmetoden värderas investeringen inledningsvis till anskaffningsvärde och det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att beakta koncernens andel av intressebolagets vinst eller förlust efter förvärvstidpunkten. Även utdelning påverkar intressebolagsandelen. Koncernens redovisade värde på innehav i intressebolag inkluderar goodwill som identifieras vid förvärvet.

Om ägarandelen i ett intressebolag minskas men investeringen fortsätter att vara ett intressebolag omklassificeras endast ett proportionellt belopp av den vinst eller förlust som tidigare redovisades i övrigt totalresultat till resultatet.

Koncernens andel av resultat som uppkommit efter förvärvet redovisas i resultaträkningen och dess andel av förändringar i övrigt totalresultat efter förvärvet redovisas i övrigt totalresultat med motsvarande ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intressebolags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intressebolaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig legala eller informella förpliktelser eller gjort betalningar för intressebolagets räkning.

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för investeringen i intressebolaget. Om så är fallet, beräknar koncernen nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan intressebolagets återvinningsvärde och det redovisade värdet och redovisar beloppet i "Resultatandel i intressebolag" i resultaträkningen.

2.3 SEGMENTRAPPORTERING

Rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som styrelsen i RISE Research Institutes of Sweden Holding AB. RISE-koncernen har sex operativa segment. De sex segmenten är Bioekonomi, Biovetenskap och material, Certifiering, ICT, Samhällsbyggnad samt Säkerhet och transport. För information se tabell not 5.

2.4 OMRÄKNING AV UTLÄNDSK VALUTA

2.4.1 Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är koncernens rapportvaluta.

2.4.2 Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen.

Valutakursvinster och -förluster som hänför sig till lån och likvida medel redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. Alla övriga valutakursvinster och -förluster redovisas i posten "Andra vinster/förluster - netto" i resultaträkningen.

2.4.3 Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta som funktionell valuta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- a. tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens kurs;
- b. intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs (såvida denna genomsnittliga kurs utgör en rimlig approximation av den ackumulerade effekten av de kurser som gäller på transaktionsdagen, annars omräknas intäkter och kostnader till transaktionsdagens kurs), och
- c. alla omräkningsdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs. Omräkningsdifferenser redovisas i övrigt totalresultat.

2.5 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

2.5.1 Forskning och utveckling

Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingsutgifter aktiveras när en ny produkt eller en ny produktapplikation har nått så långt i utvecklingshänseende, att först från och med att den går in i en industrialiseringsprocess – liktydigt med att den avses bli lanserad som självständig produkt alternativt som en integrerad del i en befintlig produkt – börjar utgifterna redovisas som tillgång. Samtliga sådana utgifter har dessförinnan kostnadsförts löpande. Forskningsutgifter som tidigare har kostnadsförts balanseras inte i efterföljande period. Avskrivningsplaner påbörjas från och med kommersialisering av respektive produkt. Anskaffningsvärdet för internt upparbetade immateriella tillgångar innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till tillgång-

en. Till största delen avser detta löner och andra anställningsrelaterade utgifter för personal som direkt deltar i arbetet med att ta fram produkten eller applikationen, samt utgifter för externa tjänster.

2.5.2 Patent

Patent har en bestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs linjärt för att fördela kostnaden för patent över deras bedömda nyttjandeperiod på 10 år.

2.5.3 Goodwill

Goodwill uppstår vid förvärv av dotterföretag och avser det belopp varmed köpeskillingen, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget samt verkligt värde per förvärvsdagen på tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget, överstiger verkligt värde på identifierbara förvärvade nettotillgångar. Om beloppet understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets nettotillgångar, i händelse av ett förvärv till lågt pris, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen.

I syfte att testa nedskrivningsbehov, fördelas goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv till kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av synergier från förvärvet. Varje enhet eller grupp av enheter som goodwill har fördelats till motsvarar den lägsta nivå i koncernen på vilken goodwillen i fråga övervakas i den interna styrningen. Goodwill övervakas på rörelsesegmentnivå.

Goodwill nedskrivningstestas årligen eller oftare om händelser eller ändringar i förhållanden indikerar en möjlig värdeminskning. Det redovisade värdet på den kassagenererande enhet som goodwill hänförs till jämförs med återvinningsvärdet, vilket är det högsta av nyttjandevärdet och det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Eventuell nedskrivning redovisas omedelbart som en kostnad och återförs inte.

2.6 Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark innefattar huvudsakligen testanläggningar och kontor. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde för den ersatta delen tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet över den beräknade nyttjandeperioden, görs linjärt enligt följande:

Byggnader	25-50 år
Datorer	3 år
Inventarier, verktyg och installationer	5-10 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	5 år

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkten och det redovisade värdet och redovisas i Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.7 NEDSKRIVNINGAR AV ICKE-FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod eller immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar (andra än goodwill) som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras

Materiella tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. En tillgångs redovisade värde skrivs omgående ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde.

Nedskrivningsbeloppet fördelas i första hand till goodwill och därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i den kassagenererande enheten.

2.8 FINANSIELLA INSTRUMENT

2.8.1 Klassificering

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, lånefordringar och kundfordringar, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången eller skulden förvärvades.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella instrument som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet utgörs av kortfristiga placeringar såsom räntefonder och indexobligationer vilka redovisas som likvida medel i balansräkningen. Tillgångar i denna kategori klassificeras som omsättningstillgångar om de förväntas bli reglerade inom tolv månader, annars klassificeras de som anläggningstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Lånefordringar och kund-

fordringar redovisas som andra långfristiga fordringar, kundfordringar, övriga fordringar, respektive upplupna intäkter i balansräkningen. Även likvida medel ingår i denna kategori. Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. Kundfordringar med löptid om mindre än 12 månader redovisas till nominellt värde, vilket motsvarar verkligt värde.

En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reserveringens storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda diskonterade framtida kassaflöden diskonterade med den ursprungliga effektiva räntan. Befarade och konstaterade kundförluster redovisas på raden övriga rörelsekostnader i resultaträkningen. Återvinning av belopp som tidigare skrivits bort krediteras övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa och banktillgodohavanden samt kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor och tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år eller tidigare (eller under normal verksamhetscykel om denna är längre). Om inte, tas de upp som långfristiga skulder.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Avgifter som betalas för lånelöften redovisas som transaktionskostnader för upplåningen i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet utnyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas, redovisas avgiften som en förskottsbetalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Checkräkningskrediter redovisas som upplåning bland Kortfristiga skulder i balansräkningen.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är tillgångar som inte är derivat och där tillgångarna identifierats som att de kan säljas eller inte har klassificerats i någon av övriga kategorier. De ingår i anläggningstillgångar om koncernledningen inte har för avsikt att avyttra tillgången inom 12 månader efter rapportperiodens slut. Finansiella tillgångar som kan sälja utgörs av aktieinnehav i onoterade företag.

Övriga finansiella skulder

Koncernens leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder klassificeras som övriga finansiella skulder. Se beskrivning ovan 2.8.1.

2.8.2 Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i den period då de uppstår och som finansiella intäkter eller kostnader. Utdelningsintäkter från värdepapper i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen som en del av Övriga intäkter när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts.

Förändringar i verkligt värde för monetära värdepapper klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i övrigt totalresultat.

När värdepapper, som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas, säljs eller skrivs ner, förs ackumulerade justeringar av verkligt värde från eget kapital till resultaträkningen som vinster och förluster från finansiella instrument.

Ränta på värdepapper som kan säljas som beräknats med effektivräntemetoden redovisas i resultaträkningen som en del av Finansiella intäkter. Utdelning på aktieinstrument som kan säljas redovisas i resultaträkningen som en del av Övriga intäkter när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts.

2.9 NEDSKRIVNING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR

2.9.1 Tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. En finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar har ett nedskrivningsbehov och skrivs ned endast om det finns objektiva bevis för ett nedskrivningsbehov till följd av att en eller flera händelser inträffat efter det att tillgången redovisats första gången (en "förlusthändelse") och att denna händelse (eller händelser) har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången eller grupp av finansiella tillgångar som kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger innefattar bland annat indikationer på att en gäldenär eller grupp av gäldenärer har betydande finansiella svårigheter, att betalningar av räntor eller kapitalbelopp har uteblivit eller är försenade, att det är sannolikt att gäldenären eller gruppen av gäldenärerna kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion, eller att det finns observerbara uppgifter som tyder på att det finns en mätbar minskning av uppskattade framtida kassaflöden såsom förändringar i förfallna skulder eller andra ekonomiska förutsättningar som korrelerar med kreditförluster.

För kategorin lånefordringar och kundfordringar beräknas nedskrivningen som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden (exklusive framtida kreditförluster som inte har inträffat), diskonterade till den finansiella tillgångens ursprungliga effektiva ränta. Tillgångens redovisade värde skrivs ned och nedskrivningsbeloppet redovisas i koncernens resultaträkning. Om ett lån eller en investering som innehåller till förfall har rörlig ränta, används den aktuella effektiva ränta som fastställts enligt avtalet som diskonteringsränta när nedskrivningsbehov fastställs. Som en praktisk utväg kan koncernen fastställa nedskrivningsbehovet på basis av instrumentets verkliga värde med hjälp av ett observerbart marknadspris.

Om nedskrivningsbehovet minskar i en efterföljande period och minskningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter att nedskrivningen redovisades (som exempelvis en förbättring av gäldenärens kreditvärdighet), redovisas återföringen av den tidigare redovisade nedskrivningen i koncernens resultaträkning.

2.9.2 Tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar.

Om sådant bevis föreligger för skuldinstrument, tas den ackumulerade förlusten – beräknad som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och aktuellt verkligt värde, med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen – bort från eget kapital och redovisas i resultaträkningen. Om det verkliga värdet för ett skuldebrev som kan säljas ökar i en efterföljande period och denna ökning objektivt kan hänföras till en händelse efter det att nedskrivningen skedde, återförs nedskrivningen via resultaträkningen.

För eget kapitalinstrument betraktas en betydande eller utdragen nedgång i verkligt värde, till en nivå som ligger under dess anskaffningsvärde, också som ett bevis på att nedskrivningsbehov föreligger. Om sådant bevis föreligger, tas den ackumulerade förlusten – beräknad som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och aktuellt verkligt värde, med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen – bort från eget kapital och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av eget kapitalinstrument, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen, återförs inte över resultaträkningen.

2.10 VARULAGER

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet motsvarar inköps pris. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in, först ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. I varulagret ingår dels komponenter (pågående arbete) och dels färdiga varor.

2.11 PÅGÅENDE PROJEKT

Koncernen har tre typer av projekt, forskningsprojekt, delvis kommersiella projekt och helt kommersiella projekt. Forskningsprojekten finansieras med bidrag från moderbolaget eller från samarbetspartners. Intäkterna för dessa projekt redovisas i takt med att kostnaderna uppstår enligt plan. Bidrag som erhållits redovisas som upplupna intäkter i pågående arbeten tills dess att kostnaderna uppburits. När erhållna bidrag har förbrukats tas beslut om projektet ska avslutas, eller om det ska drivas vidare. Delvis kommersiella projekt avser projekt som finansieras både med bidrag samt med kommersiella medel, det vill säga genom försäljning till externa parter. Dessa projekt intäktsredovisas i takt med att kostnaderna upparbetas. Reserveringar sker för beräknade kostnadsöverskott. Kommersiella projekt finansieras uteslutande genom försäljning till externa parter. Anskaffningsvärdet för dessa projekt består av direkt lön samt andra direkta kostnader. Nettoförsäljningsvärdet definieras som det uppskattade försäljningspriset med avdrag för eventuella uppskattade försäljningskostnader. Konstaterade eller befarade förluster i projekten redovisas på raden övriga rörelsekostnader i resultaträkningen. Återvinning av belopp som tidigare skrivits bort krediteras övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.12 AKTIEKAPITAL

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

2.13 AKTUELL OCH UPPSKJUTEN SKATT

Periodens skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderbolaget och dess dotterbolag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter. Koncernledningen utvärderar regelbundet de yrkanden som gjorts i självdeklarationer avseende situationer där tillämpliga skatteregler är föremål för tolkning. Den gör, när så bedöms lämpligt, avsättningar för belopp som troligen ska betalas till skattemyndigheten.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i koncernredovisningen. Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och -lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna och underskottsavdrag kan utnyttjas.

Uppskjuten skatteskuld beräknas på skattepliktiga temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, förutom för uppskjutna skatteskulder där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid. I normalfallet kan koncernen inte styra återföringen av temporära skillnader avseende intressebolag. Detta är möjligt endast i fall där det finns ett avtal som ger koncernen möjlighet att styra återföringen av temporära skillnader.

Uppskjuten skattefordran som hänför sig till avdragsgilla temporära skillnader avseende innehav i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, redovisas endast i den omfattning det är sannolikt att den temporära skillnaden kommer att återföras i framtiden och det kommer att finnas skattepliktiga överskott som avdraget kan utnyttjas mot. Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalingar.

2.14 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda såsom löner och sociala kostnader, betald semester med mera redovisas som en kostnad i aktuell intjänandeperiod.

Avgiftsbestämda pensioner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagits sig att betala. Storleken på den anställdes pension beror på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Utmärkande för förmånsbestämda pensionsplaner är att de anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen vid rapportperiodens slut minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarie med tillämpning av den så kallade projected unit credit method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med användning av räntesatsen på svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta som ersättningarna kommer att betalas i med löptider jämförbara med den aktuella pensionsförpliktelsens.

Aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden redovisas i övrigt totalresultat under den period då de uppstår.

Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning redovisas direkt när företaget har en fastställd kommunicerad plan för uppsägningen och inte har någon realistisk möjlighet att annullera planen. Vid arbetsbefrielse under uppsägningstiden görs en avsättning för uppsägningslönen direkt, vid arbetsplikt kostnadsförs uppsägningslönen under uppsägningstiden.

2.15 INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter innefattar det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas för sålda varor och utförda tjänster inom koncernen. Koncernen redovisar en intäkt när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och att de särskilda kriterier som beskrivs nedan per typ av verksamhet är uppfyllda.

Bidrag

Erhållna projektbidrag intäktsredovisas i den takt upparbetning sker.

Försäljning av tjänster

Koncernens intäkter utgörs i allt väsentligt av intäkter från utförda tjänster (forsknings- och utvecklingsprojekt).

Tidsperioden för projektens genomförande varierar mellan 6 - 36 månader. Projekten utförs på såväl löpande räkning som på fastprisbasis. Ett fastprisuppdrags utfall kan beräknas på ett tillförlitligt sätt när den totala uppdragsinkomsten kan mätas tillförlitligt, när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förknippade med uppdraget kommer att tillfalla koncernen, när färdigställandegraden och de totala utgifterna per balansdag kan mätas tillförlitligt, när samtliga uppdragsutgifter kan identifieras och mätas tillförlitligt. Ett uppdrag på löpande räkning kan beräknas tillförlitligt när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som kan hänföras till uppdraget kommer att tillfalla koncernen och de uppdragsutgifter som hänför sig till uppdraget kan identifieras och mätas på ett tillförlitligt sätt.

Samtliga projektbaserade uppdrag redovisas enligt metoden successiv vinstavräkning. Detta innebär att uppdragsinkomster och uppdragsutgifter redovisas i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen. Färdigställandegraden för uppdragen fastställs genom att en bedömning sker av förhållandet nedlagda timmar för utfört arbetet på balansdagen och beräknade totala timmar. När det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsinkomsten, redovisas den befarande förlusten omgående som en kostnad. Koncernen redovisar som tillgång fordringar på beställare av alla pågående uppdrag för vilka uppdragsutgifter och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte har betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten kundfordringar. Koncernen redovisar som skuld alla skulder till beställare av pågående uppdrag vilkas fakturerade belopp överstiger uppdragsutgifter och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden.

2.16 LEASING

Leasing där en väsentlig del av riskerna och fördelarna med ägande behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingperioden (efter avdrag för eventuella incitament från leasegivaren) kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Koncernens leasing består av hyra av kontorslokaler och bilar vilka klassificeras som operationell leasing.

2.17 MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolagets finansiella rapporter är upprättade i enlighet med Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Moderbolaget tillämpar genom detta samma redovisningsprinciper som koncernen där så är tillämpligt och utom i de fall som anges nedan.

Uppställningsform för resultat- och balansräkning

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Det innebär skillnader, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella intäkter och kostnader, rapport över totalresultat och avsättningar.

Andelar i dotterbolag och intressebolag

Andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Erhållna utdelningar redovisas som finansiella intäkter. Utdelning som överstiger dotterbolagets totalresultat för perioden eller som innebär att det bokförda värdet på innehavets nettotillgångar i koncernredovisningen understiger det bokförda värdet på andelarna, är en indikation på att det föreligger ett nedskrivningsbehov. Förvärvsutgifter avseende andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas som en del av anskaffningsutgiften.

När det finns en indikation på att andelar i dotterbolag eller intressebolag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posterna Resultat från andelar i koncernföretag respektive Resultat från andelar i intressebolag.

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda planer

Moderbolaget redovisar förmånsbestämd planer som en avgiftsbestämd plan, i det fall en pensionspremie betalas till ett försäkringsbolag, en försäkringsförening eller liknande.

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer, som finansieras genom skuldföring i balansräkningen, sk ofonderade planer, än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt.

De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

För värderingen av dessa instrument i moderbolaget tillämpar RISE Rådet för Finansiell Rapportering, rekommendation RFR 2. Denna rekommendation möjliggör för företag, som inte behöver tillämpa IAS 39 med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning, att värdera finansiella instrument med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt Årsredovisningslagen. I balansräkningen har innehavda placeringar således redovisats till upplupet anskaffningsvärde med tillägg för upplupen ränta.

Fordringar med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

NOT 3 FINANSIELL RISKHANTERING

3.1 FINANSIELLA RISKFAKTORER

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk och ränterisk), kreditrisk och likviditetsrisk.

I Koncernen tillämpas gemensam riskhantering för alla enheter. Den beskrivning som finns i denna not är därför i allt väsentligt tillämplig även för moderbolaget.

Riskhanteringen sköts av vd enligt policyer som fastställts av styrelsen. Styrelsen upprättar en övergripande finanspolicy för riskhanteringen som är indelad i olika kapitel för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk och likviditetsrisk samt placering av överlikviditet.

Marknadsrisk

Valutarisk

Koncernen verkar i huvudsak i Sverige vilket innebär att valutarisken i koncernen därmed är begränsad. Under 2017 och 2016 har inga stora volymer av transaktioner i utländsk valuta förekommit. Valutakursdifferenser som redovisats i resultaträkningen framgår av not 14.

Ränterisk

Eftersom koncernen inte innehar några väsentliga räntebärande finansiella tillgångar eller skulder är koncernens resultat och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt oberoende av förändringar i marknadsräntor. Placeringar görs till en mycket låg ränterisk.

Kreditrisk

Kreditrisk eller motpartsrisk är risken för att motparten i en finansiell transaktion inte fullgör sina förpliktelser på förfallodagen. Kreditrisk uppstår genom banktillgodohavanden, kortfristiga placeringar i form av bl.a. innehav i räntefonder och indexobligationer

(ingår i likvida medel i balansräkningen) samt kundfordringar.

Den övervägande finansiella risken i koncernen är kreditrisken i utestående kundfordringar. Risken hanteras genom löpande kreditbevakning och kreditkontroll av såväl gamla som nya kunder. Koncernens kreditkontroll innebär att innan kredit lämnas genomförs en kreditkontroll med hjälp av kreditupplysningsföretag. För tidigare kunder analyseras även nuvarande betalningssituation och historik. I de fall som kreditupplysning eller betalningshistorik visar brister erbjuder koncernen i normalfallet inte någon kredit utan erbjuder i stället andra alternativ såsom att uppdraget genomförs efter det att ett förskott har erlagts. Kreditrisken i koncernen hanteras på bolagsnivå. Några väsentliga koncentrationer av kreditrisker förekommer inte.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att koncernen saknar likvida medel för betalning av sina åtaganden avseende finansiella skulder. Hanteringen av likviditetsrisk sker med försiktighet och genom att tillse att koncernen alltid har tillräckligt med likvida medel. Per den 31 december 2017 har Koncernen en likviditet om 521 033 (666 188) KSEK som inkluderar banktillgodohavanden och kortfristiga placeringar i form av bl.a. innehav i räntefonder och indexobligationer. Dessa tillgångar uppfyller kraven enligt koncernens finanspolicy vilket innebär att koncernens likvida medel skall placeras i tillgångar som ger betryggande säkerhet och rimlig avkastning över tiden. Finansiella placeringar skall vid var tid göras efter noggrann riskbedömning och placeringen skall ha låg kreditrisk och hög likviditet.

Nedanstående tabell analyserar koncernens finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena

Likviditetsrisk					
2017-12-31	Mindre än 3 månader	Mellan 3 månader och 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Upplåning	5 417	16 250	21 667	86 667	108 911
Leverantörsskulder	158 634	-	-	-	-
Övriga skulder	270 723	814 602	-	-	-
2016-12-31	Mindre än 3 månader	Mellan 3 månader och 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Upplåning	5 417	16 250	21 667	65 027	157 244
Leverantörsskulder	137 948	-	-	-	-
Övriga skulder	185 105	937 134	-	-	-

Då koncernens likviditet är god innebär detta att investeringar till största delen kan finansieras med egna medel. Framtida likviditetsbelastning i övrigt avser betalning av leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder. Framtida likviditetsbelastningar följs noggrant genom löpande planer och prognoser. För 2018 förväntas fortsatt negativ ränta och därmed inget tillskott till likviditeten.

3.2 HANTERING AV KAPITALRISK

Koncernen är statligt ägd. Utdelning lämnas inte vilket framgår av bolagsordningen.

Koncernens kapitalstruktur bedöms på basis av soliditet och avkastning på eget kapital. Dessa nyckeltal beräknas som justerat eget kapital i procent av balansomslut-

ningen samt nettoresultat i procent av justerat eget kapital. Per den 31 december 2017 uppgick soliditeten till 39 (37) % och avkastning på eget kapital till 2,8 (5,4) %.

3.3 BERÄKNING AV VERKLIGT VÄRDE

Redovisat värde, efter eventuella nedskrivningar, för kundfordringar och övriga fordringar samt leverantörsskulder och övriga skulder förutsätts motsvara deras verkliga värden, eftersom dessa poster är kortfristiga i sin natur. Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. Det noterade marknadspris som används för koncernens finansiella tillgångar är den aktuella köpkursen. De finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde i koncernen utgörs av kortfristiga placeringar (inkluderar bl.a. räntefonder, indexobligationer mm) vilka redovisas som likvida medel i balansräkningen. Dessa instrument återfinns i nivå 1 i verkligt värdehierarkin.

NOT 4 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH ANTAGANDEN FÖR REDOVISNINGSSÄNDAMÅL

Upprättandet av finansiella rapporter kräver att styrelsen och koncernledningen gör uppskattningar och använder sig av vissa antaganden.

Uppskattningar och antaganden påverkar såväl resultaträkningen som balansräkningen samt upplysningar som lämnas såsom eventualförbindelser. Områden som innefattar ett väsentligt inslag av uppskattningar och antaganden är:

- Nedskrivningsprövning av goodwill. Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i not 2. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärde. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras. Nedskrivningsprövningen genomförs på respektive dotterföretag. I not 18 återfinns en redogörelse för gjorda väsentliga antaganden vid prövning av nedskrivningsbehov av goodwill.
- Nedskrivningsprövningen av materiella tillgångar och andra tillgångar. Denna värdering sker såväl löpande som i samband med upprättandet av boksluten.
- Värdering av reservering för osäkra kundfordringar. Reservering görs enligt fastlagda bedömningsgrunder med hänsyn till varje enskild kunds betalningsförmåga.
- Värdering av pensionsskuld. Rimligt möjliga ändringar i aktuariella antaganden har ingen väsentlig effekt på skuldernas storlek.
- Värdering av underskottsavdrag görs varje år för att undersöka om det är tillämpligt att aktivera uppskjutna skattefordringar hänförliga till årets skattemässiga underskottsavdrag. Uppskjuten skattefordran redovisas endast för underskottsavdrag för vilka det är sannolikt att de kan nyttjas mot framtida skattepliktiga överskott och mot skattepliktiga temporära skillnader.

NOT 5 SEGMENTINFORMATION

Koncernledningen har fastställt rörelsesegmenten baserat på den information som behandlas av styrelsen i RISE Research Institutes of Sweden Holding AB och som används för att fatta strategiska beslut. Ingen enskild kund i koncernen står för mer än 10 % av intäkterna. En oväsentlig del av intäkterna kommer från utlandet. Anläggningstillgångar finns i Sverige, en inte materiell andel finns i utlandet.

I 2017 har principen för allokering av gemensamma poster förändrats och 2016 har justerats enligt samma princip för jämförbarhet.

Den segmentinformation, avseende de segment för vilka information ska lämnas, som lämnats till koncernledningen för verksamhetsåret 2017 är följande:

Koncernen	Januari-december 2017			Januari-december 2016		
Division	Nettoomsättning	Rörelseresultat	Rörelsemarginal %	Nettoomsättning	Rörelseresultat	Rörelsemarginal %
Bioekonomi 1)	417 475	-9 456	-2,3 %	393 627	-10 354	-2,6 %
Biovetenskap och material	434 723	-17 119	-3,9 %	409 514	-21 926	-5,4 %
Certifiering	116 078	6 974	6,0 %	96 343	6 114	6,3 %
ICT	552 312	6 724	1,2 %	522 367	7 671	1,5 %
Samhällsbyggnad	414 473	-2 491	-0,6 %	412 452	5 775	1,4 %
Säkerhet och transport	760 641	36 031	4,7 %	710 458	41 770	5,9 %
Summa divisioner	2 695 702	20 663	0,8 %	2 544 761	29 050	1,1 %
Övrigt 2)		14 558	-		-1 090	-
Bioekonomi Innventia 3)		-21 000	-	-74 476	28 710	-38,5 %
Totalt koncernen	2 695 702	14 221	0,5 %	2 470 285	56 670	2,3 %

Nettoomsättning per division avser externa intäkter.

- 1) Bioekonomi ingår i Innventia under hela året 2016.
- 2) Övrigt avser justeringar av resultat från andelar i intresseföretag. I 2017 har korrigering gjorts med +7 MSEK.
- 3) Innventia var ett intressebolag fram till 1 april 2016 och elimineras på egen rad. Resultatpost 2017 avser nedskrivning av byggnad som ingick i förvärvet av Innventia 2016.

NOT 6 NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING

Nettoomsättningen fördelar sig på typ av intäkter enligt följande:

Koncernen	2017	2016
Näringslivsintäkter	1 403 525	1 336 454
Offentliga forskningsfinansiärer	562 372	509 630
SK medel (Strategiska Kompetensmedel)	537 141	462 644
EU medel	180 643	147 288
Förändring pågående arbete	12 021	14 269
Koncernen totalt	2 695 702	2 470 285

Moderföretaget	2017	2016
Administrationsanslag	21 090	40 000
Projekt finansiering	15 582	20 733
Moderföretaget totalt	36 672	60 733

NOT 7 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Koncernen	2017	2016
Hysesintäkter	6 630	8 865
Valutakursdifferenser på fordringar av rörelsekaraktär	1 093	1 384
Omvärdering av intressebolag vid förvärv	-	28 897
Övriga intäkter	8 365	5 672
Koncernen totalt	16 088	44 818

Moderföretaget	2017	2016
Hysesintäkter	116	46
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	-	72
Valutakursvinster	12	16
Moderföretaget totalt	128	134

NOT 8 MODERBOLAGETS FÖRSÄLJNING TILL OCH INKÖP FRÅN KONCERNFÖRETAG

Varken försäljning till eller inköp från koncernbolag har skett under räkenskapsåret eller föregående år.

NOT 9 ERSÄTTNINGAR TILL REVISORERNA

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är övriga tjänster.

Koncernen	2017	2016
KPMG		
Revisionsuppdraget	2 996	4 525
Övriga revisionsnära tjänster	691	109
Skatterådgivning	4	136
Övriga tjänster	1 050	5 704
PricewaterhouseCoopers		
Revisionsuppdraget	72	256
Övriga revisionsnära tjänster	337	-
Skatterådgivning	-	-
Övriga tjänster	539	448
Koncernen totalt	5 689	11 178

Moderföretaget	2017	2016
KPMG		
Revisionsuppdraget	325	1 530
Övriga revisionsnära tjänster	412	-
Övriga tjänster	808	5 704
Moderföretaget totalt	1 545	7 234

NOT 10 ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA MM

Koncernen	2017	2016
Löner och andra ersättningar till styrelsen	1 482	727
Löner och andra ersättningar till vd	3 127	2 531
Löner och andra ersättningar till övriga ledande befattningshavare	18 914	12 472
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	1 128 888	1 046 013
Sociala avgifter	379 182	351 319
Pensionskostnader till styrelse och vd	925	754
Pensionskostnader till övriga ledande befattningshavare	5 212	3 804
Pensionskostnader till övriga anställda	152 948	146 158
Koncernen totalt	1 690 678	1 563 778

Medelantal anställda	2017	2016
Män	1 310	1 312
Kvinnor	731	702
Koncernen totalt	2 041	2 014

Medelantal anställda per land	2017	2016
Sverige	1 989	1 949
Danmark	2	8
Norge	50	57
Koncernen totalt	2 041	2 014

Moderföretaget	2017	2016
Löner och andra ersättningar till styrelsen	1 482	727
Löner och andra ersättningar till vd	3 127	2 531
Löner och andra ersättningar till övriga ledande befattningshavare	4 215	1 100
Löner och andra ersättningar till övriga anställda	4 371	6 721
Sociala avgifter	4 551	4 933
Pensionskostnader till styrelse och vd	925	754
Pensionskostnader till övriga ledande befattningshavare	659	329
Pensionskostnader till övriga anställda	877	2 012
Moderföretaget totalt	20 207	19 107

Medelantal anställda (samtliga anställda i Sverige)	2017	2016
Män	3	5
Kvinnor	2	4
Moderföretaget totalt	5	9

Styrelsearvoden	2017	2016
Styrelsearvoden	1 482	727
Sociala avgifter	432	229
Summa	1 914	956

Dotterföretagen	2017	2016
Av dotterföretagens löner och ersättningar avser Vd:ar	14 431	18 899
Styrelser	1 754	879
Pensionskostnader för Vd:ar	4 053	5 204
Summa	20 238	24 982

Koncernen	2017	2016
Vd:s löner	17 558	21 534
Styrelser	3 236	1 606
Pensionskostnader för Vd:ar	4 978	5 533
Summa	25 772	28 673

Styrelserna i koncernen består av 92 (112) ledamöter där 60 (64) procent är män. Gruppen ledande befattningshavare består av 11 (12) personer där 27 (33) procent är män. Styrelsen i moderbolaget består av 11 (11) ledamöter där 58 (64) procent är män. Koncernledningen består av 11 (11) person där 27 (36) procent är män.

VILLKOR FÖR VD

RISE avsätter årligen för tryggnad av vd:s pension ett belopp som motsvarar 30 % av den pensionsgrundande årslönen till en av vd anvisad tjänstepensionsförsäkring. Den pensionsgrundande årslönen beräknas som månadslönen inklusive schablonberäknad semesterersättning (12,2 %).

ERSÄTTNING TILL STYRELSEN, VD OCH ÖVRIGA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE I MODERBOLAGET

RIKTLINJER

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämman beslut.

Till koncernledningen har bolagsstämman beslutat om följande riktlinjer avseende ersättning.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension. Moderbolagets koncernledning består av verkställande direktör Pia Sandvik och vice verkställande direktör Olof Sandén. Vice verkställande direktör har lämnat sin anställning under december.

Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen.

ERSÄTTNING OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER TILL STYRELSEN I MODERBOLAGET 2017

Namn	Lön, utskotts- och styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Jan Wäreby, styrelsens ordförande februari-december	321			321
Sven Wird, styrelseordförande januari, styrelseledamot februari-december	220			220
Anna Hultin Stigenberg, styrelseledamot	195			195
Richard Reinius, styrelseledamot*	-			0
Hasse Johansson, styrelseledamot januari - mars	-			0
Anna-Karin Stenberg, styrelseledamot	205			205
Fredrik Winberg, styrelseledamot	215			215
Marie Westrin, styrelseledamot	195			195
Torbjörn Holmström, styrelseledamot april-december	131			131
Summa	1 482	0	0	1 482

ERSÄTTNING OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER TILL STYRELSEN I MODERBOLAGET 2016

Namn	Lön, utskotts- och styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Pia Sandvik, styrelsens ordförande januari-juni	105			105
Sven Wird, styrelseledamot januari-juni, styrelsens ordförande juli-december	162			162
Anna Hultin Stigenberg, styrelseledamot	80			80
Richard Reinius, styrelseledamot*	-			0
Hasse Johansson, styrelseledamot	60			60
Anna-Karin Stenberg, styrelseledamot	80			80
Fredrik Winberg, styrelseledamot	120			120
Marie Westrin, styrelseledamot	120			120
Summa	727	0	0	727

*Ingen ersättning utgår till anställda i regeringskansliet.

ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

RIKTLINJER

Till koncernledningen har bolagsstämman beslutat om följande riktlinjer avseende ersättning.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension.

Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen.

ERSÄTTNING OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER 2017

Namn	Befattning	Period*	Löne-kostnad	Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Summa
Pia Sandvik	Verkställande direktör	januari-december	3 127		925	4 052
Olof Sandén	Vice verkställande direktör	januari-december	2 176		659	2 835
John Rune Nielsen	Affärsutvecklingsdirektör och divisionschef Certifiering	januari-december	1 599		397	1 996
Margaret Simonson McNamee	Teknisk direktör	januari-december	1 345		526	1 871
Johanna Flanke	HR-direktör	februari-december	1 197		271	1 468
Anita Olson	Tf HR-direktör	januari	94		40	134
Synnöve Helander	Finansdirektör	februari-december	1 347		314	1 661
Yvonne Näsström	Kommunikationsdirektör	mars-december	1 075	8	239	1 322
Ann Fröström	Tf Kommunikationsdirektör	januari-februari	187		51	238
Ola Dawidson	Head of Operational Excellence	november-december	191		40	231
Birgitta Sundblad	Divisionschef Bioekonomi	januari-december	2 553	140	801	3 494
Pernilla Walkenström	Divisionschef Biovetenskap och material	januari-december	1 466		429	1 895
Marianne Grauers	Divisionschef Samhällsbyggnad	januari-december	1 279		588	1 867
Pether Wallin	Divisionschef Säkerhet och transport, tf ICT	januari-december	1 702		646	2 348
Leif Ljungqvist	Divisionschef ICT	januari-maj	664		210	874
Summa			20 002	148	6 136	26 286

*Period, lön, övriga förmåner och pensionskostnader korresponderar med anställningstid i RISE koncernen.

Utöver årets ersättningar har avsättning gjorts för avgångsvederlag avseende Olof Sandén för perioden januari-december 2018 uppgående till 2 039 ksek.

ERSÄTTNING OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER 2016

Namn	Befattning*	Period*	Löne-kostnad	Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Summa
Pia Sandvik	Verkställande direktör	juli-december	1 486	0	431	1 917
Olof Sandén	Verkställande direktör	januari-juni	1 045	0	323	1 368
Olof Sandén	Vice verkställande direktör	juli-december	1 100	0	329	1 429
John Rune Nielsen	Affärsutvecklingsdirektör och divisionschef Certifiering	januari-december	1 691	0	418	2 109
Margaret Simonson McNamee	Teknisk direktör	januari-december	1 228	0	379	1 607
Ann Fröström	Tf Kommunikationsdirektör	mars-december	918	-	249	1 167
Leif Ljungqvist	Divisionschef ICT	januari-december	1 302	76	434	1 812
Birgitta Sundblad	Divisionschef Bioekonomi	april-december	1 953	104	590	2 647
Marianne Grauers	Divisionschef Samhällsbyggnad	januari-december	1 189	0	445	1 634
Pether Wallin	Divisionschef Säkerhet och transport	januari-december	1 519	0	446	1 965
Pernilla Walkenström	Divisionschef Biovetenskap och material	augusti-december	520	0	112	632
Anita Olson	HR-direktör	januari-december	1 052	0	403	1 455
Summa			15 003	180	4 559	19 742

*: Period, lön, övriga förmåner och pensionskostnader korresponderar med anställningstid i RISE-koncernen.

PENSIONSÅLDER, UPPSÄGNINGSTID OCH AVGÅNGSVEDERLAG

Namn	Befattning	Pensionsålder	Uppsägningstid i månader (arbetstagare/bolag)	Avgångsvederlag i månader
Pia Sandvik	Verkställande direktör	65	6/6	18
John Rune Nielsen	Affärsutvecklingsdirektör och divisionschef Certifiering	67	6/6	-
Margaret Simonson McNamee	Teknisk direktör	67	6/6	-
Johanna Flanke	HR-direktör	67	6/6	-
Synnöve Helander	Finansdirektör	67	6/6	-
Yvonne Näsström	Kommunikationsdirektör	67	6/6	-
Ola Dawidson	Head of Operational Excellence	67	6/6	-
Birgitta Sundblad	Divisionschef Bioekonomi	67	6/6	12
Pernilla Walkenström	Divisionschef Biovetenskap och material	67	6/6	6
Marianne Grauers	Divisionschef Samhällsbyggnad	67	6/6	-
Pether Wallin	Divisionschef Säkerhet och transport och tf ICT	67	6/6	12

NOT 11 ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Koncernen	2017	2016
Realisationsresultat vid försäljning av dotterföretag	-203	-
Övriga kostnader	-146	-
Koncernen totalt	-349	0

NOT 12 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Koncernen	2017	2016
Finansiella intäkter:		
Ränteutgifter på banktillgodohavanden	390	744
Ränteutgifter på kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	56	56
Resultat vid avyttring av kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-	-
Resultat vid avyttring av långfristiga fordringar	-	2 029
Utdelningar	-	7
Nedskrivning av tilläggsköpeskilling	18 460	-
Valutakursdifferenser	2 857	3 305
Finansiella intäkter	21 763	6 141
Finansiella kostnader:		
Räntekostnader på pensionsskuld	-892	-931
Räntekostnader övriga	-1 499	-2 741
Valutakursdifferenser	-391	-
Nedskrivning av finansiell lånefordran	-5 799	-
Resultat vid avyttring av kortfristiga placeringar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-233	-12
Finansiella kostnader	-8 814	-3 684
Finansiella poster Koncernen - netto	12 949	2 457

NOT 13 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER SAMT RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

Moderföretaget	2017	2016
Ränteintäkter och liknande resultatposter:		
Ränteintäkter	4	6
Ränteintäkter och liknande resultatposter	4	6
Räntekostnader och liknande resultatposter:		
Räntekostnader		
Valutakursdifferenser	-3	-14
Räntekostnader och liknande resultatposter	-3	-14
Finansiella poster Moderföretaget - netto	1	-8

NOT 14 VALUTAKURSDIFFERENSER

Koncernen	2017	2016
Övriga rörelseintäkter	1 094	1 291
Finansiella intäkter (valutaeffekter nettoredovisade i resultaträkningen)	2 857	3 012
Finansiella kostnader (valutaeffekter nettoredovisade i resultaträkningen)	-391	-14
Summa valutakursdifferenser	3 560	4 289

NOT 15 RESULTAT PER AKTIE

	2017	2016
Resultat som är hänförligt till moderföretagets aktieägare	21 834	43 727
Genomsnittligt antal utestående aktier	16 470	16 470
Resultat per aktie	1 326	2 655

NOT 16 UTDELNING PER AKTIE

Koncernen är statligt ägd. Utdelning lämnas inte vilket framgår av bolagsordningen.

NOT 17 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncern	Byggnader och mark inkl. markanläggning	Förbättrings-utgift på annans fastighet	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar	Summa
Räkenskapsåret 2016					
Ingående redovisat värde	421 859	40 135	301 963	7 263	771 220
Genom förvärv av dotterföretag	106 000		24 249	5 392	135 641
Inköp	9 019	16	90 906	27 043	126 984
Omklassificeringar			8 270	-8 270	0
Avyttring/utrangering			-43		-43
Direktavskrivning mot bidrag			-166		-166
Avskrivningar	-19 008	-1 284	-86 604		-106 896
Omräkningsdifferenser			108		108
Utgående redovisat värde	517 870	38 867	338 683	31 428	926 848
Per 31 december 2016					
Anskaffningsvärde	667 176	41 441	1 484 088	31 428	2 224 133
Ackumulerade avskrivningar	-149 306	-2 574	-1 145 405		-1 297 285
Redovisat värde	517 870	38 867	338 683	31 428	926 848
Räkenskapsåret 2017					
Ingående redovisat värde	517 870	38 867	338 683	31 428	926 848
Genom avyttring av dotterföretag			-1 758		-1 758
Inköp	22 575	2 753	126 640	48 807	200 775
Omklassificeringar			10 438	-10 438	0
Avyttring/utrangering			-139		-139
Direktavskrivning mot bidrag			-397		-397
Av- och nedskrivningar	-23 832	-1 336	-94 920		-120 088
Nedskrivningar	-21 000				-21 000
Omräkningsdifferenser			-56		-56
Utgående redovisat värde	495 613	40 284	378 491	69 797	984 185
Per 31 december 2017					
Anskaffningsvärde	689 750	44 194	1 605 251	69 797	2 408 992
Ackumulerade avskrivningar	-173 137	-3 910	-1 226 760	-	-1 403 807
Ackumulerade nedskrivningar	-21 000				-21 000
Redovisat värde	495 613	40 284	378 491	69 797	984 185

Moderföretaget	Inventarier, verktyg och installationer 2017	Inventarier, verktyg och installationer 2016
Ingående anskaffningsvärde	368	453
Inköp	-	-
Försäljning och utrangeringar	-155	-85

Moderföretaget	Inventarier, verktyg och installationer 2017	Inventarier, verktyg och installationer 2016
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	213	368
Ingående avskrivningar	-297	-318
Försäljningar och utrangeringar	155	57
Årets avskrivningar	-50	-36
Utgående ackumulerade avskrivningar	-192	-297
Utgående redovisat värde	21	71

NOT 18 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Koncernen	Balanserade utvecklingsutgifter	Patent	Goodwill	Summa
Räkenskapsåret 2016				
Ingående redovisat värde	3 383	4 337	2 890	10 610
Genom förvärv av dotterföretag	-	-	17 064	17 064
Inköp	-	1 407	-	1 407
Försäljning och utrangeringar	-	-576	-	-576
Omklassificering	-	-	-	0
Avskrivningar	-759	-162		-921
Utgående redovisat värde	2 624	5 006	19 954	27 584
Per 31 december 2016				
Anskaffningsvärde	3 933	5 230	19 954	29 117
Akkumulerade avskrivningar	-1 309	-224	-	-1 533
Redovisat värde	2 624	5 006	19 954	27 584
Räkenskapsåret 2017				
Ingående redovisat värde	2 624	5 006	19 954	27 584
Genom förvärv av dotterföretag				0
Inköp		2 543		2 543
Försäljning och utrangeringar				0
Omklassificering				0
Avskrivningar	-716	-671		-1 387
Utgående redovisat värde	1 908	6 878	19 954	28 740
Per 31 december 2017				
Anskaffningsvärde	3 933	7 773	19 954	31 660
Akkumulerade avskrivningar	-2 025	-895		-2 920
Redovisat värde	1 908	6 878	19 954	28 740

NEDSKRIVNINGSPRÖVNING FÖR KASSAGENERERANDE ENHETER INNEHÅLLANDE GOODWILL

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i stycket Nedskrivningar av icke-finansiella anläggningstillgångar. Den goodwill som redovisas uppstod huvudsakligen genom förvärvet av Innventia AB per första april 2016.

Beräkningen har gjorts utifrån uppskattade framtida kassaflöden motsvarande en femårsperiod. Kassaflöden bortom femårsperioden har extrapolerats med hjälp av en bedömd tillväxttakt på 2 %. Den diskonteringsräntan som använts för de framtida kassaflödena uppgår till 10,4 % före skatt.

VIKTIGA VARIABLER

Metod för att skatta värden: Marknadsandel och tillväxt. Prognosen baseras på budget och förväntad framtida tillväxt. Den totala marknaden förväntas växa under prognosperioden.

Rörelsens kostnader: Rörelsens kostnader är uppskattade utifrån den planerade verksamheten för prognosperioden.

Diskonteringsränta: Diskonteringsräntan är framtagen genom en vägd genomsnittlig kapitalkostnad för RISE koncernen och återspeglar aktuella marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som särskilt avser RISE koncernen.

Återvinningsvärdet för Innventia AB överstiger det redovisade värdet. Koncernledningen bedömer att inga rimliga förändringar i de viktiga antagandena kan leda till att återvinningsvärdet blir lägre än deras redovisade värde.

NOT 19 ANDELAR I INTRESSEBOLAG

Koncernen	2017	2016
Per 1 januari	141 767	177 598
Förvärv av intresseföretag	20	-34 683
Avyttring av intresseföretag	-408	-48
Omklassificering	-	-10
Resultatandel	14 558	-1 090
Per 31 december	155 937	141 767

Moderföretaget	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	22 967	22 997
Förvärv av intresseföretag	-	-30
Utgående redovisat värde	22 967	22 967

Koncernen Namn	Organisations-nummer	Säte	Kapitalandel (%)	Antal andelar	Redovisat värde 2017	Redovisat värde 2016
Swerea AB	556664-2228	Stockholm	42,8 %	52 000	155 558	141 000
Ascatron AB	556860-3699	Stockholm	33,5 %	50 955	12	12
Vasasensor AB	556550-0541	Stockholm	21,7 %	36 000	-	-
Locusense AB	556948-1160	Stockholm	34,0 %	170 000	17	17
DigiWall Technology AB	556681-9990	Piteå	37,0 %	490	49	49
Interspectral AB	556980-5186	Norrköping	30,0 %	750	13	13
Prindit AB	559029-3865	Västerås	27,0 %	1 350 000	14	14
DP Patterning AB	556320-4139	Stockholm	15,4 %	1 096	201	201
Rocan System AB	556731-8810	Hallstahammar	30,0 %	425	53	53
Incipientus Ultrasound Flow Technologies AB	559126-1002	Göteborg	41,0 %	410	20	-
Summa					155 937	141 359

Moderföretaget Namn	Organisations-nummer	Säte	Kapitalandel (%)	Antal andelar	Redovisat värde 2017	Redovisat värde 2016
Swerea AB	556664-2228	Stockholm	42,8 %	52 000	22 967	22 967
Summa					22 967	22 967

Nedan anges totala värden avseende Swerea, varav RISE andel uppgår till 42,8 %.
Övriga innehav anses inte vara väsentliga. Samtliga är onoterade.

BALANSRÄKNING I SAMMANDRAG

	2017	2016
Namn	Swerea AB	Swerea AB
Anläggningstillgångar	272 446	293 723
Omsättningstillgångar	515 698	425 545
Summa tillgångar	788 144	719 268
Långfristiga skulder	-18 100	-15 568
Kortfristiga skulder	-406 591	-357 671
Summa skulder	-424 691	-373 239
Nettotillgångar	363 453	346 029

RESULTAT OCH TOTALRESULTAT I SAMMANDRAG

	2017	2016
Namn	Swerea AB	Swerea AB
Intäkter	700 053	680 695
Resultat från kvarvarande verksamheter	15 833	-4 270
Resultat efter skatt från avvecklade verksamheter	0	0
Övrigt totalresultat	1 591	1 621
Summa totalresultat	17 424	-2 649
Erhållna utdelningar från intresseföretag	0	0

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG

	2017	2016
Namn	Swerea AB	Swerea AB
Kassaflöde från löpande verksamhet	135 128	-26 488
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-11 399	-21 178
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	830	336
Årets kassaflöde	124 559	-47 330
Likvida medel vid årets början	146 956	194 286
Likvida medel vid årets slut	271 515	146 956

NOT 20 FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS

Koncernen	2017	2016
Per 1 januari	524	464
Köp	57	-
Försäljningar	-17	-
Omklassificering	36	60
Per 31 december	600	524

Finansiella tillgångar som kan säljas avser innehav i onoterade företag vars verkliga värde inte har kunnat beräknas på ett tillförlitligt sätt. Innehaen värderas därmed till anskaffningsvärde minus eventuella nedskrivningar.

NOT 21 SKATTER

Koncernen	2017	2016
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	5 415	1 620
Övrigt	-140	74
Summa uppskjuten skatt i resultaträkningen	5 275	1 694
Aktuell skatt	-5 101	-8 766
Summa inkomstskatt	174	-7 072

Skillnaderna mellan redovisad skattekostnad och en beräknad skattekostnad baserad på gällande skattesats är följande:

Koncernen	2017	2016
Resultat före skatt	27 169	59 126
Inkomstskatt beräknad enligt koncernens gällande skattesats 22 % (22 %)	5 977	13 008
Skatteeffekt av följande poster		
Ej skattepliktiga intäkter	-8 555	-6 202
Ej avdragsgilla kostnader	2 353	2 049
Tillkommande skattepliktiga intäkter	16	38
Utnyttjat underskottsavdrag	-1 621	-1 010
Justering avseende tidigare år	69	105
Övrigt	1 587	-916
Skattekostnad Koncernen	-174	7 072

Moderföretaget	2017	2016
Resultat före skatt	19	28
Inkomstskatt beräknad enligt gällande skattesats 22 % (22 %)	4	6
Skatteeffekt av följande poster		
Ej avdragsgilla kostnader	86	19
Utnyttjat underskottsavdrag	-90	-25
Skattekostnad Moderföretaget	0	0

Uppskjutna skattefordringar och - skulder fördelas enligt följande:

Koncernen	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar som ska utnyttjas efter mer än 12 månader		
Ingående redovisat värde	4 134	235
Förvärvade balanser	-	1 366
Årets förändring	-107	2 533
Summa uppskjutna skattefordringar	4 027	4 134
Uppskjutna skatteskulder som ska utnyttjas efter mer än 12 månader		
Ingående redovisat värde	41 682	16 138
Förvärvade balanser	-	23 320
Årets förändring	-5 462	2 224
Summa uppskjutna skatteskulder	36 220	41 682
Uppskjutna skatteskulder (netto)	32 193	37 548

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder hänför sig till följande poster:

Koncernen	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar		
Anläggningstillgångar	853	882
Omsättningstillgångar	120	124
Kortfristiga skulder	521	-
Pensionsförpliktelser	1 354	1 413
Underskottsavdrag	1 180	1 715
Summa uppskjutna skattefordringar	4 028	4 134
Uppskjutna skatteskulder		
Anläggningstillgångar	17 767	23 320
Obeskattade reserver	18 453	20 586
Summa uppskjutna skatteskulder	36 220	43 906

Koncernen har ackumulerade underskottsavdrag uppgående till 32 448 (37 604) tkr. Inga av dessa underskottsavdrag har något förfallodatum. För 26 449 (32 280) tkr av de skattemässiga underskottsavdragen har ingen uppskjuten skattefordran redovisats på grund av osäkerhet när i framtiden tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att redovisas. Uppskjuten skattefordran avseende underskott har redovisats med 5 999 (5 324) tkr då det bedöms som sannolikt att skattemässiga överskott kommer att finnas i framtiden mot vilka dessa underskott kan avräknas. Moderbolaget har ackumulerade underskottsavdrag uppgående till 7 845 (7 951) tkr.

NOT 22 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderföretaget	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	429 276	434 446
Avyttringar inom koncernen	-	-5 170
Utgående redovisat värde	429 276	429 276

MODERFÖRETAGET OCH DESS DOTTERBOLAG INNEHAR ANDELAR I FÖLJANDE DOTTERBOLAG:

Namn	Organisations-nummer	Säte	Antal andelar	Andel stamaktier som ägs av koncernen (%)	Redovisat värde 2017	Redovisat värde 2016
RISE ICT AB	556668-2976	Stockholm	1 000	100 %	36 299	36 299
RISE SICS AB	556587-0119	Stockholm	1 000	100 %	100	100
RISE Viktoria AB	556542-4339	Göteborg	100	100 %	635	635
RISE Interactive Institute AB	556557-3077	Stockholm	1 000	100 %	100	100
RISE Acreo AB	556534-9007	Stockholm	155 000	100 %	1 530	1 530
Ogemi AB	556564-6865	Göteborg	10 000	100 %	0	0
Swedish ICT Innovation AB	556539-5448	Stockholm	1 000	100 %	1 570	1 570
RISE Research Institutes of Sweden AB	556464-6874	Borås	364 000	100 %	429 276	429 276
SITAC AB	556469-0120	Karlskrona	5 000	100 %	600	600
RISE SMP Svensk Maskinprovning AB	556529-6836	Lomma	5 000	100 %	11 079	11 079
SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB	556536-9369	Göteborg	50 000	100 %	16 272	16 272
YKI - Ytkemiska Institutet AB	556558-0338	Stockholm	1 000	100 %	13 500	13 500
RISE CBI Betonginstitutet AB	556352-5699	Stockholm	5 000	100 %	13 339	13 339
Glafo AB	556111-6855	Växjö	1 000	100 %	5 496	5 496
JTI - Institutet för jordbruks- och miljöteknik AB	556772-8026	Uppsala	500	100 %	12 066	12 066
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S	34 224 080	Köpenhamn	500	100 %	-	592
SP Process Development AB	556196-9204	Södertälje	5 000	100 %	500	500
RISE Astra Zero AB	556802-4946	Borås	61 330	61,33 %	52 550	52 550
RISE Processum AB	556641-7357	Örnsköldsvik	600	60 %	240	240
RISE Fire Research AS	982 930 057	Trondheim	910 000	70 %	9 977	7 903
RISE Energy Technology Center AB	556992-6651	Piteå	2 000	100 %	5 250	5 250
Innventia Fastighets AB	556603-1109	Stockholm	50 000	100 %	50	-
RISE Innventia AB	556603-1109	Stockholm	110	100 %	219 813	219 813
RISE LignoBoost Demo AB	556139-9485	Stockholm	1 000	100 %	100	100
Papir- og fiberinstuttet AS	986 164 901	Trondheim	190	95 %	201	201
Innventia UK Ltd	6 270 672	London	1	100 %	0	0

Under året har andelarna i dotterföretaget SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S avyttrats.

Rösträttsandelarna överensstämmer med kapitalandelarna.

Koncernen är statligt ägd. Utdelning lämnas inte från dotterbolagen till moderbolagen förutom SMP Svensk Maskinprovning AB.

Verksamhet: Alla bolag i koncernen är forskningsinstitut, utom SMP Svensk Maskinprovning AB som är ett test och provningsföretag.

Det finns inga stamaktier som ägs av innehav utan bestämmande inflytande och inte heller några preferensaktier som ägs av koncernen.

NOT 23 ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

Koncernen	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	4 271	309
Förvärvade balanser	-	5 987
Investeringar	2 000	-
Avyttring	-1 161	-223
Avsättning för framtida pensioner	-	3 058
Årets utbetalningar	-152	-4 860
Utgående redovisat värde	4 958	4 271

Moderföretaget	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	51	51
Årets förändring	-	-
Utgående redovisat värde	51	51

Andra långfristiga fordringar i koncernen avser en kapitalförsäkring och i moderbolaget en hyresgaranti. Ingen av de andra långfristiga fordringarna är förfallen till betalning eller i behov av nedskrivning.

NOT 24 FINANSIELLA INSTRUMENT PER KATEGORI

Då lånevillkoren är baserad på rörlig ränta och bedömningen är att ingen väsentlig skillnad i koncernens kreditvärdighet per 31 december 2017 jämfört med vid tidpunkten för upptagande av lån föreligger, motsvarar det verkliga värdet på upplåningen bokfört värde.

Koncernen 2017-12-31	Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lånefordringar och kundfordringar	Summa
Tillgångar i balansräkningen				
Finansiella tillgångar som kan säljas		600		600
Andra långfristiga fordringar			4 958	4 958
Kundfordringar			359 163	359 163
Fordringar hos intresseföretag			1 124	1 124
Övriga fordringar			36 095	36 095
Upplupna intäkter			72 475	72 475
Likvida medel*			521 033	521 033
Summa	0	600	994 848	995 448

*) Avseende banktillgodohavanden och kortfristiga placeringar (likvida medel) accepteras i koncernen endast banker och finansinstitut på lägst AAA/Aaaa/AAA.

Koncernen 2017-12-31	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder i balansräkningen		
Skulder till kreditinstitut	238 333	238 333
Leverantörsskulder	158 634	158 634
Övriga skulder	237 815	237 815
Summa	634 782	634 782

Koncernen 2016-12-31	Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Lånefordringar och kundfordringar	Summa
Tillgångar i balansräkningen				
Finansiella tillgångar som kan säljas		524		524
Andra långfristiga fordringar			4 271	4 271
Kundfordringar			344 843	344 843
Fordringar hos intresseföretag			0	0
Övriga fordringar			44 446	44 446
Upplupna intäkter			69 304	69 304
Likvida medel*			666 188	666 188
Summa	-	524	1 129 052	1 129 576

Koncernen 2016-12-31	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder i balansräkningen		
Skulder till kreditinstitut	260 000	260 000
Leverantörsskulder	137 948	137 948
Övriga skulder	315 967	315 967
Summa	713 915	713 915

MODERBOLAGET

Moderbolagets finansiella tillgångar består huvudsakligen av andelar i koncernföretag och intressebolag, vilka redovisas till anskaffningsvärde.

Moderbolagets finansiella skulder består av leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder vilka redovisas till anskaffningsvärde.

NOT 25 VARULAGER

Koncernen	2017	2016
Råvaror och förnödenheter	5 106	5 787
Färdiga varor	1 665	1 053
Summa	6 771	6 840

NOT 26 UPPARBETADE EJ FAKTURERADE INTÄKTER

Per den 31 december 2017 har RISE koncernen upparbetade ej fakturerade intäkter avseende pågående arbete i projekt som uppgår till 304 (296) MSEK. Projekten har redovisats till upplupet anskaffningsvärde netto efter reservering för bedömda och konstaterade förluster.

NOT 27 KUNDFORDRINGAR

Koncernen	2017	2016
Kundfordringar	360 320	345 964
Minus: reservering för osäkra fordringar	-1 157	-1 122
Kundfordringar – netto	359 163	344 842

Förfalloanalys	2017	2016
Ej förfallet	285 358	286 357
Förfallet 0-3 månader	63 492	52 457
Förfallet > 3 - 6 månader	4 513	4 694
Förfallet > 6 månader	5 800	1 334
Summa	359 163	344 842

NOT 28 ÖVRIGA FORDRINGAR

Koncernen	2017	2016
Fordringar hos anställda	224	63
Diverse avräkningar	85	181
Momsfordran	6 885	3 106
Fordran avseende pensionsförpliktelse	-	7 654
Övriga poster	30 025	33 442
Koncernen totalt	37 219	44 446

NOT 29 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Koncernen	2017	2016
Förutbetalda arrendeavgift	13 643	14 325
Förutbetalda lokalhyror	20 169	19 701
Förutbetalda licensavgifter	6 779	7 614
Upplupna intäkter	3 390	2 230
Övriga poster	28 494	25 434
Koncernen totalt	72 475	69 304

Moderföretaget	2017	2016
Övriga poster	-	157
Moderföretaget totalt	0	157

NOT 30 LIKVIDA MEDEL/KASSA OCH BANK

I likvida medel i balansräkningen och kassaflödesanalysen ingår följande poster:

Koncernen	2017	2016
Kassa och bank	516 314	521 863
Kortfristiga bankplaceringar	4 719	144 325
Koncernen totalt	521 033	666 188

Moderföretaget	2017	2016
Kassa och bank	21 595	69 111
Moderföretaget totalt	21 595	69 111

NOT 31 PENSIONS FÖRPLIKTELSE

Koncernen	2017	2016
Förpliktelser i balansräkningen för förmånsbestämda pensionsplaner	35 345	34 450
Pensionsåtagande genom kapitalförsäkring	2 906	1 127
Summa skuld i balansräkningen	38 251	35 577
Redovisning i finansiella kostnader avseende förmånsbestämda pensionsplaner	301	462
Redovisning i övrigt totalresultat avseende omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	2 349	1 510

Förändringen i den förmånsbestämda förpliktelsen under året är följande:

Koncernen	2017	2016
Vid årets början	35 577	19 486
Förvärvade balanser	-	15 830
Utbetalda ersättningar	-2 397	-2 320
Räntekostnader	301	462
Ändringar baserat på demografiska antaganden	993	-
Ändrade finansiella antaganden	180	2 168
Erfarenhetsbaserade justeringar	620	-49
Omklassificering	2 977	-
Vid årets slut	38 251	35 577

FÖRMÅNSBESTÄMDA PENSIONSPLANER

Inom koncernen finns ett flertal förmånsbestämda pensionsplaner där de anställda har rätt till ersättning efter avslutad anställning baserat på slutlön och tjänstgöringstid.

För tjänstemän i Sverige tryggs ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2017 och 2016 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltnings-tillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggs genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Förväntade avgifter för nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår för år 2018 till 68,0 Mkr. För 2017 uppgick dessa till 66,0 Mkr och för 2016 till 62,2 Mkr. Koncernens andel av de sammanlagda avgifterna till planen utgör en oväsentlig del av de sammanlagda avgifterna.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premierreduktioner.

Den sista december 2017 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154 procent (149).

Förändringen i den förmånsbestämda förpliktelserna under året är följande:

Vid den senaste värderingstidpunkten bestod nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelserna av 38 251 (35 577) KSEK hänförligt till personer som omfattas av planen och som är pensionerade.

De viktigaste aktuariella antaganden som användes var följande:

Koncernen	2017	2016
Diskonteringsränta, %	1,6	1,6
Inflation	1,9	1,5

NOT 32 ÖVRIGA SKULDER

Koncernen	2017	2016
Fastighetsskatt	1 489	1 127
Löneskatt	23 306	21 602
Personalens källskatt	24 328	22 085
Sociala avgifter	21 402	20 191
Avkastningsskatt	10	17
Momsskuld	14 882	17 067
Projektmedel	85 018	147 739
Kvarstående medel	51 084	69 544
Övriga poster	16 296	16 595
Koncernen totalt	237 815	315 967

Moderföretaget	2017	2016
Projektmedel	10 704	56 502
Personalens källskatt	333	495
Övriga poster	815	317
Moderföretaget totalt	11 852	57 314

NOT 33 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Koncernen	2017	2016
Förutbetalda intäkter	2 759	3 847
Personalrelaterade poster	148 416	127 077
Förutbetalda projektbidrag	16 054	-
Övriga poster	18 226	27 222
Koncernen totalt	185 455	158 146

Moderföretaget	2017	2016
Personalrelaterade poster	3 743	1 052
Övriga poster	200	681
Moderföretaget totalt	3 943	1 733

NOT 34 STÄLLDA SÄKERHETER

Koncernen	2017	2016
Fastighetsinteckningar	45 000	45 000
Företagsinteckningar	-	-
Koncernen totalt	45 000	45 000

Moderföretaget	2017	2016
Moderföretaget totalt	Inga	Inga

NOT 35 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Koncernen	2017	2016
Borgensåtagande	146 170	159 458
Garantiförpliktelse	Inga	842
Pensionsåtagande	295	1 423
Koncernen totalt	146 465	161 723

Moderföretaget	2017	2016
Moderföretaget totalt	Inga	Inga

NOT 36 ÅTAGANDEN

INVESTERINGSÅTAGANDEN

Åtaganden avseende operationell leasing

Koncernen och moderbolaget leasar olika typer av fordon, maskiner och kontorsutrustning enligt uppsägningsbara/ej uppsägningsbara operationella leasingavtal.

Framtida leasingavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller till betalning enligt följande:

Koncernen	2017	2016
Inom ett år	111 868	109 674
Senare än ett men inom fem år	247 406	157 787
Senare än fem år	73 899	70 002
Koncernen totalt	433 173	337 463
Årets leasingkostnad	124 041	107 212

Moderföretaget	2017	2016
Inom ett år	1 850	-
Senare än ett men inom fem år	1 233	-
Senare än fem år	-	-
Moderföretaget totalt	3 083	-
Årets leasingkostnad	2 233	-

NOT 37 ÖVRIGA EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

Koncernen	2017	2016
Resultatandel från Intresseföretag	-14 558	1 090
Omvärdering av kapitalandel vid avyttring	-	-28 897
Förändring av avsättningar	-1 604	1 809
Övrigt	794	-
Koncernen totalt	-15 368	-25 998

NOT 38 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Staten äger 100 % av moderbolagets aktier och har bestämmande inflytande över koncernen. Andra närstående parter är samtliga personer i styrelsen för moderbolaget och företagsledningen, se ytterligare information avseende ersättning i not 10.

NOT 39 RÖRELSEFÖRVARV OCH RÖRELSEAVYTTRING

I april 2016 förvärvades Innventia AB med dotterbolag som tidigare varit ägt till 29 % och redovisats som intressebolag. Sammanlagd ersättning för förvärvet uppgick till 156 067 KSEK Mkr varav 86 523 KSEK erlades via reverser och 69 544 KSEK avser beräknad tilläggsköpeskillning. Under 2017 avräknades reversskulder med 1 962 (38 929) KSEK. Den beräknade tilläggsköpeskillningen har skrivits ned med 18 460 KSEK.

En beskrivning av rörelseförvärvet och effekten på koncernredovisningen redovisas nedan.

Koncernen	2017	2016
Köpeskillning erlagd via revers		156 067
Avräkning av reversskuld	-1 962	
Verkligt värde som intresseföretag		63 746
Redovisade belopp på identifierbara tillgångar och övertagna skulder		
Likvida medel		166 339
Materiella & finansiella anläggningstillgångar		142 994
Kundfordringar och andra fordringar		38 944
Leverantörsskulder och andra skulder		-144 617
Summa identifierbara nettotillgångar	0	203 660
Innehav utan bestämmande inflytande		-910
Goodwill		17 063
Kassaflödeseffekt vid förvärv	-1 962	166 339

I januari 2017 avyttrades SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut A/S.

Den sammanlagda ersättningen uppgick till 1 SEK.

En beskrivning av rörelseavyttringen och effekten på koncernredovisningen redovisas nedan.

Koncernen	2017
Erhållet vid avyttring	0
Redovisade belopp på identifierbara tillgångar och överlåtna skulder	
Likvida medel	3 276
Materiella & finansiella anläggningstillgångar	1 758
Kundfordringar och andra fordringar	2 919
Leverantörsskulder och andra skulder	-7 159
Summa identifierbara nettotillgångar	794
Kassaflödeseffekt vid förvärv	-3 276

NOT 40 UPPLÅNING – KREDITINSTITUT

KONCERNEN

Upplåning är gjord till rörlig ränta med en fast räntemarginal, STIBOR 3 månader.

Säkerhet för banklån utgörs av borgen från moderbolaget motsvarande 61,33 % av aktuell skuld och från Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola motsvarande 38,67 % av aktuell skuld.

Då lånevillkoren är baserade på rörlig ränta och bedömningen är att ingen väsentlig skillnad i koncernens kreditvärdighet per 31 dec 2017 jämfört med vid tidpunkten för upptagandet av lån föreligger, motsvarar det verkliga värdet på upplåningen bokfört värde.

Förändringen av skulderna består i sin helhet av kassaflödespåverkande amortering. Inga övriga förändringar finns.

NOT 41 SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR OM EGET KAPITAL

FÖRVALTNING AV KAPITAL

Kapital avser eget kapital samt lånat kapital. Koncernens mål för förvaltning av kapitalet är att trygga koncernens fortlevnad och handlingsfrihet. Fördelningen mellan eget och lånat kapital ska vara sådan att en god balans erhålls mellan risk och avkastning. Kapitalstrukturen anpassas om så är nödvändigt till förändrade ekonomiska förutsättningar och andra omvärldsfaktorer. För att bibehålla och anpassa kapitalstrukturen kan koncernen företrädesvis minska eller öka skulderna. Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten inte att bereda vinst åt aktieägaren. Utdelning lämnas inte.

Av balansräkningen framgår koncernens skulder och eget kapital. Av rapporten Förändringar i eget kapital framgår de olika komponenterna i eget kapital och i denna not finns en specifikation av de olika komponenterna som ingår i reserver.

KONCERNEN

Övrigt tillskjutet kapital avser eget kapital som är tillskjutet från ägaren. Här ingår överkurs vid nyemission 428 129 KSEK.

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta i vilken koncernens finansiella rapporter presenteras. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Balanserade vinstmedel och årets resultat

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotter- och intresseföretag.

MODERBOLAGET

Aktiekapital

Moderbolagets aktiekapital uppgår till 1 647 000 kr och består av 16 470 aktier utan uppdelning på olika aktieslag. Kvotvärdet uppgår till 1 000 kr. Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier innehas av bolaget eller av dess dotterföretag.

Bundet och fritt eget kapital

Bundet eget kapital får inte minskas genom vinstutdelning. Det bundna kapitalet består av aktiekapital 1 647 KSEK och reservfond 105 KSEK. Fritt eget kapital utgörs av aktieägartillskott, överkursfond, balanserade vinstmedel och årets resultat.

NOT 42 VINSTDISPOSITION

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel, 463 412 364 kronor, disponeras enligt följande:

Balanserade vinstmedel från föregående år	463 393 045
Årets resultat	19 319
Balanserade vinstmedel vid årets slut överförs i ny räkning	463 412 364

Enligt bolagsordningen är syftet med verksamheten inte att bereda vinst åt aktieägaren. Utdelning lämnas inte.

NOT 43 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

En process har startats för att fusionera moderbolaget RISE Research Institutes of Sweden Holding AB med dotterbolaget RISE Research Institutes of Sweden AB. Ägarna till forskningskoncernen Swerea har tecknat en avsiktsförklaring den 20 mars om att två tredjedelar av Swerea-koncernen ska gå samman med RISE. Målet är att förändringen ska vara genomförd den 30 juni 2018. I mars 2018 har divisionschef för Bioekonomi Birgitta Sundblad och Teknisk direktör Margaret Simonson Mcnamee lämnat koncernledningen. Tillfällig divisionschef för Bioekonom är

Pernilla Walkenström. I övrigt har inga händelser som fått väsentlig påverkan på verksamheten eller koncernens finansiella ställning inträffat efter periodens utgång.

Koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman 2018-04-19 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Göteborg den 20 mars 2018

JAN WÄREBY
Ordförande

ANNA HULTIN STIGENBERG
Styrelseledamot

ANNA-KARIN STENBERG
Styrelseledamot

FREDRIK WINBERG
Styrelseledamot

LAZAROS TSANTARIDIS
Arbetsstagarrepresentant

LINDA IKATTI
Arbetsstagarrepresentant

MARIE WESTRIN
Styrelseledamot

RICHARD REINIUS
Styrelseledamot

SVEN WIRD
Styrelseledamot

TORBJÖRN HOLMSTRÖM
Styrelseledamot

ÅSA RUDSTRÖM
Arbetsstagarrepresentant

PIA SANDVIK
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 26 mars 2018
KPMG AB

ANDERS MALMEBY
Auktoriserad revisor

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB för år 2017 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 36-47. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 68-127 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 36-47. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort

vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-35, 48-63, 64-65 samt 128-134. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovis-

ningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att

upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att

styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållan-

den göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

UTTALANDEN

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland

annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sve-

rige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst

eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

REVISORNS GRANSKNING AV BOLAGSSTYRNINGSRAPPORTEN

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 36-47 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Göteborg den 26 mars 2018
KPMG AB

ANDERS MALMEBY
Auktoriserad revisor

ALTERNATIVA NYCKELTAL

I enlighet med riktlinjer, från ESMA (European Securities and Markets Authority), avseende redovisning av alternativa nyckeltal, redovisas här definition och avstämning av alternativa nyckeltal för RISE. Riktlinjerna innebär utökade upplysningar avseende de finansiella mått som inte definieras i IFRS. De används för intern styrning och uppföljning. Eftersom inte alla företag beräknar finansiella mått på samma sätt, är dessa inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag.

DEFINITIONER

Soliditet	Summa eget kapital i procent av balansomslutningen.
Avkastning på eget kapital	Årets resultat i procent av summa eget kapital.
Kassalikviditet	Omsättningstillgångar exklusive lager och pågående arbeten i procent av kortfristiga skulder.
Rörelsemarginal	Rörelseresultat efter avskrivningar i procent av omsättningen.

Koncernen	2017	2016
Summa eget kapital	980 211	961 582
Balansomslutning	2 518 486	2 570 290
Soliditet %	39 %	37 %
Årets resultat	27 344	52 055
Summa eget kapital	980 211	961 582
Avkastning på eget kapital %	2,8 %	5,4 %
Omsättningstillgångar	1 340 039	1 465 162
Avgår lager och pågående arbeten	-311 268	-303 065
Kortfristiga skulder	1 243 959	1 281 853
Kassalikviditet %	83 %	91 %
Rörelseresultat efter avskrivningar	14 221	56 670
Nettoomsättning	2 695 702	2 470 285
Rörelsemarginal %	0,5 %	2,3 %

DEFINITIONER OCH ORDLISTA

Affärs- och innovationsområden	RISE affärs- och innovationsområden har inrättats för att möta framtidens utmaningar. De spänner över RISE sex divisioner.
CSR	Företags samhällsansvar (Corporate Social Responsibility) handlar om att företag ska ta ansvar för hur de påverkar samhället, ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv.
FN:s globala utvecklingsmål	De Globala målen är 17 till antal och en del av resolutionen Agenda 2030. Syftet är att fram till år 2030 uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling världen över.
FoU	Forskning och utveckling.
GRI	Global Reporting Initiative, ett internationellt ramverk för hållbarhetsredovisning.
ICT	Informations- och kommunikationsteknik. Den del av IT som bygger på kommunikation mellan människor.
Innventia	RISE Innventia AB, dotterbolag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB).
KIC	Knowledge and Innovation Communities (EU).
P-märket	RISE-koncernens eget kvalitetsmärke som återfinns på ett flertal produkter.
RISE Holding AB	RISE Research Institutes of Sweden Holding AB är moderbolag i RISE-koncernen.
RISE-koncernen	RISE Holding AB äger samtliga aktier i RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) och är via RISE AB ägare till samtliga aktier i RISE ICT AB och RISE Innventia AB. RISE Holding AB är delägare i intressebolaget Swerea AB.
SI-systemet	En internationell standard för måttenheter och prefix. Måttsystemet bygger på ett antal grundenheter som är noggrant definierade.
SK-medel	Strategiska kompetensmedel fördelade enligt fördelningsmodell.
SMF	Små och medelstora företag.
SP	SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, som namnändrades den 16 mars 2017 till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB), är dotterbolag till RISE Holding AB.
Strukturmedel	Strategiska kompetensmedel fördelade till specifikt projekt.
Swedish ICT	Swedish ICT Research AB, som namnändrats till RISE ICT AB, är dotterbolag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB).
Swerea	Swerea AB, intressebolag till RISE Holding AB. Ägarandel 42,8 procent.
Vinnova	Sveriges innovationsmyndighet. Uppgift: Att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning.
Swedac	Myndighet som ackrediterar laboratorier, certifieringsorgan och kontrollorgan i Sverige. För att bli ackrediterad provas kompetens, rutiner och metoder så att alla kvalitetskrav uppfylls enligt europeiska och internationella standarder.

INFO@RI.SE | WWW.RI.SE